

КАРАР

от «17» сентябрь 2015 ел

РЕШЕНИЕ

№ 4

**Муниципаль берәмлек уставы проекты турында Алат авыл жирлеге
муниципаль районы Татарстан Республикасы»**

«Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндегә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Татарстан Республикасында жирле нзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәгә 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставының 86,87 статьясы, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә 2009 елның 8 декабрәндегә 171/1 номерлы карары белән расланган Алат авыл жирлеге советы(2013 елның 26 июнендәгә 43 номерлы нзгәрешләр белән), Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлеге Татарстанкарап итте:

1. «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы проекты (1 нче кушымта) хупларга.

2. «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы проекты буенча ачык тыңлаулар нткәрергә.

3. «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы проектына гражданнар текъдимнәрен исәпкә алу тәртибен раслау (№2 Кушымта).

4.«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы проекты турында фикер алышуда гражданнарның катнашу тәртибен расларга (3 нче кушымта).

5. «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы проекты турында» Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлеге Советы карары проекты буенча ачык тыңлаулар нткәрен тәртибен раслау (№4 кушымта)

6. Билгелән:

а) ачык тыңлауларны нткәрен датасы – 2015 елның 5 октябре.

б) ачык тыңлаулар нткәрен вакыты - 10.00 сәгать.

в) иткәрн урыны – Алат авыл мөдәният йорты. адрес: Алат авылы, Ленин ур., 2. фикер алышына торган мөсьәлө буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр бирелә , ачык тыңлауларда катнашу өчен чыгыш ясау хокукы белән гаризалар бирелә(эш көннөрөндә – 8.00 дән 17.00 гә кадәр).

г) ачык тыңлауларда катнашу хокукы белән гаризалар бирн вакыты чыгышлар-2014 елның 3 октябрөнә кадәр (884365)77-2-36 телефоны буенча.

д) Устав проекты буенча гражданнар тарафыннан искәрмәләр һәм тәкъдимнәр кабул ителгән вакытка кадәр – 2014 елның 03 октябрөнә кадәр Алат авылы адресы буенча тел./факс (884365) 77-2-36. Ленин ур., 2.

7. Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлегә башкарма комитеты «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Уставы проекты буенча ачык тыңлаулар җезерләргә һәм иткәерергә тиеш.

8. 2015 елның 21 сентябрөнә кадәр җелегә карарны һәм аңа кушымталарны Алат авыл жирлегә территориясендә, Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлегә карамагында булган биналарда махсус жиһазландырылган стендларда игълан итәргә.

9. Җелегә карар халыкка игълан ителгән көннән нз көченә керә дип билгеләргә. 10. Җелегә карарның итәелешен контрольдә тотам

Алат авыл жирлегә башлыгы
Биектау муниципаль районы

А.Ш.Шакиров

ГЛАВА I. Гомуми нигезләмәләр

1 Статья. «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алат авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенң исеме һәм хокукый статусы

1. «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Алат авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенң авыл җирлеге статусы бирелде.

2. Муниципаль берәмлекнең рәсми исеме – «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Алат авыл җирлегенә» муниципаль берәмлеге (алга таба-текст буенча-авыл җирлеге).

3. Алат авыл җирлеге Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы составына керә.

2 Статья. Җирлекнең территориаль төзелеше

1. Җирлек территориясе составына Алат, Кызыл Шәрәк, Тимошкино авыллары керә.

2. Җирлекнең административ нзәгеге булып Алат авылы тора.

3. Җирлек чикләре «Биектау муниципаль районы «муниципаль берәмлегенң һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләренң территорияләре чикләрен билгеләнгән һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 20 – ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән.

4. Җирлек территориясе составына милек рәвешләренң һәм максатчан билгеләнешенң карамастан, җирләр керә. Муниципаль берәмлекнең гомуми мейданы 7923 га тәшкәл итә.

5. Җирлек чикләрен нзгәртн, аны нзгәртеп кору, җирлек халкының фикерен исәпкә алып, законнарда билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы законы белән гамәлгә ашырыла.

3 Статья. Җирлекнең рәсми символлары

1. Федераль законнар һәм геральдик кагыйдәләр нигезендә авыл җирлеге тарихи, мөдәни, милли һәм башка җирле традицияләрен, нзенчелекләрен чагылдыручы рәсми символларны билгеләргә хокуклы.

2. Символларны раслау, тасвирлау һәм аларны рәсми куллану тәртибе җирлек Советының норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

4 Статья. Җирлекнең җирле нзидарә

Җирлектә җирле нзидарә-Россия Федерациясе Конституциясендә, Татарстан Республикасы Конституциясендә, федераль законнарда билгеләнгән чикләрдә, шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очрақларда халыкның турыдан-туры һәм (яисә)

жирле еһемияттеге мөсьелелерне турыдан-туры һәм (яисе) жирле һзидарә органнары аша, тарихи һәм башка жирле традициялерне исепкә алып, халык мөнфегатлыереннен чыгып мөстөкыйль һәм һз жаваплылыгында хәл итнне тәэммин итә торган һз хакимиятен халык тарафыннан гамәлгә ашыру рәвешә.

Статья 5. Жирле һзидарәненә хокукый нигезә

Жирле һзидарәненә хокукый нигезен халыкара хокукның гомуми танылган принципнары һәм нормалнары, Россия Федерациясә халыкара шартнамәләрә, Россия Федерациясә Конституциясә, федераль конституциячел законнар, «Россия Федерациясендә жирле һзидарә оештыруның гомуми принципнары турында» 2003 елның 6 октябрәндегә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенә шулар нигезендә чыгарыла торган башка федераль законнар (Россия Федерациясә Президенты указнары һәм боерыкнары, Россия Федерациясә Хөкүмәтә карарнары һәм боерыкнары, федераль башкарма хакимият органнарының башка норматив-хокукый актнары), Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив-хокукый актнары, елегә Устав, гражданныр жыеннарында һәм жыеннарында кабул ителгән карарлар, башка муниципаль хокукый актлар тәшкил итә.

Статья 6. Жирле һзидарәненә гамәлгә ашыруга гражданнырның хокукнары

1. Россия Федерациясә гражданныр, даими яисә нигездә жирлек территориясендә яшәнгә гражданныр, жирле референдумда, муниципаль сайлауларда, турыдан-туры ихтыяр белдергәннә бнтән рәвешләрә аша, шулай ук жирлекнә сайлау һәм башка жирле һзидарә органнары аша жирле һзидарәгә хокукнарын гамәлгә ашыралар.

2. Гражданныр жирле һзидарәненә гамәлгә ашыруга турыдан-туры, шулай ук һз вәкилләрә аша женәсә, расасы, милләтә, телә, чыгышы, мөлкәти һәм вазифаи хәлә, дингә, инануларна, жәмәгатъ берләшмәләрәнә каравна бәйсәз рәвештә тигәз хокукнары. Жирлек территориясендә даими яки нигездә яшәнгә чит ил гражданныр жирле һзидарәненә гамәлгә ашырганда Россия Федерациясенә халыкара килешнләрә һәм федераль законнар нигезендә хокукнарга ия.

3. Гражданныр турыдан-туры жирле һзидарә органнарына һәм жирле һзидарәненә вазыйфаи затнарына мөрәжәгатъ итәргә, жирле һзидарә органнары әшчәнләрә турында мөгълнмат алырга хокукнары.

4. Жирлекнә жирле һзидарә органнары һәм вазыйфаи затнары һәркәмгә аның хокукнарына һәм ирекләрәнә турыдан-туры кагылучы документлар һәм материаллар белән танышу, шулай ук, егәр законда башкача каралмаган булса, гражданныр тарафыннан жирлекнә жирле һзидарә органнары әшчәнләрә турында башка тулы һәм дәрәс мөгълнмат алу мөмкинләрәген тәэммин итәргә тиеш.

5. Жирлекнә жирле һзидарә органнары массакнләм мөгълнмат чаралнары аша һәм башка ысул белән гражданнырға жирлек һәм аның аерым территорияләрән һстерннә иң мөһим мөсьелеләрә, гомуми файдаланудагы транспорт, торақ-коммуналь хужалык әшә, халыкка төрлә хезмәтләр кнрсәтнчә социаль-мәдәни һәм башка учреждениеләр һәм хезмәтләр чәләрән һстерн, социаль ташламалар, жәмәгатъ төртибән саклауның торышы һәм табигый һәм

техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр турында даими рәвештә хәбәр ителер.

6. Гражданнар, оешмалар, егәр аларның хокуклары һәм ирекләре бозылган дип санасалар, судта жирле нзидарә органнарының һәм вазыйфай затларының карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять бирергә хокуклы.

Статья 7. Жирлекнең жирле нзидарә органнары структурасы

1. Жирлекнең жирле нзидарә органнары структурасына жирлек Советы, жирлек башлыгы, жирлекнең башкарма комитеты һәм Устав нигезендә төзелә торган башка жирле нзидарә органнары керә.

2. Жирлекнең жирле нзидарә органнары структурасын нзгертн өлегә Уставка нзгөрешләр кертн юлы белән башкарыла.

ГЛАВА II. ЖИРЛЕКНЕҢ ЖИРЛЕ ӨНӨМИЯТТӨГЕ МӨСЬӨЛӨЛӨРЕ

Статья 8. Жирлекнең жирле өнөмияттөге мөсьөлөлөрө

1. Авыл жирлегенәң жирле өнөмияттөге мөсьөлөлөрөнә тнбөндөгеләр керә:

1) жирлек бюджеты проектын төзн һәм карау, жирлек бюджетын раслау һәм нтәң, аның нтәлешен контрольдә тоту, жирлек бюджеты нтәлеше турындагы хисапны төзн һәм раслау;

2) жирлекнең жирле салымнарын һәм жыемнарын билгеләң, нзгертн һәм юкка чыгару;

3) жирлекнең муниципаль милкәндегә мөлкәтенә ия булу, аннан файдалану һәм эш итн;

4) жирлекнең торак пунктлары чикләрендә беренчел янғын куркынычсызлыгы чараларын тәэмин итн;

5) жирлек халкын элемтә, жемөгәтә туклануы, сәңдә һәм көнкүреш хезмәтә күрсәтн белән тәэмин итн өчен шартлар тудыру;

6) жирлек халкын мәдәният оешмалары хезмәтләре белән тәэмин итн һәм ял оештыру өчен шартлар тудыру;

7) Жирлек территориясәңдә физик культура һәм массакүләм спортны нстәртн өчен шартлар булдыру, жирлекнең рәсми физкультура-сәләмәтләндәрдн һәм спорт чараларын нткәртннә оештыру;

8) жирлекнең архив фондларын формалаштыру;

9) жирлек территориясәң төзекләндәрдн кагыйдәләрен раслау, шул исәптәң алар урнашкан биналарны (торак йортларны да кертәп), корылмаларны һәм жир кишгөрлекләрен карап тоту, тиешлә Биналарның һәм корылмаларның фасадларын һәм киртәләрен тышкы кыяфәтенә карата таләпләр, аларны төзекләндәрдн эшләре исемләгә һәм аларны нтәңнәң ешлыгы;

биналарның (биналарның) һәм корылмаларның якын-тирә территорияләренә төзекләндәрднә катнашу тәртибәң билгеләң;

жирлек территориясәң төзекләндәрдн (урамнарны яктырту, территорияләренә яшелләндәрдн, урам һәм йорт номерлары белән күрсәткәчләр кую, кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тоту);

10) адреслау объектларына адреслар бирн, нзгертн, юкка чыгару урам-юл челтәре элементларына (федераль җәмһияттәге автомобиль юлларыннан, төбәк яки муниципальра җәмһияттәге автомобиль юлларыннан, муниципаль районның жирле җәмһияттәге автомобиль юлларыннан тыш), жирлек чикләрендә планлаштыру структурасы элементларына исемнәр бирн, мондый атамаларны нзгертн, юкка чыгару, мөгълнматны Дәнләт адреслы реестрында урнаштыру;

11) авыл хужалыгы житештернген нстернгә ярдәм итн, кече һәм урта эшқуарлыкны нстерн өчен шартлар тудыру.;

12) жирлектә балалар һәм яшьләр белән эшлән чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру;

13) җәмһегать тәртибен саклауда катнашучы гражданнырга һәм аларның берләшмәләренә ярдәм күрсәтн, халык дружиналары эшчәнлегә өчен шартлар тудыру;

14) көнкүреш калдыкларын һәм чнп-чар жыюны һәм чыгаруны оештыру; (01.01.2016 елдан нз көчен югалта);

15) ритуаль хезмәтләр оештыру һәм күмн урыннарын карап тоту;

16) каты коммуналь калдыкларны жыю (шул исәптән аерым жыю) һәм транспортлау эшчәнлеген оештыруда катнашу;

17) жирлек чикләрендә халыкны су белән тәэмин итн, ташландык суларны агызу, халыкны ягулык белән тәэмин итнне оештыру, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә;

18) жирлекнең торак пунктлары чикләрендә жирле җәмһияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлегә;

19) милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгытуга, жирлек территориясендә яшәнгә Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниятен саклап калуга һәм нстернгә, мигрантларны социаль һәм мәдәни адаптацияләнгә, милләтара (этникара) конфликтларны профилактикалауга юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру.;

20) жирлек халкының массакүлгем ял итн өчен шартлар тудыру һәм халык күпләп ял итә торган урыннарын төзекләндернне оештыру, шул исәптән гражданнының гомуми файдаланудагы су объектларына һәм аларның яр буе полсаларына иреккә нтәп кернән тәэмин итн.

Статья 9. Жирлекнең жирле нзидарә органнарының жирле җәмһияттәге мәсьәләләргә кертелмәгән мәсьәләләргә хәл итнгә хокуклары

1. Жирлекнең жирле нзидарә органнары тнбәндегеләргә хокуклы:

1) жирлек музейларын булдыру;

2) жирлектә нотариус булмаган очракта законнарда каралган нотариаль гамәлләр кылу;

3) опека һәм попечительлек эшчәнлеген тормышка ашыруда катнашу;

4) жирлек территориясендә жирле милли-мәдәни мохтариятләргә хокукларын гамәлгә ашыру белән бәйлә эшчәнлеккә гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру;

5) Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни нсәшенә ярдәм итн һәм жирлек территориясендә милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендә чараларны гамәлгә ашыру;

б) жирлек территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләрне һәм учреждениеләрне мобилизация чараларын оештыруда һәм тормышка ашыруда катнашу;

7) муниципаль Янгың сагы булдыру;

8) туризмны үстергән өчен шартлар тудыру;

9) кеше хокукларын тәэмин итүгә җәмәгать контролен һәм мәҗбүри тоту урыннарында булган затларга ярдәм күрсәтүгә гамәлгә ашыручы иҗтимагый күзәтчелек комиссияләренә ярдәм күрсәтүгә;

10) «Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында» 1995 елның 24 ноябрендәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә инвалидларның иҗтимагый берләшмәләренә, шулай ук Гомумроссия инвалидлар иҗтимагый берләшмәләре тарафыннан оештырылган оешмаларга ярдәм күрсәтүгә;

11) федераль законнарда билгеләнгән төрлеләрдә һәм шартларда оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү сыйфатын бәйсез бәяләнгән нәтиҗәләргә оештыру өчен шартлар тудыру;

12) торак законнары нигезендә социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча гражданның муниципаль торак фондыннан торак урыннары бирү.

13) жирлек территориясендә яшәгән сукбай хайваннарны тоту һәм тоту чараларын гамәлгә ашыру.

2. Жирлекнең жирле нәзидарә органнары җелеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләргә хәл итүгә, «Россия Федерациясендә жирле нәзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 19 статьясы нигезендә аларга тапшырылмаган башка дәнләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруда катнашырга, федераль законнарда каралса, шулай ук башка муниципаль берәмлекләргә жирле нәзидарә органнары, дәнләт хакимияте органнары компетенциясенә кермәгән һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән алар компетенциясеннән төшереп калдырылмаган башка мәсьәләләргә, жирлек бюджеты керемнәре, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларынан бирелгән бюджетара трансфертлардан һәм өстәмә нормативлар буенча салым керемнәреннән.

Статья 10. Жирле җәмәияттәге мәсьәләләргә хәл итү буенча жирле нәзидарә органнары вәкаләтләре

1. Жирлекнең жирле җәмәияттәге мәсьәләләргә хәл итү максатларында жирлекнең жирле нәзидарә органнары тәҗрибәдәге вәкаләтләргә ия:

1) Уставны кабул итү һәм аңа нәзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү, муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару;

2) жирлекнең рәсми символларын билгеләү;

3) жирлекнең муниципаль предприятиеләрен һәм учреждениеләрен төзү, жирлекнең муниципаль казна учреждениеләре эшчәнлеген финанс ягынан тәэмин итү һәм жирлекнең бюджет һәм автоном муниципаль учреждениеләре тарафыннан муниципаль заданиеләргә нәтиҗәләргә финанс ягынан тәэмин итү, шулай

ук жирлекнең муниципаль ихтыяжларын тәэмин итг өчен товарлар, эшләр, хезмәт кнрсәтнләр сатып алуны гамәлгә ашыру.;

4) Өгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса, муниципаль предприятиеләр һәм жирлек учреждениеләре тарафыннан кнрсәтелә торган хезмәтләргә һәм муниципаль предприятиеләр һәм жирлек учреждениеләре тарафыннан башкарыла торган эшләргә тарифларны билгелән;

5)»жылылык белгән тәэмин итг турында " 2010 елның 27 июлендәге 190-ФЗ номерлы Федераль законда каралган жылылык белгән тәэмин итгнә оештыру хакында.;

6) Коммуналь инфраструктура системасына тоташуга тарифларны, коммуналь комплекс оешмалары тарифларын, коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт кнрсәтнләрәне тарифларга өстәмәләр, кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмә тарифларны жайга салу.

Коммуналь инфраструктура системасына тоташуга тарифларны, коммуналь комплекс оешмалары тарифларын, коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт кнрсәтнләрәне тарифларга өстәмәләр, кулланучылар өчен бәяләргә, тарифларга өстәмәләрне жайга салу вәкаләтләре жирлекнең жирле нзидарә органнары һәм Биектау муниципаль районы муниципаль берәмлегенәң жирле нзидарә органнары арасындагы килешнләр нигезендә тулысынча яки өлешчә биреләргә мөмкин;

7) «су белгән тәэмин итг һәм ташландык суларны агызу турында»2011 елның 7 декабрәндәге 416-ФЗ номерлы Федераль законда каралган су белгән тәэмин итг һәм ташландык суларны агызу өлкәсендә вәкаләтләр.;

8) муниципаль сайлауларны, жирле референдумны, совет депутатын, жирлек башлыгын чакыртып алу буенча тавыш бирнне, жирлек чикләрен нзгәртн, жирлекне нзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирнне оештыру һәм матди-техник яктан тәэмин итг;

9) жирлекнең комплекслы социаль-икътисадый нсешә планнарын һәм программаларын кабул итг һәм нтәнне оештыру, шулай ук жирлекнең икътисад һәм социаль өлкәсә торышын характерлый торган статистик кнрсәткәчләр жыюны оештыру һәм кнрсәтелгән мөгълнматларны Россия Федерациясә Хөкнмәте билгеләгән төртиптә дәнләт хакимияте органнарына бирн;

10) жирлекнең коммуналь инфраструктурасы системаларын комплекслы нстерн программаларын, жирлекнең транспорт инфраструктурасын комплекслы нстерн программаларын, жирлекнең социаль инфраструктурасын комплекслы нстерн программаларын эшлән һәм раслау, аларга карата таләпләр Россия Федерациясә Хөкнмәте тарафыннан билгеләнә торган;

11) муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару, жирлекнең жирле чһәмияттәге мәсьәләләре буенча муниципаль хокукый актлар проектлары турында фикер алышу, жирлек халкына жирлекнең социаль-икътисадый һәм мәдәни нсешә, аның ижтимагый инфраструктурасы нсешә һәм башка рәсми мөгълнмат житкәргән өчен массакнләм мөгълнмат чараларын гамәлгә куяу;

12) федераль законнар нигезендә халыкара һәм тышкы икътисадый элементләргә гамәлгә ашыру;

13) жирлек башлыгының, Совет депутатларының, муниципаль хезмәткәрләренәң һәм жирлекнең муниципаль учреждениеләре хезмәткәрләренәң һөнәри белем һәм өстәмә һөнәри белем бирнне оештыру, Мөгәриф турында

Россия Федерациясе законнарында һәм муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган төрлөгә муниципаль хезмәт өчен кадрлар әзерләнгәнне оештыру.;

14) энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижеләлгән арттыру өлкәсендә муниципаль программаларны раслау һәм гамәлгә ашыру, жирлек чикләрендә муниципаль торақ фонды булган кнп фатирлы йортларга энергетика тикшергән оештыру, энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижеләлгән арттыру турында законнарда каралган башка чараларны оештыру һәм нткәргән.;

15) «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, әлегә Устав нигезендә башка вәкаләтләр.

2. Жирлекнең жирле нзидарә органнары, әлегә Уставның 8 статьясындагы 4, 6 пунктларында каралган жирле еһемиятгәгә мөсьәлеләрне хәл итн максатларында, жирлек гражданнын жирлек өчен еһемиятле булган эшләрне (шул исәптән дежурлыкларны) ирекле нигездә башкаруга жәлеп итн турында Карар кабул итәргә хокуклы. Социаль еһемиятле эшләргә махсус һөнәри әзерлек таләп итми торган эшләр генә кертеләргә мөмкин. Социаль еһемиятле эшләрне башкаруга жирлектәгә төп эштән яки укудан буш вакытларында өч айга бер тапкырдан да артмаган буш вакытларында жәлеп ителәргә мөмкин. Социаль еһемиятле эшләрнең дөвамлылығы днрт сәгать рәттән тәшкил итә алмый. Социаль еһемиятле эшләрне оештыру һәм матди-техник яктан тәэмин итн жирлек башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

Статья 11. Жирлекнең жирле нзидарә органнары тарафыннан аерым дәнләт вәкаләтләрән гамәлгә ашыру

1. Жирлекнең жирле нзидарә органнарына, законнар нигезендә, аерым дәнләт вәкаләтләрән гамәлгә ашыру хокукына, ягъни «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законга туры килмәгән мөсьәлеләр буенча вәкаләтләргә биреләргә мөмкин.

2. Жирле нзидарә органнарына Россия Федерациясенә аерым дәнләт вәкаләтләрән бирн федераль законнар һәм Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасының аерым дәнләт вәкаләтләрә - Татарстан Республикасы законнары белән гамәлгә ашырыла.

3. Аерым дәнләт вәкаләтләрән жирлекнең жирле нзидарә органнары һәм вазыйфай затлары тарафыннан нтән федераль һәм республика бюджетларынан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла. Бирелгән дәнләт вәкаләтләрән нтән өчен нз матди ресурсларын һәм финанс чараларын өстәмә файдалану Советның карарда белдерелгән ризалыгы белән гамәлгә ашырыла. Нз матди ресурсларыннан һәм финанс чараларыннан файдалану турындагы тәкддимне, тиешле матди ресурслар һәм финанс чаралары булган очракта, жирлек башлыгы советка жиберәргә хокуклы.

4. Вәкаләтләр тапшыруның гомуми төртибә, аларны нтән вакыты, хисаплылык һәм контрольне гамәлгә ашыру законнар белән билгеләнә.

5. Жирлекнең жирле нзидарә органнары бу максатларга жирлеккә бнлеп бирелгән матди ресурслар һәм финанс чаралары чикләрендә аерым дәнлөт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен җаваплы.

6. Жирлекнең жирле нзидарә органнары тарафыннан аерым дәнлөт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны, шулай ук өлеге максатларга бирелгән матди ресурсларны һәм финанс чараларын куллануны дәнлөт хакимияте органнары контрольдә тоталар.

7. Жирлекнең жирле нзидарә органнары «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принципнары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 19 статьясы нигезендә аларга тапшырылмаган дәнлөт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруда Совет тарафыннан өлеге вәкаләтләрен гамәлгә ашыруда катнашу хокукын гамәлгә ашыру турында Карар кабул ителгән очракта катнашалар.

Статья 12. Авыл жирлегә жирле нзидарә органнарының дәнлөт хакимияте органнары белән нзара мөнәсәбәтләре

1. Жирлекнең жирле нзидарә органнары һәм дәнлөт хакимияте органнары арасындагы нзара мөнәсәбәтләре аша гамәлгә ашырылар:

1) жирлекнең социаль-икътисадый нсешенә юнәлдерелгән дәнлөт программаларын гамәлгә ашыруда жирлекнең жирле нзидарә органнарының катнашуы;

2) жирлекнең жирле нзидарә органнары һәм дәнлөт хакимияте органнары арасында шартнамәләр (киләшнләр) төзнәр;

3) даими яисә вакытлыча координацияләнгән, консультатив, киңәшмә һәм башка эш органнарын булдыру;

4) Татарстан Республикасы Дәнлөт Советында жирлек Советының закон чыгару инициативасы;

5) законнарда билгеләнгән башка хезмәттәшлек формалары.

Глава III. ТУРЫДАН-ТУРЫ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ ФОРМАЛАРЫ ЖИРЛЕ НЗИДАРӘ ҺӘМ КАТНАШУ ЖИРЛЕ НЗИДАРӘНЕ ГАМӘЛГӘ АШЫРУДА ХАЛЫК САНЫ

Статья 13. Жирле нзидарә органнарының халык тарафыннан турыдан-туры гамәлгә ашырылу һәм халыкның жирле нзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы формалары

1. Жирлек халкы турыдан-туры жирле нзидарәне гамәлгә ашыра һәм жирле нзидарәне гамәлгә ашыруда тнбәндәгә формаларда катнашалар:

1) жирле референдум;

2) муниципаль сайлаулар;

3) депутат, жирле нзидарәнең сайланулы вазыйфаи затын чакыртып алу буенча тавыш бирнәр;

4) жирлек чикләрен нзгәртн һәм нзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирнәр;

5) гражданның хокукый инициативасы;

- 6) территорияль ижтимагый нзидаре;
- 7) ачык тыңлаулар;
- 8) гражданнар жыелышы;
- 9) гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы);
- 10) халык жыены;
- 11) гражданнарны сораштыру;
- 12) жирле еһемияттеге иң мөһим мәсьәләләр буенча халык фикер алышуы;
- 13) жирле нзидаре органнарына гражданнар мөреҗегатьләре;
- 14) Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарға, Татарстан Республикасы Конституциясенә һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килми торган башка формалар. Жирле нзидаре органнарының муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, шулай ук физик затлар белән мөнәсәбәтләре, законнарда башкача билгеләнмәгән булса, килешн нигезендә төзелә.

Статья 14. Жирле референдум

1. Турыдан-туры халык тарафыннан жирле еһемияттеге мәсьәләләргә хәл итн максатыннан жирле референдум нткәерелә.

2. Жирле референдум жирлекнең бөтен территориясендә нткәерелә. Жирле референдумга жирлекнең жирле еһемияттеге мәсьәләләргә генә чыгарылырга мөмкин.

3. Жирле референдум билгелән һәм нткәерн турында карар Совет тарафыннан кабул ителә:

1) жирле референдумда катнашу хокукына ия Россия Федерациясе гражданны тарафыннан текъдим ителгән инициатива буенча;

2) уставлары сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда катнашуны кнздә тоткан һәм федераль законда билгеләнгән төртиптә һәм срокларда теркәлгән сайлау берләшмәләре, башка ижтимагый берләшмәләр кнрсәткән инициатива буенча;

3) Совет һәм авыл жирлегә башлыгы инициативасы буенча, алар тарафыннан бергәләп текъдим ителгән.

4. Гражданнар, сайлау берләшмәләре, башка ижтимагый берләшмәләр тарафыннан текъдим ителгән Жирле референдум нткәерн инициативасы «Россия Федерациясе гражданнының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы Федераль закон, «жирле референдум турында» 2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән «Россия Федерациясендә жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган нзенчәлекләргә исәпкә алып рәсмиләштерелә һәм гамәлгә ашырыла.

5. Гражданнар, сайлау берләшмәләре, башка ижтимагый берләшмәләр инициативасы буенча жирле референдумны билгелән шарты булып елегә инициативага ярдәм итн өчен имзалар жыю тора, алар саны «Россия Федерациясе гражданнының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә жирлек территориясендә теркәлгән жирле

референдумда катнашучылар саныннан биш процентны тешкил ите, җемма 25 имзадан да ким була алмый.

6. Жирле референдум нткәрн инициативасы жирлек советы һәм Башлыгы белән берлектә жирлек Советы һәм башкарма комитеты җитекчесенең хокукый актлары белән рәсмиләштерелә.

7. Гражданныр, сайлау берләшмәләре, башка иҗтимагый берләшмәләр тарафыннан текъдим ителгән инициатива буенча жирле референдумга чыгару өчен текъдим ителә торган мәсьәлә (мәсьәләләр) Совет тарафыннан «Россия Федерациясе гражданнырының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы Федераль законның 12 статьясында билгеләнгән таләпләргә туры килмәенне тикшерергә тиеш.

Җелеге тикшерн Жирле референдум нткәрн буенча инициатив төркемнең нтенечнамәсе һәм аңа кушып бирелгән жирле референдум комиссиясе тарафыннан тапшырылган документлар советка кергән көннән 20 календарь көненнән дә артмыйча гамәлгә ашырыла.

8. Совет Жирле референдум билгеләнгән өчен кирәкле документлар кергән көннән 15 календарь көннән дә соңга калмыйча жирле референдум билгеләнгән турында Карар кабул ите.

Жирле референдум Совет тарафыннан билгеләнгән срукта билгеләнмәгән очракта, жирле референдум гражданныр, сайлау берләшмәләре, жирлек башлыклары, Татарстан Республикасы дәнләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы Сайлау комиссиясе яисә прокурор мәрәҗегәте нигезендә суд тарафыннан билгеләнә.

Суд билгеләгән жирле референдум муниципаль берәмлекнең тиешле территориаль сайлау комиссиясе (алга таба - комиссия) тарафыннан оештырыла, җе жирле референдумны нткәрнне тәэмин итн Татарстан Республикасы Сайлау комиссиясе яисә жирле референдум нткәрнне тәэмин итн йөкләнгән башка орган тарафыннан гамәлгә ашырыла.

9. Жирле референдумда яшәнгән урыны жирлек чикләрендә урнашкан Россия Федерациясе гражданныры катнашырга хокуклы. Россия Федерациясе гражданныры яшерен тавыш бирндә гомуми тигез һәм турыдан-туры ихтыяр белдерн нигезендә жирле референдумда катнаша.

10. Жирле референдумда кабул ителгән тавыш бирн нәтиҗәләре рәсми рәвештә басылып чыгарга (халыкка җиткерелергә) тиеш.

11. Жирлекнең жирле нзидарә органнары жирле референдумда кабул ителгән карарның җелеге Уставта билгеләнгән вәкаләтләренне чикләнгән нигезендә нтелешен тәэмин ителәр.

12. Гражданнырның жирле референдумда катнашу хокукы гарантияләре, шулай ук жирле референдумны җезерләнгән һәм нткәрн тәртибе «Россия Федерациясе гражданнырының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «жирле референдум турында» 2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнә.

Статья 15. Муниципаль сайлаулар

1. Муниципаль сайлаулар, гомуми тигез һәм турыдан-туры сайлау хокукы нигезендә, яшерен тавыш биргәндә, жирлек башлыгын, Совет депутатларын сайлау максатында нткәерелә.

2. Муниципаль сайлауларны нткәергәндә гражданнарның сайлау хокуклары гарантияләре, муниципаль сайлауларны билгелән, Һезерлән, нткәерн һәм нткәерн тәртибе «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Сайлау кодексының 2007 елның 7 маендагы 21-ТРЗ номерлы карары белән билгеләнә.

Жирлек Советы депутаты итеп тавыш бирн көнендә 18 яшькә житкән һәм сайлау хокукына ия Россия Федерациясе гражданы сайлана ала. Муниципаль сайлауларда жирлек башлыгын сайлау абсолют кнпчелекнең мажоритар системасы буенча нткәерелә, совет депутатларын сайлау кнпчелекнең мажоритар системасы буенча нткәерелә.

3. Муниципаль сайлаулар Совет тарафыннан 90 көннән дә соңга калмыйча һәм тавыш бирн көненә 80 көннән дә соңга калмыйча билгеләнә. Федераль законда билгеләнгән очракларда муниципаль сайлаулар тиешле сайлау комиссиясе яисә суд тарафыннан билгеләнә.

Тавыш бирн көне-сентябрьнең икенче якшәмбесе, анда жирлекнең жирле нзидарә органнарының вәкаләтләре вакыты чыга, Һ егәр вәкаләтләр вакыты чираттагы чакырылыш Россия Федерациясе Федераль Собраниесе Денлет Думасына депутатлар сайлауларын нткәерн елында бетсә-кнрсәтелгән сайлауларда тавыш бирн көне.

Муниципаль сайлауларда тавыш бирн якшәмбе көнне генә билгеләнергә мөмкин. Эшлеме торган бәйрәм көненә, эш көне булмаган бәйрәм көненә һәм билгеләнгән тәртиптә эш көне дип игълан ителгән якшәмбегә тавыш бирн рөхсәт ителми.

Һгәр сентябрьнең икенче якшәмбесе эшлеме торган бәйрәм көненә яки аннан алдагы көнгә туры килсә, яки сентябрьнең икенче якшәмбесе билгеләнгән тәртиптә эш көне дип игълан ителсә, муниципаль сайлаулар сентябрьнең өченче якшәмбесенә билгеләнә.

Муниципаль сайлауларны билгелән турындагы карар массакнләм мөгълнмат чараларында рәсми рөвештә кабул ителгән көннән биш көннән дә соңга калмыйча басыла.

4. Жирлек башлыгы яисә Депутат (депутат) вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, вакытыннан алда муниципаль сайлаулар вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган көннән алып алты айдан да соңга калмыйча нткәерелергә тиеш.

Вакытыннан алда муниципаль сайлаулар билгеләгәндә Һлеге статьяның 3 өлешендә кнрсәтелгән сроклар, шулай ук башка сайлау гамәлләрен гамәлгә ашыру сроклары кыскартылырга мөмкин, ләкин өчтән бер өлешеннән дә артмаска тиеш, бу Советның аларны билгелән турындагы карарында теркәелергә тиеш.

Муниципаль сайлауларда сайланган, аның вәкаләтләре Советның отставкага китерн турындагы карары нигезендә вакытыннан алда туктатылган жирлек башлыгы кнрсәтелгән карарга суд тәртибендә шикаять бирсә,

вакытыннан алда жирлек башлыгын сайлау суд карары законлы көчене кергенче билгеленерге мөмкин тгел.

5. Авыл жирлеге жирле нзидаре органнарының вакытыннан алда муниципаль сайлаулардан соң нткерелге торган төп Муниципаль сайлаулар сентябрьнең икенче якшәмбесенде билгеленерге тиеш.

6. Муниципаль сайлаулар нетижелере «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантиялере турында» 2002 елның 12 июнендеге 67-ФЗ номерлы Федераль законда билгеленген срокларда рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелерге) тиеш.

Статья 16. Жирлек чиклерен нзгертн, жирлекне нзгертн месьелелере буенча Совет депутаты, жирлек башлыгы чакыртып алу буенча тавыш бирн

1. Авыл жирлеге башлыгын чакыртып алу буенча тавыш бирн инициативасы жирле референдумда катнашу хокукына ия Россия Федерациясе гражданнына карый.

2. Совет депутатын, жирлек башлыкларын чакыртып алу өчен бары тик аларның суд тертибенде расланган очракта конкрет хокукка каршы карарлары яки гамеллере (гамел кылмау) гына нигез була ала. Сяси мотивлар (сяси эшченлек, тавыш биргенде позиция) совет депутатын, жирлек башлыгы чакыртып алу өчен нигез була алмый.

3. Депутатлар чакыртып алу өчен нигез булып суд тертибенде расланган Денлет Советы депутатлары векалетлерен нтемән тора.

Совет депутаты векалетлерен нтемегенде, чакыртып алу өчен нигез буларак, житди себеплерсез, совет сессиялерен даими (ике тапкыр реттен) уздырмау, Советның тиешле комиссиясе эшенде катнашмау, шулай ук Совет йоклемелерен нтенден читлешн яки баш тарту аңлашыла.

4. Жирлек башлыгын суд тертибенде расланган очракта чакыртып алу өчен нигез булып тора:

1) халыкның турыдан-туры ихтыярын белдерн юлы белген кабул ителген карарны гамелге ашыру өчен кирекле муниципаль актны бастырып чыгару вакытын бозу.;

2) элеге Уставта каралган сайлау вазыйфасы буенча векалетлерне нтемән гражданның хокукларын һәм иреклерен бозуга китере. Авыл жирлеге башлыгы векалетлерен нтемән себепле, аны чакыртып алу өчен нигез буларак, системалы ревеште ихтирамсыз кабул итн кнзде тотыла

5. Кнрсетелген нигезлер буенча фикер алышу совет депутатын, жирлек башлыгын федераль законнарда жиберелген бозулар өчен билгеленген башка жаваплылыктан азат итми.

6. Чакыртып алу хокукы Советның, жирлек башлыгының векалетлерен вакытыннан алда туктату турындагы месьелене башлап жиберген көннен алып «Россия Федерациясенде жирле нзидарене оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 73, 74 статьяларында билгеленген тертипте кулланыла алмый. Совет депутаты, жирлек башлыгы сайлаучыларга чакыртып алу өчен нигез буларак куелган шартлар буенча аңлатмалар бирерге хокуклы.

7. Совет депутатын, авыл жирлеге башлыгын чакыртып алу буенча тавыш бирн инициативасын текъдим итн һем аны яклауга гражданнар имзаларын жыю өчен, 10 кешеден дө ким булмаган Совет депутаты, жирлек башлыгы (алга таба - инициатив төркем) чакыртып алу буенча инициатив төркем оештырырга кирек. Инициатив төркем өлеге статьяның 1 өлешендө кнрсетелгөн гражданнар нз яшен урыны буенча жылышта төзелә.

8. Жылышны нткөргн инициаторлары жылышны нткөргн вакыты һем урыны турында комиссиягә һем аны чакыртып алу инициативасы булган затка алдан хәбәр итергә тиешләр. Шул ук вакытта кнрсетелгөн затка инициатив төркем жылышында чыгыш ясау мөмкинлеге тәэмин ителергә һем жылышта катнашучыларга аны чакыртып алу өчен нигез буларак куела торган хәлләр турында аңлатмалар бирергә тиеш. Кнрсетелгөн таләпләрне нтемчен инициатив төркемгә теркелндөн баш тарту өчен нигез булып тора. Инициатив төркем төзн турындагы карар яшерен тавыш бирн юлы белән кабул ителә һем, егер аның өчен жылышта катнашучыларның яртысыннан артыгы тавыш бирсә, тик кимендө 10 кеше тавыш бирсә, кабул ителгөн дип санала.

9. Инициатив төркем жылыш уздырылган көннен өч көннен дө соңга калмыйча инициативалы төркемне комиссиягә теркөн турындагы нтенечнаме белән мөрәжәгать итә, ул 15 көн девамында нтенечнаменә һем аңа кушып бирелгөн документларны карарга тиеш.

Кнрсетелгөн нтенечнамеләрнең һем документларның федераль закон, Татарстан Республикасы законы, өлеге Устав таләплеренә туры килне очрагында, комиссия аларны советка жибөргн турында Карар кабул итә, югыйсә - инициатив төркемне теркелндөн баш тарту турында дөлилләнгөн карар кабул итә.

Инициатив төркем нтенечнамендө совет депутатын, жирлек башлыгын чакыртып алу нигезләре, шулай ук фамилиясә, исемә, атасының исемә, туу датасы һем урыны, паспорт яки гражданин паспортын алмаштыручы документның яисә аны биргөн органның исемән яисә кодын, шулай ук инициатив төркемнең һәр егъзасының һем аның исемәннен эш итергә вөкаләтле затларның яшен урыны кнрсетелергә тиеш. Нтенечнамегә закон көченә кергөн суд карары һем аны кире алу турында Карар кабул ителгөн инициатив төркем жылышының беркетмәсә беркетмәсә дө беркетелергә тиеш.

Кнрсетелгөн беркетмәдө тнбөндөгә карарлар булырга тиеш:

1) инициатив төркем төзн турында;

2) инициатив төркемнең вөкаләтле вөкиллөрен билгелөн турында. Инициативалы төркемгә Дөнләт Советы депутаты, жирлек башлыгы чакыртып алу буенча тавыш бирн инициативасын текъдим итннең өлеге статьяда билгелөнгөн төртибөн бозган очракта гына теркелндөн баш тартырга мөмкин. Инициатив төркемгә теркөгөндө теркөн таныклыгы бирелә, аның формасы комиссия тарафыннан билгелөнө. Теркөн таныклыгының гамәлдө булу срогы, Совет депутаты, жирлек башлыгы чакыртып алу кампаниясә темамлану белән бер нк вакытта темамлана.

10. Инициатив төркемне теркөн совет депутатын, жирлек башлыгын чакыртып алу буенча тавыш бирн билгелөн өчен кирекле имзаларны жыю өчен нигез булып тора (алга таба - чакыртып алу буенча тавыш бирн).

Имзалар чакыртып алу буенча тавыш бирнне нткєрн турындагы текъдимне нз эчене алган имза кєгазылєрен тутыру юлы белєн жыела.

Язылу кєгазылєре 2002 елныц 12 июнендєге «Россия Федерациясе гражданныныц сайлау хокукларыныц нєм референдумда катнашу хокукыныц тєп гарантиялєре турында»гы 67-ФЗ номерлы Федераль законга 9 нчы кушымта белєн билгелєнгєн форма буенча єзерлєнє.

11. Депутатны чакыртып алу буенча тавыш бирнне билгелєн єчен кирєкле имзалар саны тиєшле сайлау округы территориясендє теркєлгєн сайлаучыларныц 5 процентын тєшкєл итє.

Авыл жирлєге башлыгы чакыртып алу буенча тавыш бирнне билгелєн єчен кирєкле имзалар саны жирлек территориясендє теркєлгєн сайлаучыларныц 5 процентын тєшкєл итє.

12. Чакыртып алу буенча тавыш бирн инициативасын хуплау єчен жыелган имзалар саны чакыртып алу буенча тавыш бирнне билгелєн єчен кирєкле, лєкин 10 проценттан да артмаска мємкин.

13. Имзалар инициатив тєркємне теркєн нєм ац теркєн таныклыгы бирн кєнєннєн соц килнчє кєннєн нк жыєлырга мємкин. Язылу кєгазылєрен єзерлєн тиєшле фондтан алынып алыну буенча тнлєнє. Имзалар жыю чоры 20 кєн тєшкєл итє.

14. Комиссия ун кєн дєвамында имзалар жыю, язылу кєгазылєрен рєсмилєштерн, сайлаучылар турындагы белєшмєлєрнєц нєм сайлаучыларныц имзаларыныц дєрєслєген тикшєрє. Тапшырылган барлык имзалар да тикшєрєлєргє тиєш.

15. Нткєрєлгєн тикшєрн нєтижєлєрє комиссия карары белєн совет депутатын, жирлек башлыгын чакыртып алу буенча инициативаны текъдим итн тєртибєнєц гамєлдєгє законнар, єлєгє Устав талєплєрєнє туры килмєвє яисє туры килмєвє турында рєсмилєштерєлє.

Єгєр тиєшле тикшєрн нєтижєсєндє тапшырылган имзаларныц совет депутатын, жирлек башлыгын чакыртып алу инициативасын текъдим итн єчен житєрлєк булуы ачыкланса, комиссия имза кєгазылєрен, имзалар жыю нєтижєлєрє турында беркєтмєнє нєм имзаларны тикшєрн нєтижєлєрє турында нз карарыныц расланган кнчєрмєсєн чакыртып алу буенча тавыш бирн турында Карар кабул итн єчен советка жибєрє (кнрсєтелгєн карарныц кнчєрмєсє инициатив тєркємнєц вєкалєтлє вєкилєнє жибєрєлє).

16. Совет єлєгє статьяныц 15 єлєшєндє кнрсєтелгєн документларны тапшырганнан соц 15 калєндарь кєннєн дє соцга калмыйча чакыртып алу буенча тавыш бирн билгелєн турында Карар кабул итє. Чакыртып алу буенча тавыш бирн билгелєн турындагы карар чакыртып алу буенча тавыш бирн кєнєнє кадєр 55 кєннєн дє соцга калмыйча кабул итєлєргє тиєш.

Чакыртып алу буенча тавыш бирн якшємбєгє гєнє билгелєнєргє мємкин. Бєйрєм алды нєм эшлєми торган бєйрєм кєннєрєнє, эшлєми торган бєйрєм кєннєрєнє, шулай ук билгелєнгєн тєртиптє эш кєнє дип игълан итєлгєн якшємбєгє чакыртып тавыш бирн рєхсєт итєлми. Чакыртып алу буенча тавыш бирн билгелєн турындагы карар массакнлгєм мєгълнмат чараларында аны кабул иткєн кєннєн 5 кєннєн дє соцга калмыйча рєсми бастырып чыгарылырга тиєш.

17. Чакыртып алу буенча тавыш бирн «Россия Федерациясе гражданныныц сайлау хокукларыныц нєм референдумда катнашу хокукыныц

төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә оештырылган сайлау участкалары чикләрендә гамәлгә ашырыла. Участок комиссияләре сыйфатында чакыртып алу буенча тавыш биргәнне уздырганда «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә формалаштырылган участок сайлау комиссияләре эшли.

Чакыртып алу буенча тавыш биргән катнашучылар исемлекләрен төзгән һәм төгәллештергән 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль законда, 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган нәтижеләкләрне исәпкә алып, «жирле референдум турында» 2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законнда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

17. Чакыртып алу буенча тавыш биргән «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә оештырылган сайлау участкалары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Участок комиссияләре сыйфатында чакыртып алу буенча тавыш биргәнне уздырганда «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә формалаштырылган участок сайлау комиссияләре эшли.

Чакыртып алу буенча тавыш биргән катнашучылар исемлекләрен төзгән һәм төгәллештергән 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль законда, 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган нәтижеләкләрне исәпкә алып, «жирле референдум турында» 2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законнда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

20. Чакыртып алу буенча тавыш биргән «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы Федераль закон, «жирле референдум турында» 2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән тәртиптә, «Россия Федерациясендә жирле нәтижеләкләрне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган нәтижеләкләрне исәпкә алып нәтижеләкләрне.

21. Дәүләт Советы депутаты чакыртып алу өчен Совет депутаты сайланган сайлау округында теркәлгән сайлаучыларның яртысынан да ким булмаган өлеше тавыш бирсә, чакыртып алынган дип санала.

Жирлек башлыгы чакыртып алынган дип санала, «егер чакыртып алу өчен жирлек территориясендә теркәлгән сайлаучыларның яртысынан да ким булмаган өлеше тавыш бирсә.

22. Әлеге статьяның 21 өлешенде каралган шартлар ителмеген очракта, комиссия депутатны, жирлек башлыгын чакыртып алу турында Карар кабул ителмеген дип саный.

23. Комиссия чакыртып алу буенча тавыш бирн нәтижелере турындагы беркетмеге кул куйганнан соң, инициативалы төркемнең вәкалетле вәкилен чакыртып алу буенча тавыш бирн уздырылган затка хәбәр итә.

24. Чакыртып алу буенча гомуми тавыш бирн нәтижелере, участок сайлау комиссияләрен чакыртып алу буенча тавыш бирн нәтижелере турындагы беркетмелерне дә кертеп, комиссия тарафыннан чакыртып алу буенча тавыш бирн көненнен бер ай эченде бастырып чыгарыла.

25. Чакыртып алу буенча тавыш бирн уздырылган Совет депутаты, жирлек башлыгы вәкалетлере, әгәр комиссия тарафыннан кирәкле санда тавыш бирнләрнең кире алынуы билгеленген булса, чакыртып алу буенча тавыш бирн нәтижелерен рәсми бастырып чыгарган көннен туктатыла.

26. «Россия Федерациясенде жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очракларда, жирлек чикләрен нзгерткәнде, яисә аның бөтен территориясенде яисә аның территориясенде нзгертәп корганда халыкның ризалыгын алу максатларында жирлек чикләрен нзгертн, жирлекне нзгертн мәсьәләлере буенча тавыш бирн иткәерелә.

Кнрсәтелген мәсьәләләр буенча тавыш бирн Совет тарафыннан билгеленә һәм «Россия Федерациясе гражданнының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендеге 67-ФЗ номерлы Федераль закон, «жирле референдум турында» 2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеленген төртіптә, «Россия Федерациясенде жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган нзәнчәлекләренә исәпкә алып иткәерелә.

Бу очракта «Россия Федерациясе гражданнының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендеге 67-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре, «Жирле референдум турында» 2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы белән дәнләт органнары, жирле нзидарә органнары, дәнләт һәм муниципаль вазыйфаларны биләнчә затлар, шулай ук жирле референдумда кабул ителген карарның юридик көчен билгели торган нигезләмәләр кулланылмый.

27. Жирлек чикләрен нзгертн, жирлекне нзгертн мәсьәләлере буенча «Россия Федерациясенде жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезенде иткәерелә торган тавыш бирн, әгәр анда жирлек халкының яртысыннан артыгы яисә аның территориясенә сайлау хокукына ия булган өлешенде катнашса, узган дип санала.

Жирлек чикләрен нзгертнгә халыкның ризалыгы, жирлек чикләрен нзгертәп кору, әгәр кнрсәтелген нзгәерешләр өчен жирлекне нзгертәп кору тавыш бирндә катнашкан халыкның яртысыннан артыгы тавыш бирсә, жирлек чикләрен нзгертнгә, жирлекне нзгертнгә алынган дип санала.

28. Совет депутаты, жирлек башлыгы чакыртып алу буенча тавыш бирн нәтижеләре, жирлек чикләрен нзгәртн мәсьәләләре буенча тавыш бирн нәтижеләре, жирлекне нзгәртеп кору һәм кабул ителгән карарлар рәсми рәвештә басылып чыгарга (халыкка житкереләргә) тиеш.

Статья 17. Гражданнарның хокукый инициативасы

1. Гражданнар җелеге Уставта һәм жирлек Советының норматив хокукый актында билгеләнгән төртиптә хокукый инициативага хокуклы.

2. Сайлау хокукына ия булган гражданнар төркеме сайлау хокукына ия кешеләр саныннан кимендә 2 процент төшкил итә ала.

3. Хокукый инициативаны гамәлгә ашыру максатларында гражданнар хокуклы:

- яшәгән (эш) урыны буенча гражданнар жылышларын һәм хокукый чыгару инициативасы турында фикер алышу һәм тәкъдим итн буенча башка кнмәк чаралар оештырырга һәм нткәерәргә;

- хокукый инициативаны тәкъдим итнгә ярдәм итн өчен имзалар жыю буенча инициативалы төркемнәр булдыру

4. Жирлекнең жирле нзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары гражданнарга хокукый инициативаны гамәлгә ашыруда ярдәм итәргә тиеш.

5. Гражданнарның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру төртибендә кертелгән муниципаль норматив хокукый акт проекты, җелеге Уставта билгеләнгән компетенциясе нигезендә, ул кертелгән көннән өч ай эчендә жирлек Советы яисә жирлек башлыгы тарафыннан мөҗбүри каралырга тиеш.

6. Гражданнарның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру төртибендә кертелгән муниципаль хокукый акт проектын караганда гражданнарның инициатив төркеме вәкилләренә нз позициясен белдерн мөмкинлеге тәэмин ителәргә тиеш.

7. Гражданнарның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру төртибендә кертелгән муниципаль норматив хокукый акт проектын карау процедурасы жирлек Советы Регламенты, жирлек башлыгының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

8. Гражданнарның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру төртибендә кертелгән муниципаль хокукый акт проектын карау нәтижеләре буенча кабул ителгән дөлилләнгән карар рәсми рәвештә аның инициатив төркеменә кәргән гражданнарга язма рәвештә житкереләргә тиеш.

Статья 18. Территориаль ижтимагый нзидарә

1. Территориаль ижтимагый нзидарә астында яшәгән урыны буенча гражданнарны жирлек территориясе өлешендә мөстәкыйль һәм нз жаваплылыгы астында жирле җһәмияттәге мәсьәләләр буенча нз инициативаларын гамәлгә ашыру кнздә тотыла.

2. Территориаль ижтимагый нзидарә гамәлгә ашырыла торган территория чикләре җелеге территориядә яшәгән халык тәкъдиме буенча Совет тарафыннан билгеләнә.

3. Жирлектә территориаль ижтимагый нзидарә турыдан-туры халык тарафыннан гражданнар жылышлары һәм конференцияләре нткәерн юлы белән,

шулай ук территорияль ижтимагый нзидарә органнары булдыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Территорияль ижтимагый нзидарә гражданнар яшәешенең тнбәндәге территорияләре чикләрендә гамәлгә ашырыла ала: кнп фатирлы торак йорт подъезды; кнп фатирлы торак йорт; торак йортлар төркеме; торак микрорайон; авыл жирлегә булмаган авыл торак пункты; гражданнарның башка яшәен территорияләре.

5. Территорияль ижтимагый нзидарә органнары Тиешле территориядә яшәенче гражданнарның жыелышларында яки конференцияләрендә сайлана.

6. Территорияль ижтимагый нзидарә территорияль ижтимагый нзидарә уставын теркәгәннен соң жирлек башлыгы булып санала.

Территорияль ижтимагый нзидарә уставын теркәен төртибе Советның норматив хокукый акты белән билгеләнә.

Территорияль ижтимагый нзидарә, аның Уставы нигезендә, юридик зат була ала һәм законнар нигезендә коммерцияле булмаган оешманың оештыру-хокукый формасында дәнләт теркәвенә алынырга тиеш.

7. Территорияль ижтимагый нзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы, әгәр анда уналтынчы яшькә житкән Тиешле территориядә яшәенчеләрнең өчтән береннен дә ким булмаган өлеше катнашса, хокуклы дип санала.

8. Территорияль ижтимагый нзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар конференциясе, әгәр анда уналтынчы яшькә житкән Тиешле территориядә яшәенчеләрнең кимендә өчтән икесе катнашса, хокуклы дип санала.

9. Территорияль ижтимагый нзидарәне гамәлгә ашыручы гражданнар жыелышының, конференцияләренең аерым вәкаләтләренә керә:

- 1) территорияль ижтимагый нзидарә органнары структурасын билгелән;
- 2) Территорияль ижтимагый нзидарә уставын кабул итн, аңа нзгәрешләр һәм өстәмәләр кертн;
- 3) территорияль ижтимагый нзидарә органнарын сайлау;
- 4) территорияль ижтимагый нзидарә эшчәнлегенә төп юнәлешләрен билгелән;
- 5) территорияль ижтимагый нзидарәнең керемнәре һәм чыгымнары сметасын һәм аның нтәләше турындагы хисапны раслау;
- 6) территорияль ижтимагый нзидарә органнары эшчәнлегә турындагы хисапларны карау һәм раслау.

10. Территорияль ижтимагый нзидарә органнары:

- 1) Тиешле территориядә яшәенче халык мәнфәгәтләрен текъдим ителәр;
- 2) гражданнарның жыелышларында һәм конференцияләрендә кабул ителгән карарларның нтәләшен тәэмин ителәр;
- 3) территорияне төзекләндерн буенча хужалык эшчәнлеген, тиешле территориядә яшәенче гражданнарның социаль-көнкреш ихтыяжларын канәгәтләндернгә юнәлдерелгән башка хужалык эшчәнлеген, кнрсетелгән гражданнар акчалары исәбеннен дә, территорияль ижтимагый нзидарә органнары һәм жирлекнең жирле нзидарә органнары арасындагы килешн нигезендә, жирлек бюджеты акчаларын файдаланып, башка хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыра алалар;

4) жирле нзидарә органнарына җелеге органнар һәм жирле нзидарәнен вазыйфай затлары тарафыннан мөҗбүри каралырга тиешле муниципаль хокукый актлар проектларын кертергә хокуклы, алар җелеге актларны кабул итә компетенциясенә кертелгән.

11. Территориаль иҗтимагый нзидарә уставында билгеләнә:

- 1) ул гамәлгә ашырыла торган территория;
- 2) Территориаль иҗтимагый нзидарә эшчәнлегенә максатлары, бурычлары, формалары һәм төп юнәлешләре;
- 3) территориаль иҗтимагый нзидарә органнарының вәкаләтләрен формалаштыру, туктату, хокуклары һәм бурычлары, вәкаләтләре вакыты;
- 4) карарлар кабул итә тәртібе;
- 5) мөлкәт сатып алу тәртібе, шулай ук күрсәтелгән мөлкәттән һәм финанс чараларыннан файдалану һәм файдалану тәртібе;
- 6) территориаль иҗтимагый нзидарәне гамәлгә ашыруны туктату тәртібе.

12. Жирлекнең жирле нзидарә органнары территориаль иҗтимагый нзидарә уставына өстәмә таләпләр билгеләнми.

13. Территориаль иҗтимагый нзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртібе, жирлек бюджетыннан кирәкле акчалар бүлгәп биргә шартлары һәм тәртібе Советның норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

Статья 19. Халык тыңлаулары

1. Авыл жирлеге советы, авыл жирлеге башлыгы катнашында жирле җәмһияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль норматив хокукый актлар проектларын тикшергә өчен халык алдында тыңлаулар иткәергә мөмкин.

2. Халык тыңлаулары халык, жирлек советы яки жирлек башлыгы инициативасы белән иткәерелә. Халык яки авыл жирлеге Советы инициативасы белән иткәерелә торган ачык тыңлаулар жирлек Советы, җ жирлек башлыгы инициативасы белән жирлек башлыгы тарафыннан билгеләнә.

3. Ачык тыңлауларга чыгарылырга тиеш:

1) жирлек уставы проекты, шулай ук җелеге Уставка нзгәерешләр кергә турында муниципаль норматив хокукый акт проекты, Уставка нзгәерешләр бары тик уставта беркетелгән жирле җәмһияттәге мәсьәләләренә һәм аларны хәл итә буенча вәкаләтләренә Россия Федерациясә Конституциясә, федераль законнар белән туры китергә максатларында гына кертелә торган очраклардан тыш;

2) жирлек бюджеты проекты һәм аның итәелешә турында хисап;

3) муниципаль берәмлекне нстергә планнары һәм программалары проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектлары, территорияләренә планлаштыру проектлары һәм территорияләренә межалау проектлары, территорияләренә төзекләндергә кагыйдәләре проектлары, шулай ук жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын шартлы рәвештә рәхсәт ителгән рәвешкә куллануга рәхсәт биргә мәсьәләләре, капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелешнәң, реконструкцияләненәң чик параметрларыннан тайпылу мәсьәләләре, жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән бер төрдән файдалану һәм мондый файдалануның башка төренә нзгәертгә мәсьәләләре.;

4) жирлекне нзгәертеп кору мәсьәләләре.

4. Гавами тыңлаулар нткєрн турындагы карар, єгер гамєлдєге законнарда башкача каралмаган булса, тиешле орган яисє жирлекнең вазыйфаи заты тарафыннан муниципаль норматив хокукый акт проекты караган кєнгє кадєр 20 кєннєн дє соңга калмыйча кабул ителєргє тиеш.

5. Ачык тыңлаулар уздыру турындагы карар, аларны нткєрн вакыты нєм урыны кнрсєтелгєн, нєм гавами тыңлауларга чыгарыла торган тиешле муниципаль норматив хокукый акт проекты, єгер гамєлдєге законнарда бнтєн срок каралмаган булса, гавами тыңлаулар уздырылган кєнгє кадєр 7 кєннєн дє соңга калмыйча басылып чыгарга (халыкка житкерелєргє) тиеш.

6. Халык алдында тыңлаулар нткєрн турындагы карар басылып чыккан кєннєн алып нєм аларны нткєрн кєнєнє кадєр жирлек башлыгына халык алдында тыңлауларга чыгарыла торган мєсьєлє буєнча язмача тєкєдимнєр нєм искєрмєлєр, шул исєптєн муниципаль норматив хокукый акт проектына карата ачык тыңлауларга чыгарыла торган тєзєтмєлєр нєм башка тєкєдимнєр жибєрєргє хокуклы. Жирлек башлыгы кєргєн тєкєдимнєрнє нєм искєрмєлєрнє гомумилгєштернєнє оєштыра. Кнрсєтелгєн тєкєдимнєр нєм искєрмєлєр ачык тыңлауларда катнашучыларга житкерелє.

7. Ачык тыңлаулар муниципаль норматив хокукый акт проекты каралганчыга кадєр 7 кєннєн дє соңга калмыйча нткєрелє. Гавами тыңлаулар белгєчлєр, экспертлар, кызыксынган затлар чакыруы белєн нткєрелє, єгер башка срок гамєлдєге законнарда каралмаган булса, жирлектє яшєнчє нєр кєшє гавами тыңлауларда катнашырга хокуклы.

8. Ачык тыңлаулар нткєрн нєтижєлєрє буєнча жирлє нзидарє органнары нєм жирлекнең вазыйфаи затлары тарафыннан мєжбнри каралырга тиешле тєкєдимнєр кабул ителє, алар компетенциясєнє муниципаль норматив хокукый акт проекты гавами тыңлауларга чыгару кєртелє.

9. Ачык тыңлаулар нєтижєлєрє, кабул ителгєн карарның дєлиллєнгєн нигєзлємєсєн дє кєртєп, гавами тыңлаулар уздырганнан соң 5 кєннєн дє соңга калмыйча, гамєлдєге законнарда башкача каралмаган булса, бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелєргє) тиеш.

10. Ачык тыңлауларны оєштыру нєм нткєрн тєртибє Советның норматив хокукый акты белєн билгєлєнє нєм жирлек халкына гавами тыңлаулар нткєрн вакыты нєм урыны турында алдан хєбєр итнє, муниципаль хокукый акт проекты белєн алдан танышуны, жирлек халкын гавами тыңлауларда катнашуны, кабул ителгєн карарларның дєлиллєнгєн нигєзлєннєн дє кєртєп, гавами тыңлаулар нєтижєлєрєн бастыруны (халыкка житкернє) тєэмин итє торган башка чараларны кнздє тотарга тиеш.

Статья 20. Гражданнар жыелышы

1. Жирлє єнємияттєгє мєсьєлєлєр буєнча фикєр алышу, халыкка жирлє нзидарє органнары нєм жирлє нзидарєнєң вазыйфаи затлары эшчєнлєгє турында мєгьлнмат бирн, Территориаль ижтимагый нзидарєнє гамєлгє ашыру єчєн жирлек территориясєндє гражданнар жыелышлары нткєрелєргє мємкин. Гражданнар жыелышлары микрорайоннар, торақ массивлар, кварталлар, урамнар, торақ йортлар буєнча чакырыла.

2. Гражданнар жыелышы халык, жирлек Советы, жирлек башлыгы инициативасы белен, шулай ук территориаль ижтимагый нзидаре уставында каралган очракларда нткерелге.

3. Авыл жирлеге Советы яисе авыл жирлеге башлыгы инициативасы белен нткерелге торган гражданнар жыелышы жирлек Советы яисе жирлек башлыгы тарафыннан билгеленге.

4. Халык инициативасы буенча нткерелге торган гражданнар жыелышы территориаль ижтимагый нзидаре органнарының, тиешле территорияде яшенче нем элеге территориялерде урнашкан предприятие, учреждение, оешма житекчелере, жыелышта катнашырга хоуклы гражданнар торкеменен язма текдиме буенча жирлек Советы тарафыннан билгеленге. Гражданнар жыелышын нткерн турындагы текдимде аны карап тикшернгге чыгарыла торган месъелелер исемлеге, жыелышны нткерн вакыты нем урыны булырга тиеш. Текдим векалетле затлар тарафыннан имзаланырга тиеш, е жыелышны нткерн инициативасы белен бер торкем гражданнар - бу гражданнар мөрежегать итсе, аларның керкайсының фамилиясен, исемен, атасының исемен, туган конен, яшен урынын керсетеп. Жирлек советы гражданнарның жыелышын якин арада уздыру турындагы текдимне карый. Жирлек советы гражданнарның жыелышын нткернден аның максатка яраксызлыгы аркасында баш тартырга хоуклы ннгел.

5. Территориаль ижтимагый нзидарене гамелге ашыру максатларында гражданнар жыелышын билгелен нем нткерн тертибе территориаль ижтимагый нзидаре уставы белен билгеленге.

6. Гражданнар жыелышын нткерн вакыты нем урыны турында нем фикер алышуга кертелге торган месъелелер турында тиешле территорияде яшенчелер жыелыш уздырылган конге кадер 7 коннен де соңга калмыйча, массакнлгем мегьлнмат чараларын, почта хеберлерен, кер фатирны (шехси) тикшернлерне, белдернлерне нем башка мөмкин булган чараларны кулланып хебер ителер. Гражданнар жыелышына езерлек нем аны нткернге жирлек башкарма комитеты теэмн ите.

7. Жыелышлар эшенде элеге территорияде яшенче, сайлау хоукына ия гражданнар катнаша ала. Жыелышта катнашырга хоуклы гражданнарның гомуми саны Россия Федерациясе гражданнының яшен урыны нем яшен урыны буенча теркен исембене алу керсеткечелере нигезенде билгеленге. Гражданнар жыелышы жыелышта катнашырга хоуклы гражданнар саныннан кименде өчтен бер өлеше катнашса, хоуклы дип санала. Жыелыш карарлары жыелышта катнашкан гражданнарның кнпчелек тавышы белен кабул ителге.

8. Гражданнар жыелышы жирле нзидаре органнарына нем жирле нзидаренен вазыйфай затларына мөрежегатьлер кабул итерге, шулай ук жирле нзидаре органнары нем жирле нзидаренен вазыйфай затлары белен нзара мөнесебетлерде гражданнар жыелышын бирерге векалетле затларны сайларга мөмкин.

9. Территориаль ижтимагый нзидарене гамелге ашыруга бейле месъелелер буенча гражданнар жыелышы территориаль ижтимагый нзидаре уставы белен аның компетенциясен кертелген месъелелер буенча карар кабул ите.

10. Гражданнар жыелышы тарафыннан кабул ителген мөрежегатьлер жирле нзидаре органнары нем жирле нзидаренен вазыйфай затлары тарафыннан

мәжбүри каралырга тиеш, алар мөрәҗгәгә тәләрде булган мәсьәләләргә хәл итә компетенциясенә кертелгән, язмача җавап җибәрә белән.

11. Гражданнар җыелышын билгеләгән һәм иткәргән тәртібе, шулай ук гражданнар җыелышының вәкаләтләргә федераль закон, әлеге Устав һәм җирлек Советының норматив хокукый акты, территорияль иҗтимагый нзидарә уставы белән билгеләнә.

12. Гражданнар җыелышының нәтиҗәләргә аны иткәргәннән соң бер ай эчендә рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка җиткереләргә) тиеш.

Статья 21. Гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы)

1. Гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы) җирле әһемияттәгә мәсьәләләргә буенча фикер алышу һәм җирлектәгә барлык халык вәкилләренә фикерен ачыклау зарурилыгы очрагында иткәргә.

Җирлекнең тиешле территорияль өлешләргәдә яшәгәнчеләргә арасыннан гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы) гражданнар җыелышын чакыру авырайган, шул исәптән тиешле территориядә яшәгәнчә һәм гражданнар җыелышында катнашырга хокукы булган кешеләргә саны 100 кешедән артып киткән очракларда иткәргә.

2. Гражданнарны (делегатлар җыелышларын) билгеләгән һәм иткәргән, делегатлар сайлау тәртібе әлеге Устав, җирлек Советының норматив хокукый акты, территорияль иҗтимагый нзидарә уставы белән билгеләнә.

3. Гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы) гражданнар җыелышының вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

4. Гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы) халык, җирлек Советы, җирлек башлыгы инициативасы белән иткәргә. Авыл җирлегә Советы яки авыл җирлегә башлыгы инициативасы белән иткәргә торган гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы) җирлек Советы яисә җирлек башлыгы тарафыннан билгеләнә. Халык инициативасы белән иткәргә торган гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы) җирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

5. Гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы) хокуклы дип санала, әгәр анда уналтынчы яшькә җиткән Тиешле территориядә яшәгәнчеләргә өчтән бер өлешеннән дә ким булмаган өлешә катнашса. Конференция карарлары (делегатлар җыелышларын) конференциядә катнашучы делегатларның кнпчелек тавышы белән кабул ителә.

6. Гражданнар (делегатлар җыелышларын) конференциясе нәтиҗәләргә аны уздырганнан соң бер ай эчендә рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка җиткереләргә) тиеш.

Статья 22. Халык җыены

1. «Россия Федерациясендә җирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясында каралган очракларда гражданнар җыены торак пунктта, әлеге торак пункт территориясен башка җирлек (муниципаль район) территориясенә кертәргә китерә торган кнрсәтелгән торак пункт кәргән җирлек (муниципаль район) чикләргә нзгәртн мәсьәләгә буенча иткәргәргә мөмкин.

2. Әлеге статьяда каралган гражданнар җыены анда торак пункт яки җирлек халкының сайлау хокукына ия яртысыннан артыгы катнашуда хокуклы.

Гражданнар жыенында катнашучыларның яртысыннан артыгы тавыш бирсе, мондый жыенның карары кабул ителгән дип санала.

Статья 23. Гражданнарны кабул итн

1. Гражданнарны сораштыру жирлекнең бөтен территориясендә яки территориясендә халыкның фикерен ачыклау һәм жирле нзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары, шулай ук дәнлэт хакимияте органнары тарафыннан карарлар кабул иткәндә исәпкә алу өчен нткәрелә. Сораштыру нәтижеләре текъдим итн характерына ия.

2. Гражданнарны сораштыруда сайлау хокукына ия жирлек халкы катнаша ала.

3. Гражданнарны сораштыру инициатива буенча нткәрелә:

1) жирлек советы яки Башлыгы - жирле еһемияттеге мәсьелеләр буенча;

2) Татарстан Республикасы дәнлэт хакимияте органнары - жирлек жирлерең максатчан билгеленешен республика һәм республика еһемиятендәге объектлар өчен нзгертн турында карарлар кабул иткәндә гражданнарның фикерен исәпкә алу өчен.

4. Гражданнар арасында сораштыру нткәрн һәм билгелен тертибе Татарстан Республикасы Законы нигезендә жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеленә.

5. Гражданнарны сораштыру билгелен турында карар жирлек Советы тарафыннан кабул ителә.

Карарында авыл жирлеге Советы билгелен турында гражданнар сораштыру билгеленә:

1) сораштыру нткәрн датасы һәм сроклары;

2) Сораштыру уздырганда текъдим ителә торган (текъдим ителә торган) мәсьелене (мәсьелеләрне) формулировкалау;

3) сораштыру нткәрн методикасы;

4) сораштыру кәгазе формасы; 5) сораштыруда катнашучы жирлек халкының минималь саны.

6. Авыл жирлегендә яшәңчеләр халыктан сораштыру нткәрн турында 10 көн алдан хәбәр итә.

7. Гражданнарны сораштыру езерленгә һәм нткәрнгә бейле чараларны финанслау гамәлгә ашырыла:

1) жирлек бюджеты акчалары исәбеннән-жирлекнең жирле нзидарә органнары инициативасы буенча гражданнар арасында сораштыру нткәрн турында;

2) Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән - Татарстан Республикасы дәнлэт хакимияте органнары инициативасы буенча гражданнар арасында сораштыру уздырганда.

8. Сораштыру нәтижеләре аны нткәргәннән соң бер ай эчендә басылып чыгарга (халыкка житкереләргә) тиеш.

Сораштыру нәтижеләре белән жирлектәге һәр кеше таныша ала. Сораштыру нәтижеләре жирлекнең жирле нзидарә органнары тарафыннан тиешле карарлар кабул иткәндә исәпкә алынырга тиеш.

Статья 24. Жирле  емияттеге иң м ним м сьелелер буенча халык фикер алышуы

1. Муниципаль хокукый актлар проектларын һем жирле  емияттеге башка м ним м сьелелерне халык фикер алышуына чыгару турындагы карар жирлек Советы тарафыннан нз инициативасы яисе тиешле территорияде яшгенче гражданнар талебе буенча жирлек советы билгелеген тертипте кабул ителсе.

2. Муниципаль хокукый акт проекты тексты һем халык фикер алышуына чыгарыла торган м сьелелер буенча башка материаллар, аларны халык фикер алышуына чыгару турында Карар кабул ителгеннен соң биш к ннен де соңга калмыйча, массакллем мегълнмат чараларында басылып чыга, жирлек халкына танышу  чен м мкин булган урыннарда жиберелсе, башка ысуллар белен халыкка игълан ителсе.

3. Халык фикер алышуына м сьеле чыгару белен бер нк вакытта авыл жирлеге Советы фикер алышу барышында керген текъдимнерне һем искермелерне карау эшен оештыру вакытын һем тертибен билгели,  леге максат  чен махсус комиссия т зилер.

4. Авыл жирлеге Советы жирле  емиятке ия булган муниципаль хокукый актлар проектлары һем башка м ним м сьелелер буенча фикер алышуны т эмин ите, моның  чен кирекле шартлар тудыра.

5. Халык фикер алышуына чыгарылган м сьелелер буенча текъдимнер һем искермелер жирлек советына юллана.

6. Муниципаль хокукый акт проектлары һем жирле  емияттеге башка м ним м сьелелер буенча текъдимнер һем искермелер жирлек Советы тарафыннан карала.

7. Халык фикер алышуы нетижелере турында халыкка х бەر ителсе.

Статья 25. Жирлекнең ижтимагый (консультатив) советлары

1. Жирле  емияттеге м сьелелер буенча карарлар эшлегенде һем гамелге ашырганда халыкның ихтыяжларын һем м нфегатлыерен исепке алу, жирле нзидаре органнары эшченлегене жемегать контролен гамелге ашыру максатларында авыл жирлегенең Ижтимагый советы барлыкка килсе.

2. Жирлекнең ижтимагый советы жирлек халкының, ижтимагый берлешмелернең һем башка коммерцияле булмаган оешмаларның нз телеге белен катнашуы нигезенде формалаша.

3. Жирлекнең ижтимагый советын формалаштыру тертибе, аның утырышларын нткерн һем карарлар кабул итн тертибе, мегълнмат бирн, консультация бирн һем башка м сьелелер буенча жирлекнең жирле нзидаре органнарының хокуклары, бурычлары һем жаваплылыгы, аны жиберн процедурасы, шулай ук аны оештыру һем эшченлегенең башка м сьелелере жирлек Советы тарафыннан расланган Нигезлемге белен билгелгенсе.

4. Башка ижтимагый (консультатив) Советлар жирлекнең жирле нзидаре органнарында аларның карарлары нигезенде барлыкка килерге м мкин.

5. Ижтимагый (консультатив) советларда эш ижтимагый башлангычларда алып барыла.

Статья 26. Жирле нзидаре органнарына гражданнар м режегате

1. Гражданнар шехси һем кнмек м режегательерге хокуклы.

2. Гражданнар мөрәҗәгатьләре «Россия Федерациясендә гражданнар мөрәҗәгатьләрен карау тәртібе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында гражданнар мөрәҗәгатьләре турында» 2003 елның 12 маендагы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән тәртіптә һәм срокларда каралырга тиеш.

3. Гражданнар мөрәҗәгатьләрен карау тәртібен һәм срокларын бозган өчен Җирле һиздарәнең вазыйфай затлары Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы.

Статья 27. Авыл җирлеге халкы тарафыннан турыдан-туры гамәлгә ашыру һәм аны гамәлгә ашыруда катнашу өчен башка формалар

1. «Россия Федерациясендә җирле һиздарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган җирле һиздарә халкын турыдан-туры гамәлгә ашыру һәм халыкның җирле һиздарәне гамәлгә ашыруда катнашуы рәвешләре белән беррәттән гражданнар җирле һиздарәне гамәлгә ашыруда Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарга, Татарстан Республикасы Конституциясенә, Татарстан Республикасы законнарына каршы килми торган башка формаларда катнашырга хокуклы.

2. Җирле һиздарәдә яшәгәнчеләрнең турыдан-туры катнашуы һәм халыкның җирле һиздарәне гамәлгә ашыруда катнашуы законлылык, иреклек принципларына нигезләнгән. Җирле һиздарә органнары һәм җирле һиздарәнең вазыйфай затлары халыкка җирле һиздарәдә яшәгәнчеләрнең турыдан-туры гамәлгә ашыруда һәм халыкның җирле һиздарәне гамәлгә ашыруда катнашуында ярдәм итәргә тиеш.

ГЛАВА IV. ЖИРЛЕ НЗИДАРӘ ОРГАННАРЫ ҺӘМ ЖИРЛЕ НЗИДАРӘНЕН ВАЗЫЙФАИ ЗАТЛАРЫ

Статья 28. Җирлекнең җирле һиздарә органнары структурасы

1. Җирлекнең җирле һиздарә органнары структурасын төшкел итә:

- муниципаль берәмлекнең вәкилләккә органы – Биектау муниципаль районы Алат авыл җирлеге Советы;

- муниципаль берәмлек башлыгы - Биектау муниципаль районы Алат авыл җирлеге башлыгы;

- муниципаль берәмлекнең башкарма-боеру органы – Биектау муниципаль районы Алат авыл җирлеге башкарма комитеты. Җирлекнең җирле һиздарә органнары җирлекнең җирле җәмһияттәге мөһәмәлләрен хәл итә буенча нә вәкаләтләренә ия.

2. Җирлекнең җирле һиздарә органнары структурасын нәгәртн әлегә Уставка нәгәрешләр кертн юлы белән генә башкарыла.

3. Җирлекнең җирле һиздарә органнары структурасын нәгәртн турындагы Совет карары, «Россия Федерациясендә җирле һиздарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очраклардан тыш, күрсәтелгән карарны кабул иткән Советның вәкаләтләре вакыты чыкканнан да иртәрәк нә көченә керә. Советның Уставка

нзгәрешләр кертн турындагы карары, жирлекнең контроль-хисап органын төзнне кнздә тоткан карары, рәсми басылып чыкканнан (халыкка житкерелгәннән) соң нз көченә керә.

4. Жирле нзидарә органнары эшчәнлеген финанс ягыннан тәэмин итн бары тик жирлек бюджетының нз керемнәре хисабына гына гамәлгә ашырыла

Статья 29. Жирлек Советы

1. Совет бер мандатлы сайлау округлары буенча муниципаль сайлауларда сайланучы 10 депутаттан тора.

2. Жирлек советы аның составына билгеленгән саныннан кимендә өчтән икесен сайлаганда хокуклы була.

3. Совет жирлек халкына турыдан-туры хисап тота һәм нз эшчәнлекләре турында елына кимендә бер тапкыр хисап тота.

4. Совет вәкаләтләре вакыты 5 ел тәшкил итә. Совет депутатларын вакытыннан алда муниципаль сайлауларда сайланган очракта, аларның вәкаләтләре вакыты өлегә Уставның 13 статьясы нигезләмәләрен исәпкә алып билгеленә.

5. Совет юридик зат хокукларына ия.

6. Жирлек башлыгы советны житәкли.

7. Жирлек советының исеме язылган мөһер, бланклар бар.

8. Жирлек Советы эшчәнлеген тәэмин итн чыгымнары жирлек бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.

Статья 30. Жирлек Советы Депутаты

1. Совет депутаты итеп 18 яшькә житкән Россия Федерациясе гражданы сайлана ала.

2. Депутатның вәкаләтләре, гамәлдәге законнарда һәм өлегә статьяның 7 өлешендә каралган Дәнләт Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату очракларыннан тыш, яна чакырылыш Советы эшли башлаган көннән башлана һәм туктатыла. Совет депутаты нз вәкаләтләрен даими рәвештә башкара.

3. Жирлек Советы депутатына Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, өлегә Устав, жирлек Советы карарлары нигезендә нз вәкаләтләрен тоткарлыксыз гамәлгә ашыру өчен шартлар тәэмин ителә.

4. Жирлек Советы депутаты жирлек Советы тарафыннан расланган депутат этикасы кагыйдәләрен нтәргә, шул исәптән депутатның тнбәндәге йөкләмәләрен дә тотарга тиеш:

1) шәхсән яисә аның якин туганнарына кагылышлы мөсьәләләрне хәл иткәндә жирле нзидарә органнары, оешмалар, вазыйфай затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусыннан файдаланмаса;

2) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик уятырга мөмкин булган тәртиптән тыелырга, шулай ук аның абруена яисә жирлек советы абруена зыян китерергә сәләтле низаглы ситуацияләрдән котылырга.;

3) мөнфегатльер конфликты барлыкка килн куркынычы янаганда-шәхси кызыксыну депутат вазыйфаларының объектив башкарылуына тәэсир итә яки

йогынты ясый алганда, бу хакта жирлек советына хебәр итә һәм елегә мөнфегатьләр конфликтын булдырмауга яисә жайга салуга юнелтелгән аның карарын нтергә мөмкин.;

4) жирлек Советында билгеленгән Халык алдында чыгыш ясау кагыйдәләрен нтергә;

5) депутат эшчәенлеге белән бәйлә булмаган максатларда, Федераль закон нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат вазыйфаларын нтәнгән белән бәйлә рәвештә аңа билгеле булган мөгълматларны таратмаса һәм кулланмаса.;

6) физик һәм юридик затлардан (бнлекләр, акчалата бнлек, ссудалар, хезмәт кнрсәткчләр, кнсел ачу өчен тнлән) депутат вазыйфаларын нтәнгә бәйлә рәвештә акча алмаса

5. Совет депутаты Совет сессияләре эшендә һәм аның җеғзасы булган комиссияләр эшендә катнашырга, Совет йөкләмәләрен нтергә бурычлы. Совет сессиясендә яки аның комиссиясе утырышында катнашу мөмкин булмаса, житди сәбәп аркасында Совет депутаты бу хакта жирлек Советына алдан хебәр итә.

6. Депутатка карата жинаять яки административ жаваплылыкка тарту, аны кулга алу, тентн, сорау алу, аңа карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук Торак һәм (яки) хезмәт урынын, аның багажын, шәхси һәм хезмәт транспорт чараларын, шәхси һәм хезмәт транспорт чараларын кулга алганда, язып алганда, федераль законнар белән билгеленә.

7. Совет депутаты җәйтәлгән фикер, тавыш биргәндә белдерелгән позиция өчен, депутат статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән аның вәкаләтләре вакыты чыкканнан соң да, жинаять яки административ жаваплылыкка тартылырга тиеш тнлел.

Җелеге Нигезләмә Дәңләт Советы депутаты тарафыннан халык алдында мыскыл итн, яла ягу яки Федераль закон белән каралган башка хокук бозу очрақларына кагылмый.

8. Жирлек Советы депутаты вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

1) нләм;
2) нз теләге белән отставкалар;
3) суд тарафыннан эшкә сәләтсез яисә чикләнгән эшчәен дип тану;
4) суд тарафыннан хебәрсез югалган дип тану яисә вафат булган дип игълан итн;

5) судның гаепләнгән карарының нз көченә керне;
6) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәнгән урынына чыгу;

7) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату, Россия Федерациясенән халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданын туктату, аның нигезендә чит ил гражданы жирле нзидарә органнарына сайланырга, аларга чит ил гражданлыгын алырга йә аларга чит ил гражданының Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы булмаган чит ил дәңләтендә даими яшәнгән хокукын раслаучы башка документ алу хокукына ия, аның нигезендә чит ил гражданы булган Россия Федерациясе гражданы жирле нзидарә органнарына сайланырга хокукы. ;

8) сайлаучылар фикере;

9) Совет вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә жибәрн;

11) «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндегә 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеленгән башка очракларда.

Әлеге статьяның 8 өлешендәгә 2 пункттында каралган очракта, нз телгә белгән отставкага китн турында гариза биргән Совет депутаты вәкаләтләре Советның якындагы сессиясендә кабул ителә торган карары белгән туктатыла.

Әлеге статьяның 8 өлешендәгә 1, 3-7, 10 пунктларында каралган очракларда, Дәнләт Советы депутаты вәкаләтләре әлеге пунктларда каралган нигезләр житкәннән соң туктатыла, бу хакта Советның якындагы сессиясендә тиешле карар кабул ителә.

Әлеге статьяның 8 өлешендәгә 8 пункттында каралган очракта, Дәнләт Советы депутаты вәкаләтләре чакыртып алу буенча тавыш бирн нәтижеләрен рәсми бастырып чыгарган көннән туктатыла, бу хакта Советның якындагы сессиясендә тиешле карар кабул ителә.

Әлеге статьяның 8 өлешендәгә 9 пункттында каралган очракта, Дәнләт Советы депутаты вәкаләтләре тиешле хокукый акт нз көченә кергән көннән яисә анда кнрсәтелгән сроктан туктатыла. Совет депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карар Совет сессиясе арасында барлыкка килгән вакыттан соң 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә.

9. Жирлек Советы депутаты вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, депутатның өстемә сайлаулар федераль закон, Татарстан Республикасы Сайлау кодексы нигезендә билгеленә.

10. Депутат, «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндегә 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеленгән очраклардан тыш, башка муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутаты яисә башка муниципаль берәмлекнең сайланулы вазыйфай заты вәкаләтләрен бер нк вакытта нти алмый.

11. Совет депутаты муниципаль хезмәт вазыйфаларын били, дәнләт хакимиятенә закон чыгару (вәкиллекле) органнары депутаты була алмый.

12. Совет депутаты «коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрәндегә 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеленгән чикленләренә һәм тыюларны нтәргә һәм бурычларны нтәргә тиеш.

Статья 31. Жирлек Советы депутатының сайлаучылар белгән нзара мөнәсәбәтләре

1. Жирлек Советы депутаты сайлаучылар, шулай ук предприятие, оешма коллективлары, дәнләт һәм башка органнар белгән нзара элемтәдә тора.

2. Жирлек Советы депутаты сайлаучылар алдында жаваплы һәм аларга хисап тота.

3. Жирлек Советы депутаты сайлаучылар алдында елга бер тапкырдан да ким булмаган эшләре турында хисап тота, жирлек советы эше турында даими хәбәр итә, шулай ук айга бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

4. Жирлек Советы депутаты жирлек халкының законлы хокукларын, иреклерен һәм мәнфәгатьлерен тәэмин итн буенча законнарда каралган чаралар кнрергә, шул исәптән алардан кәргән тәкъдимнәрен, гаризаларны, шикаятьләрен карарга, аларда булган мәсьәләләрен дәрәс һәм нз вакытында хәл итәргә тиеш.

32 Статъя. Яңа сайланган жирлек советының эшен оештыру

1. Яңа чакырылыш авыл жирлегә Советы беренче утырышка жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесе сайланганнан соң ун көннән дәрә соңга калмыйча жыела. Сайлаулардан соң беренче утырыш авыл жирлегә башлығы тарафыннан чакырыла, ә ул булмаганда - жирлек сайлау комиссиясе тарафыннан.

2. Сайлаулардан соң авыл жирлегә Советының беренче утырышын яңа башлык сайланганчы жирлек Советы депутаты ача һәм алып бара.

33 Статъя. Жирлек Советы Компетенциясе

1. Жирлек советы компетенциясендә:

1) Устав кабул итн, аңа нзгәрешләр һәм өстәмәләр кертн;
2) жирлек бюджетын раслау һәм аның нтәләше турында хисап;
3) салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә жирле салымнарны һәм жыемнарны билгелән, нзгәртн һәм юкка чыгару;

4) жирлекнең нсеш планнарын һәм программаларын кабул итн, аларның нтәләше турында хисапларны раслау;

5) жирлекнең муниципаль милкендәгә мөлкәт белән идарә итн һәм эш итн тәртибән билгелән;

6) муниципаль предприятиеләрне төзн, нзгәртеп кору һәм бетерн турында, шулай ук федераль законнарда каралган очраклардан тыш, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр хезмәт кнрсәтнләренә тарифларны билгелән турында карарлар кабул итн тәртибән билгелән;

7) жирлекнең муниципальара хезмәттәшлек оешмаларында катнашу тәртибән билгелән;

8) жирлекнең жирле нзидарә органнары эшчәнлеген матди-техник һәм оештыру яғыннан тәэмин итн тәртибән билгелән;

9) жирлекнең жирле нзидарә органнары һәм жирле нзидарә вазыйфаи затлары тарафыннан жирле еһемияттәгә мәсьәләләрен хәл итн вәкаләтләрен башкаруны контрольдә тоту;

10) жирлек башлығын сайлау;

11) жирлек башлығы урынбасарын сайлау;

12) жирлек башлығын отставкага жиберн турында Карар кабул итн.

13) әлегә Устав нигезендә халык алдында тыңлауларны һәм гражданны сораштыру билгелән, ачык тыңлауларны оештыру һәм нткәрн тәртибән билгелән, шулай ук гражданны сораштыру билгелән һәм нткәрн тәртибән билгелән.;

14) «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принципнары турында» 2003 елның 6 октябрәдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очракларда жирлек чикләрен нзгәртнгә, шулай ук жирлекне нзгәртеп коруга бәйлә карарлар кабул итн.;

15) жирлек гражданның хокукый инициативасын тормышка ашыру тертибен, территориаль ижтимагый нзидарене оештыру һәм гамәлгә ашыру тертибен һәм жирлек бюджетыннан кирәкле акчалар бнлеп бирн тертибен, гражданныр (делегатлар) жыелышларын, гражданныр жыелышларын билгелән һәм нткәрн тертибен билгелән;

16) жирле референдум билгелән турында Карар кабул итн;

17) жирлекнең башкарма комитеты структурасын раслау, аның хезмәткәрлеренең чик санын билгелән;

18) Советның нз-нзен таркату һәм җелеге Уставның 30 статьясындагы 8 өлешендә каралган очракларда Совет депутатлары вәкаләтлерен вакытыннан алда туктату турында Карар кабул итн, жирлекнең сайланулы вазыйфай затларының вәкаләтлерен туктату;

19) совет регламентын кабул итн;

20) депутат комиссиялерен төзн, раслау һәм нзгәртн.;

21) законнар нигезендә салымнар буенча салым ташламаларын билгелән;

22) жирлекнең территориаль планлаштыру документларын, жирлекнең шәһәр төзелешә проектларының жирле нормативларын, жирлек территориясеннән файдалану һәм төзелеш кагыйдәлерен, Россия Федерациясенә шәһәр төзелешә кодексы нигезендә башка шәһәр төзелешә документларын раслау.;

23) оешма тарафыннан тнленле чаралар нткәргәндә, мектепкәчә яшәтеге балалар, инвалидлар, призыв буенча хәрби хезмәт нтнчә хәрби хезмәткәрләр өчен ташламалар билгелән тертибен билгелән.;

24) депутат запросларын карау һәм алар буенча карарлар кабул итн;

25) Татарстан Республикасы Дәнләт Советында Закон чыгару инициативасы хокукын гамәлгә ашыру;

26) жирлек Советына депутатлар һәм жирлек башлыгы сайлауларын билгелән турында Карар кабул итн;

27) жирлекнең муниципаль махсуслаштырылган торак фондыннан торак урыннары бирн тертибен билгелән;

28) муниципаль Янғын сагы булдыру турында Карар кабул итн, жирлек территориясендә муниципаль Янғын сагы эшчәнлегенә максатын, бурычларын һәм тертибен билгелән, аның башка төр янғын саклау белән нзара бәйләнешләре тертибен билгелән;

29) жирлекнең торак пунктлары чикләрендә беренчел янғын куркынычсызлыгы чараларын оештыру-хокукый, финанс һәм матди-техник тәэмин итн тертибе турында Карар кабул итн;

30) жирлек халкы тәкъдимә буенча территориаль ижтимагый нзидарә гамәлгә ашырыла торган территория чикләрен билгелән;

31) жирлән эшә мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәтләр эшчәнлегенә тертибен билгелән;

32) җелеге Уставның 10 статьясындагы 2 өлешә нигезендә авыл жирлегә өчен җәһмиятлә булган эшләрне (шул исәптән дежурлыкларны) ирәкле нигездә башкаруга гражданнырны җәлеп итн турында Карар кабул итн;

33) жирлекнең коммуналь транспорт, социаль инфраструктурасы системаларын комплекслы нстерн программаларын раслау;

34) кулланучылар өчен бәяләргә (Тарифлар) өстәмәләр билгелән;

35) жирлек Советы депутатлары арасыннан муниципаль район Советына жирлек вәкилен сайлау.;

36) жирлек территориясен төзекләндерг һәм карап тоту кагыйдәләрен раслау;

37) жирлек Уставын һәм жирлек Советы карарларын аңлату;

38) жирлек Советы Регламентын һәм нз эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча башка карарлар кабул итг;

39) Советның, авыл жирлегә Башкарма комитетының һәм җелеге органнар эшчәнлегә белгән бәйле булган оешмаларның мобилизация җезерлегә һәм мобилизациясе белгән тәэмин итг һәм житкәчлек итг;

40) жирле нзидарәнен сайланулы вазыйфаи затларына, жирле нзидарәнен сайланулы органнары җгзгаларына, жирлек Советы депутатларына, муниципаль хезмәткәрләр һәм муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренә һөнәри белем һәм өстәмә һөнәри белем биргәне оештыру.;

41) федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белгән жирлекләреннә вәкиллеке органнары карамагына кертелгән башка вәкаләтләр, шулай ук җелеге устав белгән жирлек Советы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләр.

2. Жирлек советы авыл жирлегә башлыгының еллык эшчәнлегә, жирлек башкарма комитеты һәм жирлек башлыгына караган башка жирле нзидарә органнары эшчәнлегә, шул исәптән жирлек Советы тарафыннан куелган мәсьәләләренә хәл итг турында еллык отчетларын тыңлай.

34 Статья. Жирлек советының эш тәртібе

1. Жирлек советының эш тәртібе җелеге Устав һәм жирлек Советының регламенты белгән билгеләнә.

2. Жирлек советы эшчәнлегеннә төп формасы-аның утырышлары, аларда жирлек Советы компетенциясенә караган мәсьәләләр хәл ителә.

3. Жирлек советы утырышы сайланган депутатлар саныннан кимендә 50 проценты катнашса, хокуклы була.

4. Жирлек советының чираттагы утырышлары кирәк булган саен, җемма кимендә өч айга бер тапкыр нткәрелә. Чираттан тыш утырышлар жирлек башлыгы яисә депутатлар төркеме инициативасы белгән жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бер өләше чакырыла.

5. Совет утырышлары жирлек башлыгы тарафыннан чакырыла. Жирлек Советы депутатлары һәм чакырылган затлар чираттагы утырышның вакыты, урыны һәм көн тәртібе турында биш көннән дә соңга калмыйча, җе чираттан тыш утырыш - аны нткәрнәгә кадәр бер көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

6. Жирлек Советы утырышлары ачык һәм ачык нткәрелә. Советның ачык утырышларында жирлекнә һәр кешесе катнаша ала. Регламентта каралган очракларда, жирлек Советы ябык утырыш нткәрнә турында Карар кабул итәргә хокуклы, анда бары тик жирлек Советы чакырган затлар, шулай ук утырышта законнар нигезендә катнашырга хокуклы затлар гына катнаша ала.

7. Жирлек Советының һәр утырышында утырыш беркетмәсе алып барыла. Утырыш беркетмәсенә утырышны нткәрнә датасы, урыны һәм вакыты турында белешмәләр кертелә, карала торган барлык мәсьәләләр кнчәрелә һәм тавыш биргән нәтижеләре кнрсетелгән барлык кабул ителгән карарлар теркәлә. Авыл жирлегә

советы утырышы беркетмәсенә кул куйганнан соң, жирлек башлығы аның белән жирлектәге һәр кеше таныша ала.

8. Жирлек Советы утырышларында һәр депутат бер тавышка ия. Жирлек Советы депутаты нзенең тавыш бирн хокукын шәхсән нзе гамәлгә ашыра. Жирлек советы утырышларында тавыш бирн ачык (шул исәптән исемле) һәм яшерен булырга мөмкин.

Тавыш бирннең һәр төрән куллану очраклары җелеге Устав, жирлек Советы Регламенты белән билгеләнә.

35 Статья. Жирлек Советы эшчәнлеген оештыру

1. Жирлек Советы эшчәнлеген авыл жирлеге башлығы оештыра.

2. Жирлек Советы Регламенты нигезендә, жирлек советы компетенциясенә кергән мәсьәләләрне алдан карау һәм җезерлән өчен, депутатлар арасыннан, жирлек башлығы һәм аның урынбасарыннан тыш, даими яки вакытлы комиссияләр (яки) җелеге мәсьәләләрне җезерлән өчен җаваплы депутатлар жирлек советы эшчәнлегенә төп юнәлешләре буенча билгеләнә ала. Депутат ике даими комиссиядә дә эшләргә хокуклы.

3. Муниципаль программалар, жирлек Советы карарлары проектларын җезерлән, жирлек Советы каршында иң мөһим мәсьәләләр буенча фикер алышу өчен, аның карары буенча депутатлар, жирлек башкарма комитеты, ижтимагый берләшмәләр, оешмалар һәм предприятиеләр, белгечләр, экспертлар һәм жирлек халкы составында эшче, эксперт һәм башка киңешмә төркемнәре төзеләргә мөмкин.

36 Статья. Жирлек Советы тарафыннан контроль функцияләр башкару

1. Жирлек советы жирлек территориясендә җелеге Уставның, жирлек Советы тарафыннан кабул ителә торган норматив-хокукый актларның нтәелешен, жирлек бюджетының нтәелешен, бюджеттан тыш фондлар акчаларын куллануны, жирлекнең нсеш программаларын куллануны, жирлекнең башкарма комитеты эшчәнлеген контрольдә тотта.

2. Жирлекнең жирле нзидарә органнары һәм аларның вазыйфаи затлары тарафыннан законнарны, җелеге Уставны һәм башка муниципаль норматив хокукый актларны бозу фактлары ачыкланган очракта, жирлек Советы карары белән, депутатлар арасыннан җелеге фактларны тикшерн өчен вакытлыча контроль комиссияләр төзеләргә мөмкин.

3. Законнар нигезендә, жирлек Советы инициативасы белән жирлек башлығы, жирлек бюджеты акчаларын максатчан файдалану, муниципаль милекне файдалануның нәтиҗеләлеге буенча тикшернләр (ревизияләр) нткәереләргә мөмкин. Кнрсәтелгән контроль һәм экспертиза-аналитика чараларын нткәерн тәртибе жирлекнең ревизия комиссиясе турында Нигезләмә белән билгеләнә.

4. Өгәр законда башкача билгеләнмәгән булса, жирлек башкарма комитеты, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, жирле ижтимагый нзидарә органнары, закон белән башкача билгеләнмәгән булса, жирлек советы, аның контроль комиссияләре, жирлек Советы депутаты мөреҗегәте буенча соратып алына торган мөгьлнматны жирлек Советы карамагына караган

мәсьәләләр буенча бирергә, җе законнарны, муниципаль хокукый актларны бозган өчен кичекмәстән чаралар күрергә тиеш.

5. Жирлек советы жирлек башлыгының еллык отчетларын, аның эшчәнлеген, жирлекнең башкарма комитеты һәм башка жирле нзидарә органнары эшчәнлеген, шул исәптән жирлек Советы тарафыннан куелган мәсьәләләрне хәл итү турында отчетларын тыңлай.

6. Авыл жирлегенә Совет, контроль функцияләр башкарып, жирлек Башкарма комитетының финансы-хужалык һәм башкарма-боеру эшчәнлегенә тыкшынырга хокуклы тител.

37 Статъя. Жирлек вәкилен муниципаль район Советына сайлау

1. Жирлек вәкиле яшерен тавыш биргән юлы белән Биектау муниципаль районы Советына депутатлар арасынан сайлана.

2. Сайланган дип жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан артысыннан артыгы тавыш биргән кандидат санала.

38 Статъя. Жирлек Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Совет вәкаләтләре «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принципнары турында» 2003 елның 6 октябрендәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 73 статьясында каралган тәртиптә һәм нигезләрдә вакытыннан алда туктатылырга мөмкин. Совет вәкаләтләре шулай ук туктатыла очракта:

1) Совет тарафыннан нз-нзән таркату турында Карар кабул итгән;

2) жирлек Советы депутатларының җелеге составының законсызлыгы турында, шул исәптән депутатларның нз вәкаләтләре туктатылуға бәйле рәвештә, Татарстан Республикасы Югары суды карарының нз көченә керне;

3) «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принципнары турында» 2003 елның 6 октябрендәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, шулай ук жирлек бетерелгән очракта, нзгәрешләр авыл жирлегенә;

4) жирлекнең шәһәр округы белән берләшкән бәйле рәвештә муниципаль берәмлек статусын югалтуы;

5) жирлек чикләрен нзгәртгән яки жирлекнең шәһәр округы белән берләшкән нәтижәсендә килеп чыккан сайлаучыларның санын 25% тан арттыру;

б) гражданнырны ихтыяр белдергән юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру өчен таләп ителгән торган муниципаль хокукый актны бастырып чыгару срогын бозу.

2. Нз-нзән таркату инициативасы белән Совет депутатлары төркеме, Советның сайланган депутатлары саныннан кимендә өчтән бер өлешен, жирлек башлыгы чыгыш ясарга мөмкин.

Нз-нзән таркату турындагы Инициатива язма гариза белән рәсмиләштерелә һәм советка кертелә. Инициатив төркемнең барлык депутатлары, авыл жирлеген башлыгы имзалаган язма гаризада нз-нзән таркату сәбәпләрен күрсәтеп, нз-нзән таркату турында тәкъдим, нзән таркату инициаторы яки инициаторлары (фамилиясен, исемен, атасының исемен), шәхси имзасы һәм аны кертгән датасы күрсәтелгән булырга тиеш.

3. Нз-нзен таркату турында гариза советның чираттагы йе чираттан тыш сессиясенде каралырга тиеш, лeкин Документлар советка кергeн кeннeн бер айдан да соңга калмыйча. Советның нз-нзен таркату турындагы мeсьeлeнe карау дeвaмлылыгы барлык хeллeрнe нeм нз-нзен таркату инициативасының нигeзлeрeн нeрьяклы нeм обьeктив тикшeрнe мeмкинлeгeн гaрaнтиялeргe тиеш.

4. Нз-нзен таркату турындагы карар Совет депутатларының билгeлeнгeн саныннан кимeндe eчтeн икe тавышы белeн Советның якындагы сессиясенде яшeрeн тавыш бирнe юлы белeн йe Советның чираттан тыш сессиясенде кабул ителe.

5. Совет депутатларының вeкaлeтлeрeн вaкытыннан алдa туктaтугa китeрe.

6. Совет яисe аның нз-нзен таркату вeкaлeтлeрe вaкытыннан алдa туктатылгaн очрaктa, яңa чакырылыш Дeңлeт Советы депутатларын муниципaль сайлаулар законнар нигeзeндe билгeлeнe нeм уздырылa.

39 Стaтья. Жирлек советының нз-нзен таркату турында Карар кабул итнe тeртибe

1. Жирлек советының нз-нзен таркату турындагы карары жирлек башлыгы яки депутатлар тeркeмe инициативасы белeн жирлек Советы депутатларының билгeлeнгeн саныннан кимeндe яртысыннан да ким булмагaн сaндa кабул ителeргe мeмкин.

2. Нз-нзен таркату турында Карар кабул итнe инициативасы кнрсeтeлeргe тиеш тнгeл:

1) жирлек Советы сайлангaннaн соң берeнчe ел дeвaмындa;

2) жирлек бюджетын кабул итнe нeм аның нтeлeшe турында хисaп рaслaу чорындa;

3) жирлек башлыгын чакыртып алу турында тавыш бирнe уздыру чорындa йe аның вeкaлeтлeрe вaкытыннан алдa туктатылгaн очрaктa.

3. Жирлек советының нз-нзен таркату турындагы язмa тeкьдимeндe нз-нзен таркату мотивлары булырга тиеш, шулай ук аңа нз-нзен таркату сeбeплeрeн нигeзлeнчe бaшкa мaтeриaллaр кушылырга мeмкин.

4. Депутатлар арасынан нз-нзен таркату мeсьeлeсeн алдaн карау eчeн жирлек Советы карары белeн комиссия тeзeлe. Авыл жирлeгe Советы яки авыл жирлeгe башлыгы карары белeн жирлек советының нз-нзен таркату турындагы мeсьeлe хaлык алдындa тыңлауларгa чыгарылырга мeмкин.

5. Авыл жирлeгe Советының нз-нзен таркату турындагы мeсьeлeнe карау дeвaмлылыгы жирлек Советы депутатлары нeм жирлек хaлкы тaрaфыннaн нз-нзен таркату инициативасының барлык шартлары нeм нигeзлeмeлeрe буeнчa нeрьяклы нeм обьeктив фикер алышу мeмкинлeгeн гaрaнтиялeргe тиеш.

Нз-нзeңнe таркату турында карар нз-нзeңнe таркату турындагы инициaтивaны тeкьдим иткeн кeннeн икe ай узгaч кабул ителeргe мeмкин.

6. Жирлек советының нз-нзен таркату турындагы карар, яшeрeн тавыш бирнe юлы белeн, жирлек Советы депутатларының билгeлeнгeн саныннан eчтeн икe тавыш белeн кабул ителe.

7. Жирлек Советы нз-нзен таркату турында тeкьдим кирe кaккaн очрaктa, нз-нзен таркату турында кaбaт инициaтивa нз-нзен таркату турындагы мeсьeлe буeнчa тавыш биргeн кeннeн бер елдaн да соңгa калмыйчa кнрсeтeлeргe мeмкин.

40 Статья. Жирлек Башлыгы

1. Жирлек башлыгы жирлекнең иң югары вазыйфаи заты булып тора, еlege устав белчен жирлекнең жирле еhemияттeге мeсьeлeлeрнe хeл итн буенча нз вeкалeтлeрe бирeлe.

2. Жирлек башлыгы жирлек Советы тарафыннан сайлана hem аның рeисе булып тора.

3. Авыл жирлеге башлыгы вазыйфасының рeсми атамасы - «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлеге башлыгы»

3. Жирлек башлыгы нз вeкалeтлeрeн даими нигездe башкара.

4. Жирлек башлыгы бер нк вакытта жирлек советын hem жирлек башкарма комитетын житекли.

5. Авыл жирлеге башлыгы авыл жирлеге халкына hem советка контроль hem хисап тотты.

6. Жирлек башлыгы закон hem elege Устав нигезендe яшерен тавыш биргендe гомуми тигез hem турыдан-туры сайлау хокукы нигезендe 5 елга сайлана. Жирлек башлыгы вакытыннан алда муниципаль сайлауларда сайланган очракта, аның вeкалeтлeрe вакыты elege Уставның 13 статьясындагы 4 өлеше нигезлeмeлeрeн исeпкe алып билгелeнe.

7. Жирлек башлыгы итеп тавыш бирн көнене 21 яшькe житкен Россия Федерациясе гражданы сайлана ала. Жирлек башлыгы вeкалeтлeрe яна сайланган жирлек башлыгы вазифасына керген көннен башлана hem туктатыла.

8. Авыл жирлеге башлыгы вазыйфасына керешн Совет утырышында тантаналы рeвештe сайланганнан соң өч атнадан да соңга калмыйча башкарыла.

9. Жирлек башлыгы Россия Федерациясе Федераль Собраниее Дeнлeт Думасы депутаты, Россия Федерациясе Федераль Собраниее Федерация Советы eгъзасы, Россия Федерациясе субъектлары дeнлeт хакимиятенeң закон чыгару (вeкиллeклe) органнары депутаты була алмый, Россия Федерациясенeң башка дeнлeт вазыйфаларын, Россия Федерациясе субъектларының дeнлeт вазыйфаларын, шулай ук дeнлeт граждан хезмeтe вазыйфаларын hem муниципаль хезмeт вазыйфаларын били алмый.

10. Жирлек башлыгы хокуклы тнгл:

1), Eгeр федераль законнарда башкасы каралмаган булса яисe федераль законнар hem Татарстан Республикасы законнары нигезендe муниципаль хокукый актта билгелeнгeн тeртиптe муниципаль хокукый актта билгелeнгeн тeртиптe каралмаган булса, хужалык итнчe субъект (торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларыннан, бакчачылык, яшелчeчeлeк, дача кулланучылар кооперативларыннан тыш) белчен идаре итндe катнашырга, шулай ук elege оешма белчен идаре итндe катнашырга йөклeмe бирелмeгeн булса (федераль законнар hem Татарстан Республикасы законнары нигезендe муниципаль хокукый актта билгелeнгeн тeртиптe аңа elege оешма белчен идаре итндe;

2) башка тнглeнлe эшчeнлeк белчен шөгыллeнeргe, мөгаллимлек, фeнни hem башка ижади эшчeнлeктeн тыш. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фeнни hem башка ижади эшчeнлeк бары тик чит ил дeнлeтлeрe, халыкара hem чит ил оешмалары, чит ил гражданны hem гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, eгeр Россия Федерациясенeң халыкара килешнeндe яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса;

3) Россия Федерациясенен халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительлар яки Кнзәтчелек советлары, Россия Федерациясе территориясендә эшләнчә чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм аларның структур бөлекчеләре составына керергә.

11. Жирлек башлыгы, «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очрактан тыш, башка муниципаль берәмлекнең вәкилле органы депутаты яисә башка муниципаль берәмлекнең сайланулы вазыйфай заты вәкаләтләрен бер нәк вакытта нти алмый.

12. Жирлек башлыгының жинаять яки административ жаваплылыкка тарту, аны кулга алу, тентн, сорау алу, аңа карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук торак һәм (яки) хезмәт урынын, аның багажын, шәхси һәм хезмәт транспорт чараларын тоткарлаганда, кулга алу, тентн, Сорау алганда, жирлек башлыгына карата оператив-эзлән чаралары нткәргәндә, федераль законнар белән билгеләнә.

13. Авыл жирлегә башлыгы әйтелгән фикер, тавыш биргәндә белдерелгән позиция һәм жирлек башлыгы статусына туры килгән торган башка гамәлләр, шул исәптән аның вәкаләтләре вакыты чыкканнан соң да, жинаять яки административ жаваплылыкка тартылырга тиеш тнгл. Әлегә нигезләмә авыл жирлегә башлыгы тарафыннан халык алдында мыскыл итн, яла ягу яки Федераль закон белән каралган башка хокук бозу очрактарына кагылмый.

14. Авыл жирлегә башлыгы гражданлык яки жинаять эше яки административ хокук бозу эше буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкилле очрактарыннан тыш) буларак катнаша алмый.

15. Жирлек башлыгы 2008 елның 25 декабрендәге «Коррупциягә каршы тору турында» 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләнгән һәм тыюларны нтәргә һәм бурычларны нтәргә тиеш.

41 Статья. Жирлек Башлыгы Вәкаләтләре

1. Жирлек башлыгы нз вәкаләтләре чикләнгән:

1) башка муниципаль берәмлекләреннән жирле нзидарә органнары, дәнләт хакимияте органнары, гражданны һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләрдә жирлек исемнән эш итә, ышанычнамәсез жирлек исемнән эш итә;

2) жирлек Советы эшен оештыра, Жирлек советы утырышларын чакыра һәм аларга рәислек итә;

3) әлегә Уставта билгеләнгән тәртиптә жирлек Советы кабул иткән хокукый актларга кул куя һәм халыкка житкәрә;

4) нз вәкаләтләре кысаларында жирлек Советы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча хокукый актлар чыгара;

5) жирлек Советы эшендә хәбәрдарлыкны тәэмин итн һәм жәмәгатьчелек фикерен исәпкә алу буенча чаралар кнрә;

6) гражданны кабул итнне, аларның мөрәжәгатләрен, гаризаларын һәм шикәятләрен карауны оештыра;

7) жирлек Советы сессияләре беркетмәләренә кул куя;

8) жирлек Советы аппараты эшенә житкәчелек итә;

9) жирлек Советының контроль векалетлерен гамелге ашыруны координацияли;

10) жирлек акчалары белен расланган Бюджет векалетлере чиклеренде эш ите; Жирлек советы эшченлеген карап тоту һем теэмин итн өчен жирлек бюджетында каралган чыгымнар буенча чараларны бнлгче булып тора;

11) законнар һем елеге Устав нигезенде гражданнарның турыдан-туры ихтыярын белдерн юлы белен кабул ителгчен карарны гамелге ашыру буенча жирлек советының хокукый актын кабул итнне оештыра;

12) жирлек территориясенде эш итнче жирле нзидаре органнарының федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнары, башка федераль органнар, Татарстан Республикасы денлет хакимияте органнары белен тиешле нзара хезметтешлеген теэмин ите;

13) жирлек исеменнен икътисадый һем социаль-мәдени өлкелерде хезметтешлек турында денлет хакимияте органнары, башка муниципаль берәмлеклернең жирле нзидаре органнары белен шартнамелер һем килешнлгер, Татарстан Республикасы денлет хакимияте органнары белен нзара хезметтешлек һем гамеллерне координациялен турында килешнлгер һем килешнлгер төзи;

14) жирле нзидаре органнары тарафыннан жирле еһемияттеге мәсьелелерне һем федераль законнар һем Татарстан Республикасы законнары белен жирле нзидаре органнарына тапшырылган аерым денлет векалетлерен гамелге ашыруны теэмин ите;

15) авыл жирлеге башкарма комитеты эшченлегенә бертөсле идаре итн принципларында житәкчелек ите һем жирлек башкарма комитеты тарафыннан аның векалетлеренә керген векалетлерне нтәен өчен шәхси жаваплылык тота;

16) жирлек Советы, башка жирле нзидаре органнары һем башка муниципаль берәмлеклер, денлет хакимияте органнары, гражданнар һем оешмалар белен мөнәсәбәтлерде жирлекнең башкарма комитетын текъдим ите.;

17) жирлек Советы каравына жирлек бюджеты проектларын һем аның нтелеше турында хисапларны текъдим ите;

18) жирлек Советы каравына жирлекнең комплекслы социаль-икътисадый нсеше планнары һем программалары проектларын һем аларның нтелеше турында хисапларны текъдим ите;

19) жирлек Советы раславына Башкарма комитет структурасы проектын керте, жирлек Башкарма комитетының штат расписаниесен раслый, хезметкерлернең чик санына һем хезметкә тнлген фондына билгеленгчен чик санга туры киле.;

20) муниципаль хезметкерлерне һем авыл жирлеге Башкарма комитетының башка хезметкерлерен вазыйфага билгели һем вазыйфадан азат ите, аларның эшченлеген контрольде тота, аларга карата кызыксындыру һем дисциплинар жаваплылык чаралары кнре;

21) жирлек башкарма комитеты Федераль законнар һем Татарстан Республикасы законнары белен жирле нзидаре органнарына тапшырылган аерым денлет векалетлерен гамелге ашыруны теэмин ите, аларның нтелеше өчен персонал жавап тота; тиешле законнар нигезенде һем нтәен йөзеннен тапшырылган денлет векалетлерен гамелге ашыруга бейле мәсьелелер буенча хокукый актлар чыгара.;

22) жирлек башкарма комитеты компетенциясенә кертелгән жирле җәмһияттәгә мөсьәләләр буенча хокукий актлар, шулай ук жирлек башкарма комитеты эшен оештыру мөсьәләләре буенча хокукий актлар чыгара;

23) жирлек советына нәз эшчәнлегә һәм Башкарма комитет эшчәнлегә турында хисап бирә;

24) халыкка даими рәвештә жирлек башкарма комитеты эшчәнлегә турында хәбәр итә, авыл жирлегә башкарма комитеты хезмәткәрләре тарафыннан гражданнарны кабул итнне оештыра, айга бер тапкырдан да ким булмаган кнләмдә гражданнарны кабул итә, гражданнарның тәкъдимнәрен, гаризаларын һәм шикаятләрен карый, алар буенча карарлар кабул итә;

25) дәнләт һәм башка органнарда жирлек мөнфәгатләрен тәэмин итн һәм яклау буенча чаралар кнрә, жирлек башкарма комитеты исемнән судка гариза бирә, ышанычнамәләр бирә;

26) жирлек территориясендә гражданнар оборонасы белән житәкчелек итнне гамәлгә ашыра.

27) федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән жирлекләр башлыклары карамагына кертелгән башка вәкаләтләренә, шулай ук җелегә Устав, жирлек Советы карарлары белән жирлек башлыгы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

2. Жирлек башлыгы вакытлыча булмаганда яисә нәз вәкаләтләрен вакытыннан алда туктаткан очракта, аның вәкаләтләрен җелегә мөсьәлә буенча махсус чыгарылган хокукий акт нигезендә жирлекнең жирле нәзидарә вазыйфаи заты тулысынча гамәлгә ашыра.

3. Авыл жирлегә башлыгы жирлек советына ел саен нәз эшчәнлегә, Башкарма комитет эшчәнлегә, шул исәптән жирлек Советы тарафыннан куелган мөсьәләләренә хәл итн турында отчет бирә.

42 Статъя. Жирлек башлыгы урынбасары

1. Жирлек башлыгы тәкъдиме белән жирлек Советы тарафыннан депутатлар арасынан жирлек башлыгы урынбасары сайлана.

2. Жирлек башлыгы урынбасары, җегер жирлек Советы тавыш бирннең башка тәртибән билгеләмәсә, яшерен тавыш бирн юлы белән сайлана.

3. Жирлек Советы депутаты, җегер аны сайлау өчен жирлек Советы депутатларының билгеленгән саныннан яртысыннан артыгы тавыш бирсә, жирлек башлыгының сайланган урынбасары булып санала.

4. Жирлек башлыгы урынбасары жирлек Советы Регламентында билгеленгән вазыйфаларны бнлн буенча функцияләренә нти, жирлек башлыгы йөкләмәләрен нти, җе вакытлыча булмаганда (авыру яки отпускка бәйле рәвештә) яки нәз бурычларын нти алмаса, яисә вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылса, жирлек башлыгы вазыйфаларын башкара.

5. Жирлек башлыгы урынбасары вәкаләтләре җелегә Уставның 38 статьясында каралган нигезләр буенча вакытыннан алда туктатыла.

6. Авыл жирлегә башлыгы урынбасары, жирлек башлыгы инициативасы белән яисә жирлек Советы депутатларының билгеленгән саныннан кимендә өчтән бер өләше тәләбә буенча кабул ителә торган авыл жирлегә Советы карары буенча да вазыйфадан теләсә кайсы вакытта чакыртып алынырга мөмкин.

Жирлек башлыгы урынбасарын чакыртып алу турындагы карар жирлек Советы депутатларының билгеленген санынан кнпчелек тавыш белен кабул ителге.

43 Статъя. Жирлек башлыгы в'екалетлерен вакытыннан алда туктату

1. Жирлек башлыгы в'екалетlere вакытыннан алда туктатыла:

1) нлем;

2) нз телеге белен отставкалар;

3) «Россия Федерациясенде жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 74.1 статьясы нигезенде отставкага жиб'ерн;

4) «Россия Федерациясенде жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 74 статьясы нигезенде вазыйфадан читлештерн.;

5) суд тарафыннан эшк'е яраксыз яис'е чикленген эшч'ен дип тану;

6) суд тарафыннан х'еб'ерсез югалган дип тану яис'е вафат булган дип игълан итн;

7) судның гаеплен карарының нз к'очен'е керне;

8) Россия Федерациясеннен читк'е даими яш'ен урынына чыгу;

9) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату, Россия Федерациясенен халыкара шартнам'есенде катнашучы чит ил гражданын туктату, аның нигезенде чит ил гражданы жирле нзидаре органнарына сайланырга, аларга чит ил гражданлыгын алырга й'е аларга чит ил гражданының Россия Федерациясе халыкара шартнам'есенде катнашучы булмаган чит ил денлетенде даими яш'ен хокукын раслаучы башка документ алу хокукына ия, аның нигезенде чит ил гражданы булган Россия Федерациясе гражданы жирле нзидаре органнарына сайланырга хокуклы. ;

10) сайлаучылар тарафыннан фикерлер;

11) с'елам'етлек торышы буенча суд т'ертибенде билгеленген с'ел'етсезлек д'ереж'есе буенча жирлек башлыгы в'екалетлерен гам'елге ашырырга;

12) «Россия Федерациясенде жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясы нигезенде, шулай ук жирлек бетерелген очракта, жирлекне нзг'ертеп кору;

13) жирлекнең ш'е'ер округы белен берл'ешнген'е б'ейле р'евеште муниципаль беремлек статусын югалтуы;

14) жирлек чиклерен нзг'ертн яки жирлекнең муниципаль беремлек белен берл'ешне н'етиж'есенде килеп чыккан сайлаучыларның санын 25% тан арттыру.;

15) гам'елге ашыру 'очен талеп ителге торган муниципаль хокукый актны бастырып чыгару с'рогын бозу.;Турыдан-туры ихтыяр белдерн юлы белен кабул ителген карарны

2. Авыл жирлеге башлыгы нз телеге белен жирлек Советына отставкага китн турында гариза жиб'ере.

Отставка н'етиж'есенде авыл жирлеге башлыгы в'екалетлерен туктату, нз телеге белен, гариза бирелген к'онн'ен алып 1 айдан да соңга калмыйча, Совет карары белен р'есмилештерелге.

'Егер Совет билгеленген с'рокта карар кабул итм'есе, жирлек башлыгы в'екалетlere кнрс'етелген с'роктан соң кил'есе к'онн'ен туктатылган дип санала.

Жирлек башлыгының отставкага китне турындагы гаризасы Совет карары кабул ителгеннен соң кире алынмый.

Елеге статьяның 1 өлешендеге 1, 5-9, 11 пунктларында каралган очрактарда жирлек башлыгы вәкаләтләре елеге пунктларда каралган нигезләр житкәннен соң туктатыла, бу хакта Советның якындагы сессиясендә тиешле карар кабул ителә.

Елеге статьяның 1 өлешендеге 3, 4, 12-14 пунктларында каралган очрактарда жирлек башлыгы вәкаләтләре тиешле хокукый акт нз көченә керткән көннен яисә анда күрсәтелгән сроктан туктатыла.

Елеге статьяның 1 өлешендеге 10 пунктында каралган очракта, жирлек башлыгы вәкаләтләре чакыртып алу буенча тавыш бирн нәтижеләрен рәсми бастырып чыгарган көннен туктатыла, бу хакта Советның якындагы сессиясендә тиешле карар кабул ителә.

3. Жирлек башлыгы 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» гы Федераль законда билгеләнгән чикләнгән нтәмәгән очракта, аның вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла.

4. Егер жирлек башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда жирлек Советы вәкаләтләре тәмамланганчы алты айдан да кимрәк вакыт эчендә туктатылса, жирлек Советы карары буенча яңа башлык сайлау нткәерелмәскә мөмкин.

44 Статья. Авыл жирлеге башкарма комитеты

1. Жирлекнең башкарма комитеты елеге устав белән жирлекнең жирле еһәмияттәге мөһәмәләтләренә хәл итн буенча һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирле нзидарә органнарына тапшырылган аерым дәнләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен вәкаләтләр бирелгән жирлекнең башкарма – боеру органы булып тора.

2. Авыл жирлеге Башкарма комитетының рәсми атамасы – «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлеге башкарма комитеты»

3. Авыл жирлеге башкарма комитеты авыл жирлеге Советына хисап тотты һәм контрольдә тотылды.

4. Авыл жирлеге башкарма комитеты нз исеме белән мөһер, бланклар, шулай ук нзенә Граждан хәле актларын дәнләт теркәвенә алу вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән Россия Федерациясе гербы сурәте төшерелгән тнгерәк мөһер бар.

5. Жирлекнең башкарма комитеты эшчәнлеген тәэмин итн чыгымнары жирлек бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.

45 Статья. Жирлек башкарма комитеты структурасы

1. Башкарма комитетның структурасы жирлек башлыгы текъдиме буенча жирлек Советы тарафыннан раслана.

2. Авыл жирлеге башкарма комитеты структурасына тнбәндегеләр керә: Башкарма комитет житекчесе – Жирлек башлыгы, Башкарма комитет секретаре, Башкарма комитетның башка вазыйфаи затлары.

46 Статъя. Жирлек башкарма комитетының бюджет вәкаләтләре Башкарма комитет тнбәндеге бюджет вәкаләтләрен башкара:

1) жирлек бюджеты проекты, шулай ук жирлекнең комплекслы социаль - икътисадый нсеше программалары проектларын Советка текъдим итн өчен төзи;

2) жирлек бюджетының нтөлешен тәэмин итә һәм кнрсәтелгән бюджетның нтөлеше турында хисап һәм жирлекнең комплекслы социаль - икътисадый нсеше программаларының нтөлеше турында хисап төзи, аларны советка бирн өчен;

3) муниципаль бурыч алулар, муниципаль бурыч белән идарә итн һәм муниципаль активлар белән идарә итнне гамәлгә ашыра, муниципаль гарантияләр, бюджет кредитлары бирә;

4) жирлекнең икътисады һәм социаль өлкәсе торышын характерлый торган статистик кнрсәткечләр жыюны оештыра, кнрсәтелгән мегълнматларны Россия Федерациясе Хөкнмәте билгеләгән тәртиптә дәнләт хакимияте органнарына тапшыра;

5) жирлекнең муниципаль программаларын эшләп, аларны формалаштыру һәм тормышка ашыру турында карарлар кабул итн тәртибен билгели;

6) Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган башка норматив хокукый актлар нигезендә бнтен бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

47 Статъя. Авыл жирлегә башкарма комитетының муниципаль милек белән идарә итн, жирлек территориясендә предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар белән нзара мөнәсәбәтләр өлкәсендә вәкаләтләре

Авыл жирлегә башкарма комитеты муниципаль милек белән идарә итн өлкәсендә тнбәндеге вәкаләтләрен башкара:

1) жирлекнең муниципаль милкендәге мөлкәте белән идарә итә, муниципаль милек объектларын төзн, сатып алу, куллану, алар белән эш итн һәм арендау мөсьәлеләрен хәл итә;

2) жирлек Советы карары белән билгеләнә торган очрактарда жирлек Советы килешнәнә (раславына) муниципаль милекне читләштерн, шул исәптән аны хосусыйлаштыру турында текъдимнәр Һезерли һәм керте;

3) муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, оешмалар белән жирлекнең икътисадый һәм социаль нсешендә хезмәттәшлек турында килешнләр төзи; жирлек территориясендә халыкка хезмәт кнрсәтн өлкәсендә төрле милек формасындагы предприятиеләр булдыруга ярдәм итә;

4) жирлек советы билгеләгән тәртиптә муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр төзи, аларның эшчәнлек максатларын, шартларын һәм тәртибен билгели, аларның уставларын раслай, муниципаль казна учреждениеләрен һәм Предприятиеләрне нзгәртеп кору һәм бетерн мөсьәлеләрен хәл итә, контракт нигезендә билгели һәм аларның житекчеләрен биләп торган вазыйфадан азат итә;

5) муниципаль заказ формалаштыра һәм урнаштыра; бюджет һәм автоном муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль заданиене нтәнне финанс ягыннан тәэмин итнне гамәлгә ашыра; жирлекне төзекләндерн, халыкка коммуналь хезмәт кнрсәтн, социаль инфраструктура объектларын төзн һәм ремонтлау, продукция житештерн, халыкның көнкнреш һәм социаль – мөдәни

ихтыяжларын канәгәтьләндерн өчен кирәкле хезмәтләр күрсәтн, моның өчен каралган нз матди һәм финанс чараларынан файдаланып, башка эшләр башкаруга заказ бире;

б) кече һәм урта эшкуарлыкны нстерн өчен шартлар тудыра;

7) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләр.

48 Статья. Авыл жирлеге башкарма комитетының халыкка коммуналь-көнкреш, сәндә хезмәте күрсәтн, кулланучылар хокукларын яклау өлкәсендә вәкаләтләре

Авыл жирлеге башкарма комитеты халыкка коммуналь-көнкреш, сәндә хезмәте күрсәтн, кулланучылар хокукларын яклау өлкәсендә тнбәндегә вәкаләтләренә башкара:

1) жирлек чикләрендә электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итнне, шулай ук халыкны ягулык белән тәэмин итнне һәм халыкны Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә ягулык белән тәэмин итнне оештыра;

2) халыкны су белән тәэмин итнне оештыра, шул исәптән кайнар су белән тәэмин итнне, салкын су белән тәэмин итнне һәм (яки) ташландык суларны агызуны хәл итнче оешмалар нз йөкләмәләрен, йе күрсәтелгән оешмаларның нз йөкләмәләрен нтәндән баш тарткан очракта, халыкны су белән тәэмин итнне һәм (яки) ташландык суларны агызуны оештыру буенча чаралар күре;

3) жирлекнең су белән тәэмин итн һәм ташландык суларны агызу схемаларын раслай;

4) жирлек территориясен төзекләндернне (урамнарны яктырту, территорияләренә яшелләндернне, урам исемнәре һәм йорт номерлары язылган күрсәткечләр урнаштыруны, кече архитектура формаларын урнаштыруны һәм карап тотуны да кертеп) оештыра;

5) жирлек халкының массакүләм ял итн өчен шартлар тудыра һәм халык күпләп ял итә торган урыннарны төзекләндернне оештыра;

б) жирлек халкын сәндә, жәмәгать туклануы, көнкреш хезмәте күрсәтн хезмәтләре белән тәэмин итн өчен шартлар тудыра; базарлар һәм ярминкәләр оештыра;

7) күмн урыннарын карап тоту һәм ритуаль хезмәтләр оештыра;

8) көнкреш калдыкларын һәм чнп-чар жыюны һәм чыгаруны оештыра;

9) кулланучыларның шикаятләрен карый, кулланучылар хокукларын яклау мәсьәләләре буенча аларга консультацияләр бире;

10) кулланучылар хокукларын яклауга (билгесез кулланучылар даирәсен) судларга мөрәжәгать итә.;

11) кулланучының сыйфатсыз товарлар (эшләр, хезмәт күрсәтнләр), шулай ук тормыш, сәламәтлек, кулланучылар мөлкәтенә һәм әйләнә-тирә мохит өчен куркыныч булган товарлар (эшләр, хезмәт күрсәтнләр) кулланучысының шикаяте буенча ачыкланганда, бу хакта товарларның (эшләр, хезмәтләренә) сыйфатын һәм куркынычсызлыгын тикшереп торучы федераль башкарма хакимият органнарына кичекмәстән хәбәр итә.;

12) кулланучыларның билгесез даирәсенә карата житештернче (башкаручы, сатучы, вәкаләтле оешма яки вәкаләтле индивидуаль эшкуар,

импортер) тарафыннан хокукка каршы гамеллерне туктату турында судларга дегъвалар белдере;

13) авыл хужалыгы житештернен нстернде ярдем ите, кече нем урта эшкуарлыкны нстерн очен шартлар тудыра;

14) торак пунктларда гражданнын урамнар, мейданнары нем башка яшен территориялерене исем бире, йортларнын номерларын билгелен, урамнарны яктыртуны оештыру нем урам исемнере нем йорт номерлары язылган кнрсеткечлер куюны нз эчене ала.;

15) федераль законнар нем Татарстан Республикасы законнары нигезенде башка векалетлер.

49 Статъя. Авыл жирлеге башкарма комитетынын тезелеш, транспорт нем элемте олкесенде векалетлере

Авыл жирлеге башкарма комитеты тезелеш, транспорт нем элемте олкесенде тнбендеге векалетлерне башкара:

1) жирлекнең генераль планы проектын эшли;

2) жирлекнең жирден файдалану нем тезелеш Кагыйделере проектын эшли, жирлек территориясен планлаштыру буенча документлар эзерли;

3) жирлек территориясенде капитал тезелеш объектларын тезне, нзгертеп коруны тормышка ашырганда, Россия Федерациясе Шехер тезелеше кодексинда, башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш), объектларны файдалануга тапшыруга рохсет бире.;

4) жирлекнең шехер тезелеше проеклаштырунын жирле нормативларын эшли;

5) Биектау муниципаль районы муниципаль беремлегенен территориаль планлаштыру схемасы проектын, жирлекнең социаль-икътисадый нсешене, элеге объектларнын жирлек территориясенде ейлене-тире мохитке тискере йогынты ясавы ихтималы олешенде, Биектау муниципаль районы муниципаль беремлегенен территориаль планлаштыру схемасы проектын килештере.;

6) жирлекнең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктурасы системаларын комплекслы нстерн программаларын эшли;

7) жирлек чиклеренде халыкка транспорт хезмете кнрсетн нем халыкка транспорт хезмете кнрсетнне оештыру очен шартлар тудыра;

8) почта элемтесе оешмаларына жирлек территориясенде почта элемтесе объектларын урнаштыруда ярдем кнрсете, элеге оешмаларнын торак булмаган биналар бнлеп бирн яки почта элемтесе бнлекчелерен нем башка почта элемтесе объектларын урнаштыру очен биналар тезн турындагы текъдимнере карый;

9) жирле почта маршрутларынын тотрыклы эшен булдыруга нем аларга ярдем ите, почта элемтесе операторларына билгеленген контроль срокларда почта жибернлере китернде ярдем ите.;

10) федераль законнар нем Татарстан Республикасы законнары нигезенде башка векалетлер.

50 Статъя. Автомобиль юлларыннан файдалану, юл эшченлеген гамелге ашыру олкесенде авыл жирлеге башкарма комитеты векалетлере.

Авыл жирлеге башкарма комитеты автомобиль юлларыннан файдалану, юл эшченлеген гамелге ашыру олкесенде тнбендеге векалетлерне башкара:

1) жирлекнең торак пунктлары чикләрендә жирле җәмһияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлеген һәм аларда юл хәрәкәте иминлеген тәмин итнне, шул исәптән парковкалар (парковка урыннары) булдыруны һәм эшләвен тәмин итнне, жирлекнең торак пунктлары чикләрендә жирле җәмһияттәге автомобиль юлларының сакланышына муниципаль контрольне гамәлгә ашыра;

2) җелеге объектларны проектлау нормалары, төзелеш планнары һәм генераль схемалары нигезендә жирлек юлларын каралган сервис объектлары белән тәмин итн буенча чаралар кнрә;

3) юл хәрәкәтендә катнашучыларның ихтыяжларын максималь канәгатьләндерн һәм аларның куркынычсызлыгын тәмин итн максатларында сервис объектларының эшен оештыра;

4) юл хәрәкәтендә катнашучыларга сервис объектларының булуы һәм якын-тирә медицина оешмаларының, элемтә оешмаларының урнашуы турында мәгълмат, шулай ук тиешле юлларда хәрәкәт итн шартлары турында мәгълмат бирә;

5) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләр.

51 Статья. Жирлек башкарма комитетының торак мөнәсәбәтләре өлкәсендә вәкаләтләре.

Авыл жирлеге башкарма комитеты торак мөнәсәбәтләре өлкәсендә тнбәндеге вәкаләтләренә башкара:

1) жирлекнең муниципаль торак фонды исәбен алып бара һәм муниципаль торак контролен гамәлгә ашыра;

2) билгеләнгән төр типтә социаль наем шартнамәләре буенча бирелә торган торак урыннарына мохтажлар буларак гражданны исәпкә алуны алып бара;

3) торак биналарны торак булмаган биналарга һәм торак булмаган биналарга Россия Федерациясе Торак кодексы һәм шәһәр төзелеш эшчәнлегендәге законнар таләпләрен нтәнне исәпкә алып торак урыннарына кнчәрнне гамәлгә ашыра;

4) торак биналарны нзгәртеп коруны һәм яңадан планлаштыруны килештерә;

5) жирлекнең муниципаль торак фондының торак урыннарын билгеләнгән төр типтә яшәчән өчен яраксыз дип таный.;

6) Гражданны аз керемлеләр дип тану һәм аларга муниципаль торак фондыннан социаль наем шартнамәләре буенча торак урыннары бирн максатларында гаиләнең һәр җәзасына туры килә торган керем кнләнне һәм гаилә җәзалары милкәндеге һәм салым салынырга тиешле мөлкәт хакын билгели;

7) жирлекнең муниципаль торак фондын карап тотуны, тәзнне оештыра, торак төзелеш өчен шартлар тудыра;

8) жирлекнең муниципаль торак фондыннан социаль наем шартнамәләре буенча аз керемле гражданныга билгеләнгән төр типтә торак урыннары бирә;

9) энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижелеләген арттыру өлкәсендә муниципаль программаларны гамәлгә ашыра, биналары муниципаль берәмлек чикләрендә муниципаль торак фонды булган кнпфатирлы йортларга энергетика

тикшерген нткәрнне оештыра, энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләгән арттыру турында законнарда каралган башка чараларны оештыра һәм нткәрә;

10) коммуналь инфраструктура системасына тоташуга тарифларны, коммуналь комплекс оешмаларының тоташуга тарифларын, коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәткәнләренә тарифларга өстәмәләр, кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмәләр тарифларны жайга сала.

11) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләр.

52 Статъя. Жир мөнәсәбәтләрен жайга салу һәм жир асты байлыкларыннан файдалану өлкәсендә авыл жирлегә башкарма комитеты вәкаләтләре

Жир мөнәсәбәтләрен жайга салу һәм жир асты байлыкларыннан файдалану өлкәсендә жирлекнең башкарма комитеты:

1) жирлекнең муниципаль милкендәгә жир кишәрлекләре белән идарә итә һәм эш итә;

2) жирләренә, авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләрдән тыш, билгеләнгән тәртиптә бер категориядән икенчесенә күчәргә;

3) жирлек чикләрендә жирләренә резервлы һәм жир кишәрлекләрен жирлекнең муниципаль ихтыяжлары өчен тартып ала;

4) муниципаль жир контролен гамәлгә ашыра;

5) Россия Федерациясә Жир кодексында каралган очракларда, жирлекнең муниципаль милкендәгә жир кишәрлекләрен бирә;

6) жирлекнең генераль планы проектын һәм жирлекнең башка шәһәр төзелешә документлары проектларын Россия Федерациясенә шәһәр төзелешә кодексы нигезендә җезерли һәм жирлек Советына раслауга кертә, аларның нтәләшен тәэмин итә;

7) халыкка экологик хәл турында хәбәр итә, тиешле органнарға предприятиеләренә, учреждениеләренә, оешмаларның җәйләнә-тирә мохиткә куркыныч тудыручы, табигатьтән файдалану турындагы законнарны бозучы гамәлләре турында хәбәр итә;

8) муниципаль милектә булган жирләрдән рациональ файдалану һәм саклауны планлаштыруны һәм оештыруны гамәлгә ашыра;

9) гомумтаралган файдалы казылмалар чыгарганда, шулай ук файдалы казылмалар чыгаруга бәйлә булмаган жир асты корылмаларын төзөгәндә жир асты байлыкларыннан файдалануны һәм саклауны контрольдә тотә;

10) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләр.

53 Статъя. Авыл жирлегә башкарма комитетының су объектларыннан файдалану һәм аларны саклау өлкәсендәгә вәкаләтләре.

Авыл жирлегә башкарма комитеты су объектларыннан файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә тнбәндәгә вәкаләтләренә башкара:

1) жирлекнең муниципаль милкендәгә су объектларына карата Россия Федерациясә Су кодексында каралган вәкаләтләренә гамәлгә ашыра;

2) су объектларында кешеләренә куркынычсызлыгын тәэмин итә, аларның тормышын һәм сәламәтләгән саклау чараларын гамәлгә ашыра;

- 3) жирлекнең муниципаль милкендә булган су объектларыннан файдалану чикленләре турында халыкка хәбәр итә;
- 4) суның тискәре йогынтысын булдырмау һәм аның нәтижеләрен бетергә чараларын гамәлгә ашыра;
- 5) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләр.

54 Статья. Жирлек башкарма комитетының халыкка социаль-мәдәни хезмәт күрсәтү, Архив эше өлкәсендә вәкаләтләре.

Авыл жирлегә башкарма комитеты халыкка социаль-мәдәни хезмәт күрсәтү, Архив эше өлкәсендә тнбәндәгә вәкаләтләргә башкара:

- 1) халыкка китапханә хезмәте күрсәтүгә, жирлек китапханәләренә китапханә фондларының сакланышын тәэмин итүгә һәм туплауны оештыра;
- 2) жирлек халкын мәдәният оешмалары хезмәтләргә белгән тәэмин итү һәм ял оештыру өчен шартлар тудыра;
- 3) жирлек милкендә булган мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләргә) саклауны, куллануны һәм популярлаштыруны гамәлгә ашыра;
- 4) жирлек (муниципаль) җәмһияткә мәдәни мирас объектларын дәнләт тарафыннан саклауны гамәлгә ашыра;
- 5) жирлек традицион халык сәнгате күрсәтү өчен шартлар тудыра, жирлектә халык сәнгате саклап калу, торгызу һәм күрсәтүгә катнаша;
- 6) жирлек территориясендә физик культура һәм массакүләм спорт күрсәтү өчен шартлар тәэмин итә, жирлекнең рәсми физкультура-сәламәтләндерү һәм спорт чараларын күрсәтүгә оештыра;
- 7) жирлектә балалар һәм яшьләр белгән эшләгән чараларын оештыра һәм тормышка ашыра;
- 8) жирлекнең архив фондларын формалаштыра;
- 9) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләр.

55 Статья. Жирлек башкарма комитетының территориаль, Гражданнар оборонасы, халыкны һәм жирлек территориясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендәгә вәкаләтләре.

Авыл жирлегә башкарма комитеты территориаль, Гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә тнбәндәгә вәкаләтләргә башкара:

- 1) территориаль оборона һәм гражданнар оборонасы, халыкны һәм жирлек территориясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау чараларын оештыра һәм тормышка ашыра;
- 2) күрсәтү чаралар буенча гражданнар оборонасы, эшли һәм тормышка ашыра планнарын Гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау;
- 3) жирлек халкын гражданнар оборонасы өлкәсендә җыярга һәм укуга уздыра;
- 4) хәрби гамәлләр алып барганда яки бу гамәлләр нәтижәсендә барлыкка килгән куркынычлар турында, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килгән куркынычы турында, саклау корылмалары

Һәм башка гражданның оборонасы объектлары турында халыкка хәбәр итүнең муниципаль системаларын даими эзәрлек хәлендә булдыра һәм хуплай;

5) куркынычсыз районнарда халыкны, матди һәм мәдәни кыйммәтләрне эвакуациягә буенча чаралар иткәрә;

6) сугыш вакытында оешмаларның тотрыклы эшләвен тәмин итү буенча беренчел чаралар иткәрә;

7) Гражданның оборонасы максатларында азык-төлек, медицина чаралары һәм башка чаралар запасларын булдыра һәм нә эченә ала;

8) халыкка нә вакытында хәбәр итүне, шул исәптән халыкка, хәрби гамәлләр алып барганда яки бу гамәлләр нәтижәсендә барлыкка килгән куркынычлар турында, шулай ук табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү яисә барлыкка килү куркынычы турында халыкка ашыгыч хәбәр итүне тәмин итә;

9) халыкны, жирлек территориясен гадәттән тыш хәлләрдән яклау өчен кирәкле көчләр һәм чаралар эзәрләнне һәм аларны эзәрләнне, халыкны бу хәлләрдә саклану ысулларына һәм гамәлләргә өйрәтүне гамәлгә ашыра;

10) халыкка гадәттән тыш хәлләр турында мәгълүмат бирүне гамәлгә ашыра;

11) халыкны һәм жирлек территориясен гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә чараларны финанслауны гамәлгә ашыра;

12) гадәттән тыш хәлләргә бетерү өчен финанс һәм матди ресурслар резервларын булдыра;

13) авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләрне оештыра һәм иткәрә, шулай ук аларны уздырганда жәмәгать тәртибен хуплай; нә көчләре һәм чаралары житәрлек булмаганда, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарына ярдәм сорап мөрәжәгать итә;

14) оешмаларның гадәттән тыш хәлләрдә тотрыклы эшләвенә ярдәм итә;

15) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләр.

56 Статъя. Авыл жирлегә башкарма комитетының муниципаль Янгын сагы һәм авария-коткару хезмәтләре эшчәнлегә өлкәсендә вәкаләтләре.

Авыл жирлегә башкарма комитеты муниципаль Янгын сагы һәм авария-коткару хезмәтләре эшчәнлегә өлкәсендә тнбәндәгә вәкаләтләргә башкара:

1) жирлекнең торак пунктлары чикләрендә беренчел янгын куркынычсызлыгы чараларын тәмин итә;

2) ирәкле янгын сагы оештыру, шулай ук Гражданның беренчел янгын куркынычсызлыгы чараларын тәмин итүдә катнашуы өчен башка формаларда шартлар тудыра;

3) янгын куркынычсызлыгын тәмин итү буенча чаралар, жирлек территориясен нстөрн планнары, схемалары һәм программалары нә эченә ала;

4) Татарстан Республикасы дәнләт хакимияте органнарына янгын куркынычсызлыгы чаралары турында халыкка мәгълүмат бирүдә, шул исәптән Халык жылышларын оештыру һәм иткәрү юлы белән дә, ярдәм күрсәтә;

5) жирлек территориясендә авария-коткару хезмәтләрен һәм (яки) авария-коткару формироваиеләрен булдыра, аларның эшчәнлеген оештыра һәм оештыра;

б) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләр.

57 Статья. Коммуналь комплекс оешмаларының тарифларын һәм өстәмә тнләнләрән жайга салу өлкәсендә авыл жирлеге башкарма комитеты вәкаләтләрә.

Коммуналь комплекс оешмаларының тарифларын һәм өстәмәләрән жайга салу өлкәсендә жирлекнең башкарма комитеты тнбәндәгә вәкаләтләрне башкара:

1) коммуналь комплекс оешмалары хезмәтләрән кулланучылар өчен нтемлелек билгелән өчен кулланыла торган критерийлар системасын билгели;

2) тарифлар һәм өстәмәләр турында мөгълнмат бастыра;

3) «коммуналь комплекс оешмалары тарифларын жайга салу нигезләрә турында» 2004 елның 30 декабрәндәгә 210-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән, коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан нтеләргә тиешле вәкаләтләр чикләрәндә карарлар кабул итә һәм кнрсәтмәләр бирә.;

4) Татарстан Республикасының жайга салу органы тарафыннан жирлек өчен билгеләнгән чик индекс нигезендә коммуналь комплекс оешмалары хезмәтләрә кнрсәтнлгә тарифларга өстәмәләр билгели;

5) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләр.

58 Статья. Федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирле нзидарә органнарына тапшырылган аерым дәнләт вәкаләтләрән нтән өлкәсендә авыл жирлеге башкарма комитеты вәкаләтләрә.

1) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирлекнең жирле нзидарә органнарына тапшырылган аерым дәнләт вәкаләтләрән гамәлгә ашыра;

2) дәнләт вәкаләтләрән гамәлгә ашыру өчен бирелгән матди һәм финанс чараларын исәпкә алып бара һәм тиешле файдалануны тәэмин итә;

3) федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшырылган дәнләт вәкаләтләрән гамәлгә ашыру турында хисаплар тапшыра;

59 Статья. Оборона, мобилизацион Һезрлек һәм мобилизация өлкәсендә авыл жирлеге башкарма комитеты вәкаләтләрә

1) нз компетенциясе кысаларында хәрби идарә органнары белән нзара бейленештә тору, жирлек территориясендә оборона өлкәсендә законнарның нтелешен тәэмин итн;

2) эшчәнлек кнрсәтелгән органнар эшчәнлегә белән бейле булган башкарма комитетның һәм оешмаларның мобилизацион Һезрлеген һәм мобилизацияләннән оештыру, тәэмин итн һәм аңа житекчелек итн.

Статья 60. Жирлек башкарма комитетының башка вәкаләтләрә.

1. Жирлек башкарма комитеты тнбәндәгә башка вәкаләтләрне башкара:

1) жирлек ихтыяжлары өчен ясалма жир кишәрлекләрә булдыру өчен кирәкле эшләрне башкаруны, «Федераль миләктә булган су объектларында ясалма жир кишәрлекләрә турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына нзгәрешләр кертн хакында» 2011 елның 19 июлендәгә 246-ФЗ

номерлы Федераль закон нигезенде ясалма жир кишгерлеге төзн турында шартнаме төзн хокукына ачык аукцион нткернне теэмн ите.;

2) жирлек башлыгы эшченлеген оештыру, хокукый, мегълнмати, матди-техник һәм башка яктан теэмн итнне гамелге ашыра;

3) жирлекнең архив фондларын формалаштыруны теэмн ите;

4) жирлекнең жирле еһемияттеге месъелелерен хел итн максатларында, елеге Уставның 8 статьясындагы 1 өлешенең 4, 6 һәм 9 пунктларында каралган гражданнырны жирлек өчен еһемиятле булган эшлерне (шул исептен дежурлыкларны) ирекле нигезде башкаруга желеп итн турында Карар кабул ите һәм аларны нткернне оештыра.;

5) муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару, жирле еһемияттеге месъелелер буенча муниципаль хокукый актлар проектлары турында фикер алышу, муниципаль беремлек халкына муниципаль беремлекнең социаль-икътисадый һәм медени нсеше, аның ижтимагый инфраструктурасын нстерн һәм башка ресми мегълнматны житкерн өчен массакнлем мегълнмат чарасын гамелге куя;

6) федераль законнар нигезенде халыкара һәм тышкы икътисадый элемтелерне гамелге ашыра;

7) жирлекнең жирле еһемияттеге месъелелере буенча, законнар, елеге Устав, жирлек Советы карарлары белен жирлек Советы яисе башка жирле нзидаре органнары векалетлереннен тыш, башка векалетлерне гамелге ашыра.

2. Башкарма комитет жирлекнең жирле еһемияттеге месъелелерене кертелмеген месъелелерне хел итн буенча тнбендеге векалетлерне гамелге ашыра:

1) жирлек музейлары төзи;

2) жирлекте нотариус булмаган очракта законнарда каралган нотариаль гамеллер кыла;

3) опека һәм попечительлек эшченлеген тормышка ашыруда катнаша;

4) жирлек территориясенде жирле милли-медени мохтариятлернен хокукларын гамелге ашыру белен бейле эшченлекне гамелге ашыру өчен шартлар тудыра;

5) Россия Федерациясе халыкларының милли-медени нсешене һәм жирлек территориясенде миллетара мөнөсебетлер өлкөсендеге чараларны тормышка ашыруга ярдем ите;

6) жирлек территориясенде урнашкан муниципаль предприятияелерне һәм учреждениеелерне мобилизацион езерлен чараларын оештыруда һәм тормышка ашыруда катнаша;

7) муниципаль Янғын сагы булдыра;

8) туризмны нстерн өчен шартлар тудыра;

9) кеше хокукларын теэмн итнге жемегать контролен һәм межбнри тоту урыннарында булган затларга ярдем кнрсете.

10) «Россия Федерациясенде инвалидларны социаль яклау турында»1995 елның 24 ноябрндеге 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезенде инвалидларның ижтимагый берлешмелерене, шулай ук Гомумроссия инвалидлар ижтимагый берлешмелере тарафыннан оештырылган оешмаларга ярдем кнрсете.; 11) федераль законнарда билгеленген тертипте һәм шартларда

оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү сыйфатын бәйсез бәяләнгән нәтижеләрне оештыру өчен шартлар тудыра.

61 Статъя. Муниципаль контроль

1. Жирлекнең жирле нәзидарә органнары жирлекнең жирле төһемияттәгә мөһәмәтләргә буенча кабул ителгән муниципаль хокукый актларында билгеләнгән таләпләрнең нәтижелән, төһемиятлә контроль төрләргә федераль законнар белән жирлекнең жирле нәзидарә органнары вәкаләтләргә кертелгән очракта, шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән таләпләрнең нәтижелән муниципаль контрольне оештыралар һәм гамәлгә ашыралар. Жирлекнең «дәһләт контролен (күзәтчеләген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшкүарларның хокукларын яклау турында» 2008 елның 26 декабрдәгә 294-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтләргә жирле нәзидарә органы булып жирлекнең башкарма комитеты тора. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтләргә орган буларак, жирлек башкарма комитетының функцияләргә, эшчәнлек төртибә, вазыйфаи затлар исемләгә, аларның вәкаләтләргә жирлек башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә торган муниципаль хокукый акт белән билгеләнә.

2. Муниципаль контроль өлкәсендә авыл жирләгә башкарма комитеты вәкаләтләргә керә:

1) жирлек территориясендә муниципаль контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;

2) жирлекнең жирле нәзидарә органнарына бирелгән региональ дәһләт контролен (күзәтчеләген) оештыру һәм гамәлгә ашыру;

3) эшчәнлекнең төһемиятлә өлкәләргә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруның административ регламентларын эшләгән. Күрсәтелгән административ регламентларны эшләгән һәм кабул итү Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында билгеләнгән төртиптә гамәлгә ашырыла;

4) федераль законнарда, законнарда һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларында каралган башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыру.

3. Төһемиятлә эшчәнлек өлкәсендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру төртибә, гамәлдәгә законнар нигезендә, жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

62 Статъя. Жирле нәзидарә органнары-юридик затлар

1. Жирлек советына һәм Башкарма комитетына юридик зат хокуклары бирелә, идарә итү функцияләргә гамәлгә ашыру өчен төзәлгән торган муниципаль казна учреждениеләргә булып тора һәм законнар нигезендә юридик затлар сыйфатында дәһләт төркевә узарга тиеш.

2. Жирлек советы һәм Башкарма комитеты, юридик затлар буларак, төһемиятлә төр оешмалар өчен Гомуми нигезләмәләргә нигезендә, Россия Федерациясә Граждан кодексы нигезендә, казна учреждениеләргә карата эш ителгән.

3. Жирлекнең жирле нәзидарә органнарын юридик затлар буларак дәһләт төркевенә алу өчен жирлекнең төһемиятлә жирле нәзидарә органын юридик зат хокуклары белән төзү турында Устав һәм карар нигез булып тора.

4. Юридик затлар сыйфатында органнарны дәнләт теркәвенә алу өчен нигез булып, тиешле органы муниципаль казна учреждениесе рәвешендә гамәлгә кую турында Совет карары һәм жирлек башлыгы тәкъдиме буенча Совет тарафыннан аны раслау тора.

ГЛАВА V. БАШКА ЖИРЛЕ НЗИДАРӘ ОРГАННАРЫ ЖИРЛЕ НЗИДАРӘ ОРГАННАРЫНЫҢ НЗАРА ХЕЗМӘТТӨШЛЕГЕ

63 Статья. Жирлек Советы, жирлек башлыгы, авыл жирлеге башкарма комитеты һәм башка жирле нзидарә органнарының нзара хезмәттөшлеге нигезләре.

1. Әлеге Уставта билгеленгән вәкаләтләренә билешн нигезендә жирлек Советы, жирлек башлыгы һәм жирлек башкарма комитеты нз вәкаләтләрен мөстәкыйль гамәлгә ашыралар.

2. Жирлек советы һәм авыл жирлеге башкарма комитеты, жирлекнең икътисади һәм социаль нсеше процесслары белән нәтижәле идарә итн максатыннан, законнарда, әлеге Уставта билгеленгән формаларда, халык мәнфәгатләрендә хезмәттөшлек итәргә тиеш.

3. Жирлек советы һәм авыл жирлеге башкарма комитеты бер-берсенә кабул ителгән норматив-хокукый актларны кул куйган көннен жиде көн эчендә жиберелер.

4. Жирлек башлыгы, жирлекнең башкарма комитеты житәкчесе буларак, жирлек Советының, авыл жирлеге советының хокукый актларын кабул итн, гамәлден чыгару, нзгертн турындагы тәкъдим белән жирлек Советына мөрәҗәгать итәргә хокуклы, шулай ук аларга суд төртибендә шикаять бирергә хокуклы.

5. Башка жирле нзидарә органнарының нзара хезмәттөшлеге төртибе жирлек Советы тарафыннан билгеленергә мөмкин.

64 Статья. Жирле нзидарә органнары арасында бәхәсләрне хәл итн.

Жирлекнең жирле нзидарә органнары арасында аларның вәкаләтләрен гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча бәхәсләр килештерн процедураларын нткәргн юлы белән йә суд төртибендә хәл ителә.

ГЛАВА VI. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ

65 Статья. Муниципаль хезмәтне хокукый жайга салу
Жирлектә муниципаль хезмәтне хокукый жайга салу, муниципаль хезмәт вазыйфаларына таләпләрне, муниципаль хезмәткәренн статусын билгелән, муниципаль хезмәт итн шартлары һәм төртибе дә кертеп, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Муниципаль хезмәт турында 2013 елның 25 июнендәге 50-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы кодексы, жирлек Советы тарафыннан расланган Муниципаль хезмәт турындагы Нигезләмә һәм жирлекнең муниципаль хокукый актлары белән гамәлгә ашырыла.

ГЛАВА VII. САЙЛАУ КОМИССИЯСЕ

66 Статъя. Жирлекнең сайлау комиссиясе.

1. Жирлекнең сайлау комиссиясе муниципаль сайлауларны, жирле референдумны, депутат, жирле нзидаренең сайланулы органы җеҗзасы, жирле нзидаренең сайланулы вазыйфаи затын чакыртып алу буенча тавыш бирне, муниципаль жирлек чиклерен нзгертн месьелелере буенча тавыш бирне, муниципаль жирлекне нзгерттеп коруны оештыра.

2. Жирлекнең сайлау комиссиясе жирле нзидаре органнары структурасына керми торган муниципаль орган булып тора.

3. Жирлекнең сайлау комиссиясе федераль законнарда, Татарстан Республикасы Сайлау Кодексында билгеленген тертипте жирлек Советы тарафыннан төзелә.

4. Жирлек сайлау комиссиясенен векалетлере вакыты биш ел тешкил ите.

5. Жирлекнең сайлау комиссиясе хелиткеч тавыш бирн хокукы белен 6 җеҗзадан тора.

6. Жирлек сайлау комиссиясе эшченлеген финанс ягыннан теэмин итн жирлек бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезенде аерым юл белен кнзде тотыла.

7. Жирлекнең сайлау комиссиясе векалетлере, аның эшченлеге тертибе һем гарантиялере федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, җелеге Устав, жирлек Советы тарафыннан расланган сайлау комиссиясе турында Нигезлемә белен жайга салына. Жирлек Советы мөреҗегате нигезенде кабул ителген Татарстан Республикасы Нзек сайлау комиссиясе карары буенча жирлек сайлау комиссиясенен векалетлере территориаль сайлау комиссиясенә йөкләне ала.

ГЛАВА VIII. СОЦИАЛЬ НЕМ БАШКА ГАРАНТИЯЛЕР, БИРЕЛЕ ТОРГАН ЖИРЛЕК БАШЛЫГЫНА НЕМ БАШКА ВАЗЫЙФАИ ЗАТЛАРГА ЖИРЛЕК

67 Статъя. Жирлек башлығына һем жирлекнең башка вазыйфаи затларына биреле торган социаль һем башка гарантиялер.

Жирлек башлығы һем жирлекнең башка вазыйфаи затлары эшченлегенен социаль һем башка гарантиялере «Татарстан Республикасында муниципаль беремлекнең векиллекле органы депутаты, жирле нзидаренең сайланулы вазыйфаи заты векалетлерен гамелге ашыру гарантиялере турында» 2009 елның 12 февралендеге 15-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һем жирлек Советы карарлары нигезенде билгеленә.

68 Статъя. Жирлек Советы депутаты, башка вазыйфаи затлар эшченлегенен социаль һем башка гарантиялере.

1. Азат ителмеген нигезде эшленче жирлек Советы депутатына, жирлек Советы һем аның органнары утырышларында катнашкан, жирлек Советы йөклемелерен нтеген вакытта, гамелдеге законнарда каралган акчалата компенсация һем башка тнленлер тнлене.

2. Нз векалетлерен бушатылмаган нигезде башкаручы авыл жирлеге башлығы урынбасарына, җелеге Уставта каралган очракларда, жирлек башлығы

вазыйфаларын башкарганда, жирлек башлыгының айлык акчалата бөлгеклерең 90% ы кнлеменде тнлене.

ГЛАВА IX. ОРГАННАР НЕМ ВАЗЫЙФАИ ЗАТЛАРНЫҢ ЖАВАПЛЫЛЫГЫ ЖИРЛЕКНЕҢ ЖИРЛЕ НЗИДАРЕ ОРГАННАРЫ

69 Статья. Жирле нзидаре органнарының нем вазыйфаи затларының жаваплылыгы.

Жирлекнең жирле нзидаре органнары нем вазыйфаи затлары законнар нигезенде жирлек халкы, дёнлет, физик нем юридик затлар алдында жаваплы.

70 Статья. Жирлек Советы депутатларының жирлек халкы алдында жаваплылыгы.

1. Жирлек Советы депутатларының, шул исептен авыл жирлеге башлыкларының, жирлек халкы алдында жаваплылыгы, аны сайлаган кешелернең ышанычы югалту нетижесенде барлыкка киле. 2. Жирлек халкының ышанычын югалткан жирлек Советы депутаты, шул исептен жирлек башлыгы, еlege Уставта каралган нигезлер буенча нем тертипте чакыртып алынырга мөмкин.

71 Статья. Жирлекнең жирле нзидаре органнарының нем вазыйфаи затларының дёнлет алдында жаваплылыгы

1. Федераль законнар нигезенде авыл жирлеге Советының, авыл жирлеге башлыгының жаваплылыгы Россия Федерациясе Конституциясе, федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, еlege Устав, шулай ук жирлекнең жирле нзидаре органнарына тапшырылган аерым дёнлет векалетлерен тиешенче башкармаган очракта, тиешле суд карары нигезенде башкарыла.

2. Авыл жирлеге Советының нигезлере нем тертибе «Россия Федерациясенде жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль закон белен билгелене.

72 Статья. Ышаныч югалуга бейле ревеште затларны, муниципаль вазыйфаларны эштен азат итн (вазыйфадан азат итн).

1. Федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, муниципаль норматив хокукый актларда каралган тертипте муниципаль вазыйфа билгенче зат, ышаныч югалуга бейле ревеште, эштен азат ителерге (вазыйфадан азат ителерге) тиеш:

1) мөнфегатьлер конфликтын булдырмау нем (яки) жайга салу буенча зат тарафыннан чаралар кнрн, аны яклавы ул булган;

2) зат тарафыннан нз керемнере, мөлкете нем мөлкети характердагы йөклемелере турында, шулай ук хатынының (иренең) нем балигь булмаган балаларының керемнере, мөлкете нем мөлкети характердагы йөклемелере

турында мөгълнмат бирн яисе белге торып дөрес булмаган яки тулы булмаган мөгълнмат бирн турында;

3) затның, Федераль законда билгеленген очраклардан тыш, коммерция оешмасы белген идаре итн органы эшченлегенде тнлгенле нигезде катнашуы;

4) зат тарафыннан эшкуарлык эшченлеген гамелге ашыру;

5) затның, егер Россия Федерациясенен халыкара шартнамесенде яисе Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идаре органнары, попечительлек яки Кнзетчелек советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкмөтнеке булмаган һәм Россия Федерациясе территориясенде эш итнче башка чит ил коммерцияле булмаган оешмалары һәм аларның структур бнлекчелере составына керне.

2. Нзене буйсынган затның мөнфегатьлер конфликтына китере яки китере ала торган шехси кызыксынуы барлыкка килне турында мөгълнм булган муниципаль вазыйфаны билеп торучы зат тарафыннан нзене буйсынган зат тарафыннан мөнфегатьлер конфликтын булдырмау һәм (яки) жайга салу чаралары кабул ителген очракта да, ышаныч югалуга бөйле ревеште эштен азат ителерге (вазыйфадан азат ителерге) тиеш.

Статья 73. Жирлек башлыгының отставкага китне

1. Совет «Россия Федерациясенде жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезенде, жирлек башлыгын жирлек Советы депутатлары инициативасы буенча яки Татарстан Республикасы Президенты инициативасы белген "Россия Федерациясенде жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль закон белген билгеленген тертипте һәм нигезлер буенча отставкага жиберерге хоуклы.

2. Жирлек башлыгын отставкага жиберн өчен нигез булып тора:

1) «Россия Федерациясенде жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 75 статьясындагы 1 өлешенен 2 һәм 3 пунктларында каралган нетижелерге китерген жирлек башлыгының карарлары, гамеллере (гамел кылмавы) ;

2) жирлекнең жирле еһемияттеге месьелелерне хел итн, «Россия Федерациясенде жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль законда, башка федераль законнарда, еlege Уставта каралган векалетлерне гамелге ашыру буенча өч һәм аннан да кнбрөк ай девамында жирлекнең жирле нзидаре органнарына федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белген тапшырылган аерым денлет векалетлерен гамелге ашыруны теэмин итн буенча вазыйфаларны һәм (яисе) вазыйфаларны өч ай девамында нтеменг.;

3) жирлек башлыгы эшченлегенен Совет тарафыннан аның Совет алдында еллык хисабы нетижелере буенча канегатьленмеслек бөяленне, еlege ике тапкыр реттен;

4) «коррупцияге каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрндеге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеленген чикленлерне һәм тыюларны һәм бурычларны нтеменг.

5) раса, милләт, тел, дин һәм башка шартларга, раса, милли, тел яки дини билгеләр буенча хокукларны һәм дискриминацияне чикләгән һәм дискриминацияләнгәнне, әгәр бу милләтара һәм конфессияара татулыкны бозуга китерә һәм милләтара (этникара) һәм конфессияара конфликтлар барлыкка килгәнчә ярдәм итә.

3. Совет депутатларының жирлек башлыгын отставкага жибергән турындагы, Совет депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бер өлешен күрсәткән инициативасы советка кертелгән торган мөрәҗәгать рәвешендә рәсмиләштерелә. Күрсәтелгән мөрәҗәгать жирлек башлыгын отставкага жибергән турында Совет карары проекты белән бергә кертелә. Әлеге инициативаны авыл жирлеген башлыгы һәм Татарстан Республикасы Президентына тәкъдим иткән турында әлеге мөрәҗәгатьне советка кертеп көннән соң килгәнчә көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

4. Жирлек башлыгын отставкага жибергән турында Совет депутатлары инициативасын карау Татарстан Республикасы Президенты фикерен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

5. Жирлек башлыкларын отставкага жибергән турында Совет депутатлары инициативасын караганда, федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирлек нәзидарә органнарына тапшырылган аерым дәнләт вәкаләтләрнен жирлек нәзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашыруны тәэмин иткәнчә кагылышлы мәсьәләләргә һәм (яисә) жирлек башлыгының «Россия Федерациясендә жирлек нәзидарә оештыруның гомуми принципнары турында» 2003 елның 6 октябрнендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 75 статьясындагы 1 өлешнен 2 һәм 3 пунктнарында каралган нәтижеләргә китергән карарларны, гамәлләргә (гамәл кылмау) гамәлгә ашыруны тәэмин иткәнчә кагылышлы мәсьәләләргә карау күздә тотылган очракта, жирлек башлыгын отставкага жибергән турында карар бары тик Татарстан Республикасы Президенты ризалыгы белән генә кабул ителәргә мөмкин.

6. Татарстан Республикасы Президентының отставкага жибергән турындагы инициативасы, Советның тиешле карары проекты белән бергә, жирлек Советна кертелгән торган мөрәҗәгать рәвешендә рәсмиләштерелә. Әлеге инициативаны авыл жирлеген башлыгына тәкъдим иткән турында әлеге мөрәҗәгатьне советка кертеп көннән соң килгәнчә көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

7. Жирлек башлыгын отставкага жибергән турында Совет депутатлары яисә Татарстан Республикасы Президенты инициативасын карау тиешле мөрәҗәгать келгән көннән бер ай эчендә Совет тарафыннан гамәлгә ашырыла.

8. Жирлек башлыгын отставкага жибергән турында Совет карары, Әгәр аның өчен Совет депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесе тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

9. Жирлек башлыгын отставкага жибергән турындагы карар жирлек Советы депутаты, Совет сессиясендә рәислек иткәнчә тарафыннан имзалана.

10. Авыл жирлеген башлыгын отставкага жибергән турында жирлек Советы тарафыннан карар кабул ителгәнчә һәм кабул ителгәнчә, алар белән тәэмин ителәргә тиеш:

1) Советның тиешле утырышын уздыру датасы һәм урыны турында аларга алдан хәбәрнамә алу, шулай ук Совет депутатлары яисә Татарстан Республикасы

Президенты мөрәжәгәте һәм аны отставкага жиберн турында Совет карары проекты белән танышу.;

2) ана отставкага жиберн өчен нигез буларак тәкъдим ителгән торган хәлләргә карата Совет депутатларына аңлатма бирн мөмкинлеге бирн.

11. Өгәр жириклек башлығы Советның отставкага жиберн турындагы карары белән килешмәсә, ул нзенең аерым фикерен язма рәвештә бәян итәргә хокуклы.

12. Советның отставкага жиберн турындагы карары кабул ителгән көннән биш көннән дө соңга калмыйча рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкереләргә) тиеш. Өгәр жириклек башлығы аны отставкага жиберн мәсьәләсә буенча нзенең аерым фикерен язма рәвештә белдерсә, ул Советның күрсәтелгән карары белән бер нк вакытта басылып чыгарга (халыкка житкереләргә) тиеш.

13. Совет депутатлары яисә Татарстан Республикасы Президентының жириклек башлығын отставкага жиберн турындагы инициативасы Совет тарафыннан кире кагылган очракта, жириклек башлығын отставкага жиберн турындагы мәсьәлә совет утырышы уздырылган көннән ике айдан да соңга калмыйча совет каравына чыгарылырга мөмкин.

14. Совет тарафыннан аны отставкага жиберн турында Карар кабул ителгән жириклек башлығы өлегә карарның рәсми басылып чыккан көннән соң 10 көн эчендә судка шикаять бирн турында гариза белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

74 Статья. Физик һәм юридик затлар алдында жириклек нзидарә органнарының һәм жириклек нзидарә вазыйфаи затларының жаваплылығы.

Физик һәм юридик затлар каршында жириклек нзидарә органнарының һәм жириклек нзидарәнең вазыйфаи затларының жаваплылығы федераль законнарда билгеләнгән төрлөштә башкарыла.

75 Статья. Жириклек нзидарә органнары һәм жириклек нзидарә органнарының вазыйфаи затлары эшчәнлеген контрольдә тоту.

Жириклек нзидарә органнары һәм жириклек нзидарәнең өлегә Устав нигезендә контроль функцияләр бирелгән вазыйфаи затлары жириклек нзидарә органнары һәм жириклек нзидарәнең вазыйфаи затлары эшчәнлеген өлегә Уставка һәм Советның аның нигезендә кабул ителгән карарларына туры килгән тикшереп торалар.

ГЛАВА X. ЖИРИКЛЕКНЕҢ МУНИЦИПАЛЬ ХОКУКЫЙ АКТЛАРЫ

Статья 76. Жириклекнең муниципаль хокукий актлары системасы

1. Жириклекнең муниципаль хокукий актлары системасына керә:

1) жириклек уставы, жириклек референдумда (гражданнар жыенында) кабул ителгән хокукий актлар;

2) жириклек Советының норматив һәм башка хокукий актлары;

3) өлегә Уставта каралган жириклек башлығының, Башкарма комитетның һәм башка органнарының, жириклек нзидарәнең вазыйфаи затларының норматив һәм башка хокукий актлары. Хокукий актлар норматив хокукий яисә норматив булмаган хокукий актлар булып торырга мөмкин һәм рәсми документ белән рәсмиләштерелә. Норматив хокукий акт астында билгеләнгән төрлөштә жириклек нзидарә органы яисә жириклек нзидарә вазыйфаи заты тарафыннан бастырып

чыгарылган, билгесез затлар даирәсе өчен мөжбүри булган, кнп тапкыр куллануга исәпләнгән һәм актта каралган конкрет хокукый мөнәсәбәтләр барлыкка килгәнчә яисә туктатылуга карамастан, гамәлдә булган хокукый нормаларны (төртип кагыйдәләрен) билгели торган акт аңлашыла.

Статья 77. Муниципаль хокукый актларны үзәрлән

1. Муниципаль хокукый актлар проектлары жирлекнең жирле нзидарә органына, жирлек башлыгы, Совет депутатлары, Биектау районы прокуроры, территориаль ижтимагый нзидарә органнары, гражданның инициатив төркемнәре компетенциясенә керә.

2. Муниципаль хокукый актлар проектларын кертн төртибе, аларга кушып бирелә торган документлар исемлегә һәм рәвешә жирле нзидарә органнарының норматив хокукый актлары яисә жирле нзидарәнең вазыйфаи затлары тарафыннан билгеләнә, аларга карап тикшернгәнчә өлегә проектлар кертелә.

Статья 78. Муниципаль хокукый актларны юкка чыгару һәм аларның гамәлдә булуын туктатып тору

1. Муниципаль хокукый актлар юкка чыгарылырга яисә аларның гамәле тиешле муниципаль хокукый актны кабул иткән (чыгарган) жирле нзидарә органнары яисә жирле нзидарәнең вазыйфаи затлары тарафыннан, мондый органнар яисә тиешле вазыйфалар юкка чыгарылган очракта, яисә кнрсәтелгән органнарының яисә вазыйфаи затларның - жирле нзидарә органнары яисә жирле нзидарәнең вазыйфаи затларының вәкаләтләре исемлегә нзгәртеләргә мөмкин, яисә муниципаль хокукый актның гамәлдә булуын туктатып тору яисә туктатып тору вакытына тиешле муниципаль хокукый актны кабул итн (бастырып чыгару) кертелгән жирле нзидарә органнары яисә жирле нзидарә; ө жирле нзидарә органнарының федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәнләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны жайга салучы өләшендә-Россия Федерациясә дәнләт хакимиятенәң вәкаләтле органы (Татарстан Республикасы дәнләт хакимиятенәң вәкаләтле органы).

Норматив характерга ия булмаган муниципаль хокукый актның гамәлдә булуы, Эшкуарлар хокукларын яклау буенча Россия Федерациясә Президенты каршындагы вәкаләтле вәкилнең Эшкуарлар хокукларын яклау буенча Россия Федерациясә законнары нигезендә бирелгән тиешле кнрсәтмәне алган очракта, жирле нзидарә органы яисә жирле нзидарәнең вазыйфаи заты тарафыннан кичекмәстән туктатыла. Бирелгән кнрсәтмәнең нтөлешә турында жирлекнең жирле нзидарә вазыйфаи затлары Россия Федерациясә Президенты каршындагы эшмәкәрләренәң хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилгә - өч көн, ө жирлек Советына алар карар кабул иткән көннен өч көннен дә соңга калмыйча хәбәр итәргә тиешләр.

2. Муниципаль берәмлек статусын билгелән турында Татарстан Республикасының яңа законы нз көченә кәргәнчә гамәлдә тнглә дип тану өлегә муниципаль берәмлекнең суд карары законлы көченә кәргәнчә кабул ителгән муниципаль хокукый актларының суд төртибендә гамәлдә булмавын тану яисә өлегә муниципаль хокукый актларны юкка чыгару өчен нигез була алмый.

Статья 79. Уставны кабул итн,

Уставка нзгѳрешлѳр һѳм ѳстѳмѳлѳр кертн

1. Устав Совет тарафыннан кабул ителѳ.

2. Устав проекты, Уставка нзгѳрешлѳр һѳм ѳстѳмѳлѳр кертн турында муниципаль хокукый акт проекты, Уставны кабул итн, Уставка нзгѳрешлѳр һѳм ѳстѳмѳлѳр кертн турындагы мѳсѳѳлене караганчыга кадѳр 30 кѳннѳн дѳ соңга калмыйча, Устав проекты, кнрсѳтелгѳн муниципаль хокукый акт проекты буенча текъдимнѳрне исѳпкѳ алу тѳртибен, шулай ук гражданнырның аның фикер алышуында катнашу тѳртибен бер нк вакытта бастырып чыгару (халыкка житкерн) белѳн рѳсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелѳргѳ) тиеш.

Уставка нзгѳрешлѳр һѳм ѳстѳмѳлѳр кертн турында муниципаль хокукый акт проекты буенча текъдимнѳрне исѳпкѳ алу тѳртибен, шулай ук Уставны Россия Федерациясе Конституциясенѳ, федераль законнарға туры китѳрн максатларында нзгѳрешлѳр һѳм ѳстѳмѳлѳр кертелгѳн очракта, гражданнырның аның фикер алышуында катнашу тѳртибен рѳсми бастырып чыгару (халыкка житкерн) талѳп ителми.

3. Устав, муниципаль хокукый акт Уставка нзгѳрешлѳр һѳм ѳстѳмѳлѳр кертн турында Совет депутатларының билгелѳнгѳн саныннан ѳчтѳн икесе кнпчелек тавыш белѳн кабул ителѳ. Уставны, муниципаль хокукый акты кабул иткѳндѳ жирлек башлыгы Уставына нзгѳрешлѳр һѳм ѳстѳмѳлѳр кертн турында жирлек Советы депутаты тавышы буларак исѳпкѳ алына.

4. Устав, муниципаль хокукый акт Уставка нзгѳрешлѳр һѳм ѳстѳмѳлѳр кертн турында муниципаль хокукый акт «муниципаль берѳмлеклѳр уставларын дѳнлѳт теркѳвенѳ алу турында»2005 елның 21 июлендѳгѳ 97-ФЗ номерлы Федераль закон белѳн билгелѳнгѳн тѳртиптѳ муниципаль берѳмлеклѳр уставларын теркѳн ѳлкѳсендѳ башкарма хакимиятнѳң федераль органының территориаль органында дѳнлѳт теркѳвенѳ алынырга тиеш.

5. Устав, Уставка нзгѳрешлѳр һѳм ѳстѳмѳлѳр кертн турында муниципаль хокукый акт дѳнлѳт теркѳвенѳ алынганнан соң рѳсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелѳргѳ) тиеш һѳм алар рѳсми басылып чыкканнан (халыкка житкерелгѳннѳн) нз кѳченѳ керѳ. Жирлек башлыгы теркѳлгѳн Уставны, Уставка нзгѳрешлѳр һѳм ѳстѳмѳлѳр кертн турында муниципаль хокукый акты муниципаль берѳмлеклѳр уставларын теркѳн ѳлкѳсендѳ федераль башкарма хакимият органының территориаль органынан кергѳн кѳннѳн жидѳ кѳн ѳчендѳ бастырып чыгарырга (халыкка житкерѳргѳ) бурычлы.

Статья 80. Жирле референдумда кабул ителгѳн карарлар

1. Жирле референдумда кабул ителгѳн карар гомуми мѳжбнри булып тора һѳм дѳнлѳт хакимиятенѳң яисѳ жирле нзидарѳнѳң нинди дѳ булса органнары (вазыйфаи затлары) тарафыннан ѳстѳмѳ рѳвештѳ раслауга мохтаж тнѳгел.

2. Жирле референдумда кабул ителгѳн карар жирлекнѳң бѳтен территориясендѳ гамѳлдѳ була һѳм яңа жирле референдумда карар кабул итн юлы белѳн генѳ, ѳмма ул кабул ителгѳннѳн соң икѳ елдан да иртѳрѳк булмаган очракта, яисѳ суд тѳртибендѳ гамѳлдѳ тнѳгел дип танылырга мѳмкин.

3. Жирле референдумда кабул ителгѳн карар жирлек Советында теркѳлѳ.

4. Жирле референдумда кабул ителгѳн карарны гамѳлгѳ ашыру ѳчен ѳлегѳ мѳсѳѳлѳ нз вѳкалетенѳ кергѳн жирле нзидарѳ органы, норматив хокукый акт чыгару талѳп ителѳ икѳн, жирле референдумда кабул ителгѳн карар нз кѳченѳ

көргөн көннен 15 көн эченде мондый актың ызерлен вакытын билгелерге тиеш. Кнрсетелген срок өч айдан да артмаска тиеш.

5. Муниципаль хокукый актың халыкка турыдан-туры ихтыяр белдерн юлы белен кабул ителген карарны гамелге ашыру өчен кирекле булу вакытын бозу жирлек башлыгын чакыртып алу яисе Совет векалетлерен вакытыннан алда туктату өчен нигез булып тора.

81 Статья. Жирлек советының хокукый акты.

1. Совет федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, еlege устав белен аның компетенциясене кертелген месъелелер буенча жирлек территориясенде нтен өчен межбнри булган кагыйделерне, жирлек башлыгын отставкага жиберн турында Карар кабул ите, шулай ук Совет эшченлеген оештыру месъелелере буенча нем федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, еlege устав белен аның компетенциясене кертелген башка месъелелер буенча карарлар кабул ите.

2. Советның хокукый акты Совет Регламенты нигезенде аның сессиялеренде кабул ителге.

3. Эгер Совет уставы яки регламентында башкасы каралмаган булса, Совет депутатлары саныннан яртысыннан артыгы аның өчен тавыш бирсе, Советның хокукый акты кабул ителген дип санала. Совет карарлары, эгер «Россия Федерациясенде жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль законда башкача билгеленмеген булса, жирлек территориясенде нтелерге тиешле кагыйделерне билгели торган карарлар Совет депутатларының билгеленген саныннан кнпчелек тавыш белен кабул ителге.

Хелиткеч тавыш хокукына ия авыл жирлеге башлыгы тавышы совет карарларын кабул иткенде Совет депутаты тавышы буларак исепке алына

4. Советның хокукый акты, эгер жирлек Советының иң хокукый актта башкача билгеленмеген булса, Россия Федерациясе Салым кодексы нигезенде нз көчене керге торган салымнар нем жыемнар турындагы норматив хокукый актырыннан тыш, кул куелган көннен нз көчене керге. Кеше нем граждан хокукларына, иреклеренге нем бурычларына кагылышлы муниципаль хокукый актылар аларны ресми бастырып чыгарганнан (халыкка житкерелгеннен) соң нз көчене керге.

5. Совет тарафыннан кабул ителген норматив хокукый акт 10 көн эченде кул кую нем халыкка житкерн өчен жирлек башлыгына жиберелге. Жирлек башлыгы Совет кабул иткен норматив хокукый актың кире кагарга хокуклы. Бу очракта кнрсетелген норматив хокукый акт 10 көн эченде кире кагуның делилленген нигезленне йе аңа нзгерешлер нем өстемелер кертн турында текъдимнер белен советка кире кайта. Эгер жирлек башлыгы норматив хокукый актың кире какса, ул яңадан Совет тарафыннан карала. Эгер кнрсетелген норматив хокукый акт кабат караганда, Совет депутатлары саныннан кименде өчтен икесенен кнпчелек очракта элек кабул ителген редакциясенде хупланса, ул жиде көн эченде жирлек башлыгы тарафыннан имзаланырга нем халыкка житкерелерге тиеш.

6. Совет карарында аны тормышка ашыру өчен кирекле финанс, матди-техник нем башка ресурсларга кнрсетме булырга тиеш. 7. Советның жирле

салымнарны һәм жыемнарны билгелен, нзгертн һәм юкка чыгаруны, жирлек бюджеты акчаларыннан чыгымнарны гамелге ашыруны кнздэ тоткан норматив-хокукый актлары жирлек башлыгы инициативасы яисе жирлек башлыгы бөялгемесе булганда гына совет каравына кертелерге мөмкин.

Статья 82. Жирлек башлыгының хокукый актлары

Жирлек башлыгы нз вөкалетлере чиклеренде законнар һәм Устав нигезенде хокукый актлар чыгара.

Жирлек башлыгы Совет рөисе вөкалетлерен башкарганда совет эшченлеген оештыру мәсьелелере буенча карарлар һәм кнрсетмелер рөешенде хокукый актлар чыгара.

Статья 83. Авыл жирлеге башкарма комитетының хокукый актлары

1. Федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, елеге Устав, авыл жирлеге Советының норматив хокукый актлары белен билгеленген вөкалетлере чиклеренде жирлекнең жирле еһемияттеге мәсьелелере буенча башкарма комитет карарларын, федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белен жирле нзидаре органнарына тапшырылган аерым денлет вөкалетлерен гамелге ашыруга бөйле мәсьелелер буенча карарлар, шулай ук Башкарма комитетның авыл жирлеге башкарма комитеты эшен оештыру мәсьелелере буенча боерыкларын чыгара.

2. Башкарма комитет карарлары һәм боерыклары, егер башка тертип законнарда, елеге Уставта яисе карар (кнрсетме) белен билгеленмеген булса, кул куелган көннен нз көчене керө.

Статья 84. Муниципаль норматив хокукый актларны бастырып чыгару (халыкка житкерн) һәм аларның нз көчене керне тертибе.

1. Жирлек Советы карарлары жирлек башлыгы кул куйганнан соң 10 көн узгач нз көчене керө, егер башкасы карар белен билгеленмеген булса.

2. Жирле салымнар һәм жыемнарны билгелен яисе юкка чыгару, аларны тнлен тертибене нзгерешлер керти турында Совет карары рөсми басылып чыккан көннен бер ай узгач һәм чираттагы салым чорының 1 числосыннан да иртөрек тнтел, Россия Федерациясе Салым кодексында каралган очрактардан тыш, нз көчене керө.

Тарифлар (өстемелер) билгелен турында муниципаль хокукый актлар аларны билгелегеннен соң бер календарь айдан да соңга калмыйча нз көчене керө ала. Жирлек советының елеге Уставны кабул итн яки елеге Уставка нзгерешлер керти турындагы карарлары Федераль законда, елеге Уставта билгеленген тертипте нз көчене керө.

3. Жирлек башлыгының, Жирле нзидаренен башка вазыйфаи затларының хокукый актлары, егер актларда башкасы билгеленмеген булса, аларга кул куелган көннен нз көчене керө.

4. Кеше һәм граждан хокукларына, иреклеренө һәм бурычларына кагылышлы муниципаль норматив хокукый актлар аларны рөсми бастырып чыгарганнан (халыкка житкерелгеннен) соң нз көчене керө.

5. Һөр муниципаль хокукый актта аның реквизиитлары: аның исеме, имзасы (жирлек Советы тарафыннан кабул ителген хокукый актлар өчен - шулай ук

жирлек Советы кабул иткән датага), теркән номеры, хокукий актка кул куйган вазыйфай затның исеме, мөһере булырга тиеш.

6. Жирлек бюджеты турында, аның нтөлеше турында хисап, жирле салымнар һәм жыемнар билгелән турында, жирлек Советы Регламенты, жирлек Советы, жирлек башлыгы тарафыннан кабул ителгән башка норматив-хокукий актлар, муниципаль норматив хокукий актлардан яисә аларның федераль закон белән чикләнгән белешмеләре булган аерым нигезләмеләреннән тыш, аларга кул куелган көннән алып жиде көн эчендә рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

7. Муниципаль сайлаулар, жирле референдум, жирлек Советы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирн, чикләргә нзгертн, жирлекне нзгертн, жирлек башлыгын һәм аның урынбасарын сайлау мөсьеләсә буенча норматив хокукий актлар һәм законнар нигезендә башка актлар мөжбүри басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш.

8. Законнар яисә җелеге Устав нигезендә мөжбүри булмаган рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерн) мөжбүри булмаган норматив булмаган муниципаль хокукий актлар аларны чыгарган органнар яисә жирле нзидарә вазыйфай затлары карары буенча бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) мөмкин.

9. Бастырып чыгарганда (халыкка житкергәндә) муниципаль хокукий актның реквизиитлары күрсәтелә.

Муниципаль хокукий актларны рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерн) юлы белән гамәлгә ашырыла:

- хокукий акт текстын жирлекнең жирле нзидарә органнары гамәлгә куйган басма МАССАКНЛӨМ мөгълнмат чараларында яисә жирлек территориясендә таратыла торган бнҗән массакнлөм мөгълнмат чараларында бастырып чыгару.

Хокукий акт текстын башка массакнлөм мөгълнмат чараларында бастырганда җелеге басылуның рәсми булуы турында билгә булырга тиеш;

- хокукий акт текстын авыл жирлеге территориясендә махсус мөгълнмат стендларында урнаштыру.

Күрсәтелгән стендларның саны һәм аларның урнашу урыннары жирлек Советы тарафыннан раслана һәм жирлек халкы тарафыннан муниципаль хокукий акт тексты белән каршылыксыз танышу мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш;

- хокукий акт текстын Татарстан Республикасы хокукий мөгълнмат рәсми порталында тнбәндәге адрес буенча урнаштыру: <http://pravo.tatarstan.ru>.

хокукий акт текстын яки хокукий акт проектын Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталында «Интернет» мөгълнмат-телекоммуникация челтәрендә тнбәндәге адрес буенча урнаштыру : vysokaya-gora.tatarstan.ru;

9. Муниципаль хокукий актны бастырып чыгарганда (халыкка житкергәндә) массакнлөм мөгълнмат чарасының чыгу датасы яки тиешле актны халыкка житкерн датасы турында белешмеләр күрсәтелергә тиеш, алар актны жибәрә башлау (тарату) датасына яки аны мөгълнмат стендында урнаштыру датасына туры килергә тиеш.

10. Муниципаль норматив хокукий актлар, шул исәптән хокукий актлар рәвешендә рәсмиләштерелгән, жирле референдумда (гражданныр жыенында)

кабул ителгән карарлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелергә тиеш, аны оештыру һәм алып бару Татарстан Республикасы Законнда билгеленгән тәртиптә Татарстан Республикасы дәнләт хакимияте органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

ГЛАВА XI. ЖИРЛЕКНЕҢ ИКЪТИСАДИ НИГЕЗЕ

Статья 85. Жирлекнең муниципаль мөлкәте.

1. Жирлекнең икътисади нигезен муниципаль милектәге милек, жирлек бюджеты акчалары, шулай ук жирлекнең милек хокуклары тәшкит итә. 2. Жирлек милкендә булырга мөмкин: 1) «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндегә 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеленгән жирле җәмһияттәге мәсьәләләргә хәл итн өчен билгеленгән мөлкәт.;

2) федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеленгән очракларда жирлекнең жирле нзидарә органнарына тапшырылган аерым дәнләт вәкаләтләргә гамәлгә ашыру өчен билгеленгән мөлкәт, шулай ук «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндегә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 4 өлешендә каралган тәртиптә жирле нзидарә органнарының аерым вәкаләтләргә гамәлгә ашыру өчен бирелгән мөлкәт.;

3) Советның норматив хокукый актлары нигезендә жирле нзидарә органнары һәм жирле нзидарә органнары вазыйфаи затлары, муниципаль хезмәткәрләр, муниципаль предприятиеләр һәм жирлек учреждениеләргә хезмәткәрләргә эшчәнлеген тәмин итн өчен билгеленгән мөлкәт.;

4) имущество, необходимое для решения вопросов, право решения, которых предоставлено органам местного самоуправления поселения федеральными законами и которые не отнесены к вопросам местного значения поселения;

5) «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндегә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 3 өлешендә жирлекнең жирле җәмһияттәге мәсьәләләргә хәл итн өчен билгеленгән мөлкәт, шулай ук кнрсәтелгән Федераль законның 17 статьясындагы 1 һәм 1.1 өлешләргә нигезендә жирлекнең жирле җәмһияттәге мәсьәләләргә хәл итн вәкаләтләргә гамәлгә ашыру өчен билгеленгән мөлкәт. 3. Жирлектә җелеге статьяның 2 өлешен таләпләргә туры килми торган мөлкәткә милек хокукы барлыкка килгән очракта, кнрсәтелгән мөлкәт яңадан профильләштерелергә (милекнең максатчан билгеленеше нзгәртелергә) йә читләштерелергә тиеш. Мондый мөлкәтне читләштерн тәртибе һәм сроклары федераль закон белән билгеленә.

Статья 86. Жирлекнең муниципаль милкенә ия булу, файдалану һәм эш итү. 1. Жирле үзидарә органнары жирлек исемәнән Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар һәм алар нигезендә кабул ителә торган жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актлары нигезендә муниципаль мөлкәтне мөстәкыйль белә, файдалана һәм алар белән эш итә. 2. Жирлекнең муниципаль милкен хосусыйлаштыру тәртибе һәм шартлары федераль законнар нигезендә Совет карары белән билгеләнә. 3. Жирлекнең муниципаль милкен кулланудан һәм хосусыйлаштырудан кәргән керемнәр жирлек бюджетына керә.

4. Жирле үзидарә органнары, Совет раслаган тәртип нигезендә, жирлектәге муниципаль мөлкәтне физик һәм юридик затларга, Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнарына (Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына) һәм башка муниципаль берәмлекләргә жирле үзидарә органнарына вакытлыча яки даими файдалануга тапшырырга, федераль

Статья 87. Муниципаль предприятиеләр, учреждениеләр һәм хужалык жәмгыятьләре.

1. Жирлек муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләрне төзи, нзгертөп кора һәм бетерө, хужалык жәмгыятьләрен, шул исәптөн жирле чөһемияттөгө мәсьәләләрне хөл итн буенча вөкаләтләрне гамәлгө ашыру өчен муниципальара, төзндө катнаша ала. Муниципаль предприятиеләргө һәм учреждениеләргө карата гамәлгө куючы функцияләрен һәм вөкаләтләрен вөкаләтле жирле нзидарө органнары гамәлгө ашыра.

2. Жирле нзидарө органы муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр эшчөнлегенөң максатларын, шартларын һәм төртибен билгели, аларның уставларын раслай.

3. Жирле нзидарөнең вөкаләтле органы муниципаль предприятие һәм учреждение житөкчеләрен закон нигезендө вазыйфага билгели һәм вазыйфадан азат итө, аларның эшчөнлегө турындагы хисапларны чөлөгө статьяда каралган төртиптө тыңлай. Авыл жирлегө муниципаль унитар предприятиеләре, учреждениеләре житөкчеләре хөзмөт турындагы законнар һәм жирле нзидарө органнарының норматив хокукый актлары нигезендө килешнлө нигездө вазыйфага билгелөнө.

4. Жирлекнең жирле нзидарө органнары муниципаль берөмлөк исөемнөн жирлекнең муниципаль казна учреждениеләре йөклөмчеләре буенча субсидия рөвешендө жавап биреләр һәм аларның федераль законнарда билгелөнгөн төртиптө нтөлөшөн төэмин итөләр.

5. Жирлекнең муниципаль учреждениеләре жирле нзидарө органнарына нз эшчөнлекләре нөтижеләре һәм аларга беркетелгөн муниципаль милөктөн файдалану турында жирле нзидарө органы билгелөгөн төртиптө төзелө һәм раслана торган һәм раслана торган хисапларны һәм бюджет, салым, иминият, валюта, банк эшчөнлегө өлкөсендө дөнлөт сөясөтөн эшлөн һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен гамәлгө ашыручы башкарма хакимиятнең федераль органы тарафыннан билгелөнгөн гомуми талөпләр нигезендө тапшыралар. Авыл жирлегенөң муниципаль предприятиеләре хисап чорыннан соң жирлекнең жирле нзидарө органына бухгалтерлык хисабын һәм исөмлөкләре жирле нзидарө органы тарафыннан билгелөнө торган башка документларны тапшыралар.

6. Муниципаль предприятие һәм учреждение житөкчеләре жирлек Советы алдында елга бер тапкырдан да ким булмаган эшчөнлек нөтижеләре турында хисап тоталар.

7. Жирле нзидарө органы талөбө буенча муниципаль предприятие һәм учреждение житөкчеләре ел саөн, еллык хисап белгөн бер нк вакытта муниципаль предприятие яки учреждениенөң финанс-хужалык эшчөнлегө нөтижеләре турында аңлатма язуы да бирергө тиөш.

8. Вакытлы мөжбүри хисаплылыктан тыш, муниципаль предприятие һәм учреждение житөкчеләре жирле нзидарө органнары запрослары буенча нзләре житөклөгөн муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр эшчөнлегө турында чөлөгө талөплөрдө билгелөнгөн кнлөмнөрдө һәм срокларда мөгьлнмат һәм хисап бирергө бурычлы.

Жирле нзидаренең векалетле органы тарафыннан билгеленген очрактарда, жирлек муниципаль предприятиесенең бухгалтерлык хисаплылыгы бейсез аудитор тарафыннан ел саен мѣжбѣри аудитор тарафыннан тикшерелерге тиеш. Муниципаль предприятие һем учреждение житекчелерге хисапларның дѳреслеге һем нз вакытында бирелне ѳчен шѳхси жаваплылык тоталар.

ГЛАВА XII. ЖИРЛЕКНЕҢ ФИНАНС НИГЕЗЕ

88 Статъя. Жирлек Бюджеты

1. Жирлекнең нз бюджеты (жирлек бюджеты) бар. Жирлек бюджетының состав ѳлеше буларак аерым торақ пунктларның, муниципаль берѳмлеклер булмаган башка территориялернең керемнере һем чыгымнары сметалары каралырга мѳмкин. Кнрсѳтелген сметаларны тѳзн, раслау һем нтѳен тѳртибе, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеленген талѳплерне нтѳеп, жирлекнең жирле нзидарѳ органнары тарафыннан мѳстѳекыйль билгеленѳ.

2. Жирлек бюджеты проектын тѳзн һем карау, жирлек бюджетын раслау һем нтѳен, аның нтѳелешен тикшереп тору, жирлек бюджеты нтѳелеше турындагы хисапны тѳзн һем раслау, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеленген талѳплерне нтѳеп, жирле нзидарѳ органнары тарафыннан мѳстѳекыйль гамѳлге ашырыла.

3. Жирлекнең бюджет векалетлерге Россия Федерациясе Бюджет кодексы белѳен билгеленѳ.

4. Жирлекнең финанс органы житекчесе Россия Федерациясе Хѳкнмѳете векалетле федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеленген квалификация талѳплеренѳ жавап бирнѳче затлардан вазыйфага билгеленѳ.

5. Жирлек бюджеты проекты, жирлек бюджетын раслау турында карар, аның нтѳелеше турында еллык хисап, жирлек бюджетының нтѳелеше турында квартал саен мѳгълнматлар, жирлекнең муниципаль хезмѳткѳерлерге, муниципаль учреждениелер хезмѳткѳерлерге саны турында, аларны тотуга фактик чыгымнар кнрсѳтеп, рѳсми рѳвеште басылып чыгарга тиеш.

Жирлекнең жирле нзидарѳ органнары жирлек халкына кнрсѳтелген документлар һем белешмѳлер белѳен аларны бастырып чыгару мѳмкин булмаган очракта танышу мѳмкинлеген тѳэмнн итѳелер.

Статъя 89. Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру жирлекнең жирле нзидарѳ органнары тарафыннан билгеленѳ һем башкарыла торган чыгым йѳклѳмѳелерге нигезендѳ, Россия Федерациясе Бюджет кодексы талѳплерге нигезендѳ гамѳлге ашырыла.

2. Жирлекнең чыгым йѳклѳмѳелерен нтѳен жирлек бюджеты акчалары исѳбеннѳен Россия Федерациясе Бюджет кодексы талѳплеренѳ туры китереп башкарыла.

Статъя 90. Жирлек бюджеты керемнере.

Жирлек бюджеты керемнѳерен формалаштыру Россия Федерациясенѳн бюджет законнары, салымнар һем жыемнар турындагы законнар һем башка мѳжбѣри тнлѳенлер турындагы законнар нигезендѳ гамѳлге ашырыла.

Статья 91. Жирлекнең муниципаль ихтыяжларын теемин итн өчен сатып алулар

1. Жирлекнең муниципаль ихтыяжларын теемин итн өчен товарлар, эшлер, хезмет кнрсетнлерне сатып алу, Денлет һем муниципаль ихтыяжларны теемин итн өчен товарлар, эшлер, хезмет кнрсетнлерне сатып алу өлкесенде контракт системасы турында Россия Федерациясе законнары нигезенде гамелге ашырыла.

2. Жирлекнең муниципаль ихтыяжларын теемин итн өчен товарлар, эшлер, хезмет кнрсетнлер сатып алу жирлек бюджеты акчалары исебеннен гамелге ашырыла.

Статья 92. Жирлек бюджеты проектын төзн, жирлек бюджеты проектын карау һем жирлек бюджетын раслау

1. Жирлек бюджеты проектын төзн, жирлекнең чыгым йөклемелерен финанс ягыннан теемин итн максатларында, жирлекнең социаль-икътисади нсешен фаразлау нигезенде башкарыла. Жирлекнең социаль-икътисади нсеше фаразы жирлек тарафыннан билгеленген тертипте ел саен кименде өч ел девамында эшлене. Жирлекнең социаль-икътисади нсеше фаразы Башкарма комитет тарафыннан жирлек бюджеты проектын советка кертн турында Карар кабул итн белген бер нк вакытта хуплана. Жирлек бюджеты проектын төзн яки карау барышында жирлекнең социаль-икътисади нсеш фаразын нзгертн жирлек бюджеты проектының төп характеристикаларын нзгертнгте китере.

2. Жирлек бюджеты проектын төзн тнбендегелерге нигезлене:

Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниедене Юлламасының Россия Федерациясенде бюджет сеесетен (бюджет сеесетене талеплер) билгели торган нигезлемелере турында;

бюджет сеесетенең төп юнелешлере һем салым сеесетенең төп юнелешлере турында;

Россия Федерациясе таможня - тариф сеесетенең төп юнелешлере турында;

жирлекнең социаль-икътисади нсеше фаразы турында;

жирлекнең бюджет фаразы (жирлекнең бюджет фаразы проекты, жирлекнең бюджет фаразына нзгерешлер кертн турында);

жирлекнең муниципаль программалары (жирлекнең муниципаль программалары проектлары, кнрсетелген программаларга нзгерешлер кертн проектлары) турында.

3. Жирлек бюджеты проектын төзн тертибе жирлек тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы талеплере һем аның талеплерен нтеп кабул ителе торган Совет карарлары нигезенде билгелене.

Чираттагы финанс елына һем план чорына жирлек бюджеты проекты, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һем аның талеплере нигезенде Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һем еlege Устав нигезенде кабул ителген тертипте һем срокларда төзелге.

Жирлек бюджеты проекты белген бер нк вакытта советка Россия Федерациясе Бюджет кодексы һем жирлекте бюджет процессы турындагы Нигезлеме белген каралган документлар һем материаллар тапшырыла.

4. Жирлек бюджеты проекты халык алдында тыңлауларга чыгарыла. Ачык тыңлаулар нетижелере басылып чыгарга тиеш.

Ачык тыңлауларда каралганнан соң, жирлек бюджеты проекты Совет тарафыннан карала.

Статья 93. Жирлек гражданның нзара салым акчасы

1. Гражданның нзара салым акчасы астында бер тапкыр бирелге торган тнленлер аңлана жирле еһемияттеге конкрет месъелелерне хел итн өчен гамелге ашырыла торган документлар. Гражданның нзара салымы тertiбенде тнленлер кнлеме абсолют зурлыкта жирлекнең барлык халкы өчен тигез билгелене, алар саны жирлек халкының гомуми санынан 30 проценттан артмый торган аерым категорияларден тыш, алар өчен тнлен кнлеме киметелерге мөмкин.

2. Элеге статьяның 1 өлешенде кнрсетелген гражданның тнленлерен керти һем куллану месъелелерге жирле референдумда хел ителге.

Статья 94. Муниципаль эчке бурыч алулар, муниципаль гарантиялер

1. Муниципаль эчке бурыч алулар жирлек бюджеты кытлыгын финанслау, шулай ук бурыч йөклемелерен тнлен максатларында гамелге ашырыла.

2. Жирлек исеменнен муниципаль эчке бурыч алуларны гамелге ашыру хокукы жирле нзидарге органы карамагында.

3. Муниципаль бурыч алулар программасы жирлек бюджеты турындагы Совет карарына кушымта булып тора.

4. Номиналь бгея буенча муниципаль кыймметле кегазылерне чыгаруның иң чик кнлемеңере жирлек бюджеты турындагы карар белен билгеленген муниципаль бурычның иң югары чиге нигезенде Совет тарафыннан билгелене. Муниципаль кыймметле кегазылерне эмиссиялен процедурасы 1998 елның 29 июлендеге 136-ФЗ номерлы «Денлет һем муниципаль кыймметле кегазылер эмиссиясе һем мөрежегать итн нзенчелеклерге турында» Федераль закон белен жайга салына.

5. Муниципаль гарантиялер инде килеп туган йөклемелернең де, килечекте барлыкка килерге мөмкин булган йөклемелернең де нтелешен теэмин итн өчен муниципаль беремлеклерге һем юридик затларга бирелерге мөмкин.

Муниципаль гарантиялер Чираттагы финанс елына жирлек бюджеты турында Совет карары, жирлек башкарма комитеты Карарлары, шулай ук муниципаль гарантия бирн турында шартнамге нигезенде бирелге.

Муниципаль гарантия бирн турындагы килешнде аның тарафыннан теэмин ителге торган йөклеме кнрсетелерге тиеш.

6. Муниципаль гарантиялер программасы Чираттагы финанс елына бирелге торган муниципаль гарантиялернең исеменнен гыйбарет.

Муниципаль гарантиялер программасында, кнлеме 100 мең сумнан артып киткен принципал категориялерен һем (яки) атамаларын кнрсетеп, гарантиянең һер юнелеше (максаты) аерым каралырга тиеш.

Муниципаль гарантиялер программасы жирлек бюджеты турындагы карарга кушымта булып тора.

7. Жирлек исеменнен муниципаль гарантиялерне бирн хокукы жирле нзидарге органы карамагында.

8. Муниципаль гарантия бирелген очракта, жирлекнең финанс органы кнрсетелген гарантия алучының финанс хелен тикшерерге тиеш. Жирлекнең

финанс органы бирелген муниципаль гарантияларның исәбен алып бара, күрсәтелгән гарантиялар белән тәэмин ителгән нәз йөкләмәләренә нәтәләшә, шулай ук бирелгән гарантиялар буенча тәләпләргә гамәлгә ашыруны исәпкә алып бара.

Статья 95. Жирлек бюджеты нәтәләшә

1. Жирлек бюджетын нәтәң Россия Федерациясә Бюджет кодексы нигезендә башкарыла һәм жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан тәэмин ителә.

2. Жирлек бюджетының нәтәләшә оештыру жирлекнең финанс органына йөкләнә һәм алар тарафыннан жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә гамәлгә ашырыла.

3. Жирлек бюджеты нәтәләшә касса хезмәтә күрсәтә Россия Федерациясә Бюджет кодексы белән билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

Статья 96. Финанс контролен тормышка ашыру

1. Муниципаль финанс контроле Россия Федерациясенәң бюджет законнарын һәм бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга салучы башка норматив хокукый актларны нәтәнгә тәэмин итә максатларында гамәлгә ашырыла. Муниципаль финанс контроле тышкы һәм әчкә, башлангыч һәм алга таба бәләшә.

2. Алдан тикшерә авыл жирлегә бюджетын нәтәң барышында бюджет бозуларны күсәтә һәм булдырмау максатларында башкарыла. Алга таба контроль аның нәтәләшә законлылығын, исәп-хисапның дәрәсләгән билгеләң максатыннан жирлек бюджетының нәтәләшә нәтижәләргә буенча башкарыла.

3. Биектау муниципаль районы Контроль-хисап палатасы, «Россия Федерациясә субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренәң контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның әшчәңләгәнәң гомуми принциплары турында»2011 елның 7 февралендәгә 6-ФЗ номерлы Федераль законны гамәлгә ашыру максатларында, Биектау муниципаль районы Советы белән төзәлгән күләшә нигезендә, тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча жирлекнең контроль-хисап органы вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

4. Жирлекнең контроль-хисап органының төп вәкаләтләргә тәбәндәгәләргә керә:

- 1) жирлек бюджеты нәтәләшә контрольдә тоту;
- 2) жирлек бюджеты проектына экспертиза;
- 3) жирлек бюджеты нәтәләшә турында еллык хисапны тышкы тикшерә;
- 4) жирлек бюджеты акчаларын, шулай ук жирлек бюджеты тарафыннан Россия Федерациясә законнарында каралган башка чыганақлардан алына торган акчаларның законлылығына, нәтижәләргә (нәтижәләргә һәм әкономияләргә) контрольләк итәнгә оештыру һәм гамәлгә ашыру;

5) жирлекнең муниципаль милкәндәгә мөлкәт белән, шул исәптәң интеллектуаль әшчәңләкнең саклана торган нәтижәләргә һәм жирлеккә караган индивидуализация чаралары белән идарә итәнгә һәм аның белән әш итәнгә билгеләнгән тәртибә нәтәләшә контрольдә тоту;

6) жирлек бюджеты акчалары исәбеннән салым һәм башка ташламалар һәм өстенләкләргә, бюджет кредитлары бирәнгә нәтижәләргә бәяләң, шулай ук муниципаль гарантияларның һәм поручителләргәң законлылығын бәяләң, шулай ук юридик затлар һәм шәхси әшмәкәргәләргә тарафыннан жирлек бюджеты

һәм жирлек милкендә булган мөлкәт хисабына башкарыла торган алыш-бирешләр буенча башка ысуллар белән йөкләмәләрнең нтәләшен тәэмин итә буенча муниципаль гарантияларнең һәм поручительлекләрнең законлылығын бәяләгән;

7) жирлекнең чыгым йөкләмәләренә, шулай ук жирлекнең муниципаль программаларына кагылышлы өлешендә муниципаль хокукий актлар проектларына (финанс-икътисадый нигезләмәләрнең нигезләгән дә кертәп) финанс-икътисадый экспертиза;

8) жирлектә бюджет процессын анализлау һәм аны камилләштергә юнәлдерелгән тәкъдимнәр җәзәләгән;

9) жирлек бюджетының нтәләше турында, нткәерелгән контроль һәм экспертиза-аналитика чаралары нәтижәләре турында мөгълнмат җәзәләгән һәм мондый мөгълнматны жирлек советына һәм башлығына тапшыру; 10) коррупциягә каршы торуга юнәлдерелгән чараларда вәкаләтләр чикләрендә катнашу;

11) тышкы муниципаль финанс контроле өлкәсендә федераль законнар, Совет Уставы һәм карарлары белән билгеләнгән башка вәкаләтләр.

4. Жирлек советы нз утырышларында, Совет комиссияләре утырышларында, советның эшче төркемнәре утырышларында, Совет тарафыннан нткәерелгә торган тыңлауларда һәм депутат запрослары белән бәйлә рәвештә жирлек бюджеты нтәләшенә аерым мөһәммәләрен карау барышында контрольне гамәлгә ашыра.

5. Жирлекнең жирле нзидарә органы тәзәгән муниципаль финанс контроле органнары жирлек бюджеты нтәләшен алдан һәм алга таба тикшереп торалар.

6. Жирлекнең финанс органы бюджет йөкләмәләре лимитларын һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләрен арттырмау, жирлек бюджеты акчалары исәбеннән тнләнергә тиешле акчалата йөкләмә барлыкка килгән раслый торган документлар булуны раслый, шулай ук Россия Федерациясә Бюджет кодексында каралган башка контроль төрләрен гамәлгә ашыра.

7. Жирлек бюджеты акчаларын баш бнлнчеләр (бнлнчеләр) тнбәндәгеләргә юнәлдерелгән эчкә финанс контролен гамәлгә ашыралар:: муниципаль ихтыяжларны тәэмин итә өчен товарлар, эшләр, хезмәт кнрсәтнләр сатып алу чыгымнарын да кертәп, чыгымнар буенча жирлек бюджетын тәзн һәм нтәнен эчкә стандартларын һәм процедураларын нтәнгә, бюджет хисабын тәзн һәм бюджет акчаларын баш бнлнчеләр һәм Аңа буйсынучы бюджет акчаларын алучылар тарафыннан бюджет исәбен алып бару; бюджет чараларын куллануның нәтижәләгән һәм нәтижәләгән арттыру чараларын җәзәләгән һәм оештыру

8. Жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторы (администраторы) керемнәр буенча Эчкә стандартларны һәм жирлек бюджетын тәзн һәм нтәнгә процедураларын нтәнгә, бюджет хисаплылығын тәзнгә һәм бюджет исәбен алып баруга юнәлдерелгән эчкә финанс контролен гамәлгә ашыра.

9. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторы (администраторы) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча Эчкә стандартларны һәм жирлек бюджетын тәзн һәм нтәнгә процедураларын нтәнгә, бюджет хисаплылығын тәзнгә һәм бюджет исәбен алып баруга юнәлдерелгән эчкә финанс контролен гамәлгә ашыра.

Статья 97. Жирлек бюджеты нтөлөшө турындагы хисапны Һезерлен, карау һәм раслау

1. Жирлек бюджеты нтөлөшө турында хисап (алга таба - Хисап) Советның муниципаль хокукый акты проекты рөвешендө эшлене һәм раслана.

2. Жирлекнең бюджет хисаплылығы жирлек бюджеты акчаларының тиешле баш администраторларының жыелма бюджет хисаплылығы нигезендө жирлекнең финанс органы тарафыннан төзелө. Хисап авыл жирлеге Советына Башкарма комитет тарафыннан муниципаль хокукый акт проекты рөвешендө, Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган документлар һәм материаллар белен берге, агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

3. Хисапны карый башлаганчы хисапны тышкы тикшерн нткөрөлө.

4. Хисап Совет тарафыннан билгеленө торган ачык тыңлауларга чыгарыла.

5. Совет хисапны тикшерн нөтижөлөрен алганнан һәм гавами тыңлауларда хисапны караганнан соң хисап буенча карар кабул итө.

6. Хисапны карау нөтижөлөре буенча Совет жирлек бюджеты нтөлөшө турындагы карарны раслау яисө кире кагу турында Карар кабул итө. Жирлек бюджеты нтөлөшө турындагы карар кире кагылган очракта, ул мөгьлнматларны дөрес булмаган яки тулы булмаган чагылдыру фактларын бетерн һәм бер айдан да артмаган срокта кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

7. Жирлекнең финанс органы бюджет хисаплылығын Биектау муниципаль районы муниципаль берөмлегенөң финансы органына тапшыра.

Статья 98. Муниципаль бурыч белен идарө итн

1. Муниципаль бурыч белен идарө итнне жирлекнең башкарма комитеты башкара.

2. Муниципаль бурыч белен идарө итн Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 һәм 111 статьяларында билгеленген талөплөрне нтөп гамөлгө ашырыла. Өгер жирле бюджетны нтөгөндө Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 һәм 111 статьяларында кнрсөтелген чик кнрсөткөчлөр бозыла икөн, жирлекнең векалетле органы, муниципаль бурычны реструктуризациялен максатларында тиешле бурыч йөклөмөлөрен кабул итндөн тыш, яңа бурыч йөклөмөлөрен кабул итөргө хокуклы тнтел.

Совет жирлек бюджеты турында Карар кабул итн этабында һәм жирлекнең финанс органы, жирлек бюджетын төзн һәм нтөн этабында, шулай ук Муниципаль бурыч белен идарө итн барышында кнрсөтелген чикленлөренөң нтөлөшөн төэмин итөргө тиеш.

3. Жирлекнең финанс органы жирлекнең муниципаль бурыч кенөгөсен алып бара, аңа Россия Федерациясе Бюджет кодексы белен билгеленген белешмөлөр кертөлө, шулай ук аның составы, аның составы, төртибе һәм вакыты жирле нзидарө органы тарафыннан билгеленө торган башка мөгьлнмат

Глава XIII. ЙОМГАКЛАУ НИГЕЗЛӨМӨЛӨРЕ

Статья 99. Уставның нз көченө керне турында

1. Устав рәсми басылып чыкканнан (халыкка житкерелгәннен) соң нз көчене керә.

2. Әлеге Уставның 8 статьясындагы 14 пункты 2016 елның 1 гыйнварыннан нз көчен югалта. 3.Әлеге Уставның 8 статьясындагы 16 -20 пунктлары 2016 елның 1 гыйнварыннан нз көчене керә.

Статья 100. Муниципаль хокукый актлар турында

1.Әлеге Устав нз көчене кергәнче кабул ителгән муниципаль хокукый актлар нз көчлерен югалталар һәм әлеге уставка каршы килми торган өлештә кулланыла

Кушымта № 2
Биектау муниципаль районы
Алат авыл җирлеге Советы карары
буенча 2015 елның 17 сентябрь, № 4

Гражданнарның тәкъдимнәрен исәпкә алу тәртибе Татарстан Республикасы
Биектау муниципаль районы Алат авыл җирлеге Советының «Биектау муниципаль районы Алат авыл җирлеге муниципаль берәмлеге Уставының карары проекты турында " карары проекты хақында »Татарстан Республикасы

1. Биектау муниципаль районы Алат авыл җирлеге Советының «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алат авыл җирлеге муниципаль берәмлеге Уставы проекты турында» гы Карары проектына тәкъдимнәр Биектау муниципаль районы Алат авыл җирлеге советына тнбәндәге адрес буенча кертелә: Татарстан Республикасы, Биектау районы, Алат авылы, Ленин урамы, 2 нче йорт яисә факсимиль элементе аша 884365-77-236, кушымта итеп бирелә торган һәрнәк нигезендә төзәтмәләр рәвешендә таблицалар рәвешендә язма рәвештә 884365-77-236:

N п/п	Инициатор внесения предложения	Дата внесения	Абзац, пункт, часть, статья	Текст проекта	Текст предложения	Текст проекта с учетом внесенного предложения	Примечание
1	2	3	4	5	6	7	8

2. Биектау муниципаль районы Алат авыл җирлеге Советының «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алат авыл җирлеге муниципаль берәмлеге Уставы проекты турында» гы карары проекты буенча тәкъдимнәр Биектау муниципаль районы Алат авыл җирлеге советына

тнбәндеге адрес буенча кертелә: Татарстан Республикасы, Биектау районы, Алат авылы, Ленин урамы, 2 нче йорт, авторның фамилиясен, исемн, етисенен туган елын кнрсәтеп, язма рәвештә кертелә.

3. Тәкъдимнәр эш көннәрендә 9.00 сәгатътән 17.00 сәгатъкә кадәр Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлеге Советы карары проекты рәсми рәвештә халыкка житкерелгән көннән алып 2015 елның 3 октябренә кадәр кабул ителә.

Кушымта № 3
Биектау муниципаль районы
Алат авыл жирлеге Советы карары
буенча 2015 елның 17 сентябре, № 4

Гражданнарның катнашу тәртибе Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлеге Советының «Биектау муниципаль районы Алатавыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставының карары проекты турында " карары проекты хакында »Татарстан Республикасы

1. Ачык тыңлауларда катнашу өчен гаризалар Татарстан Республикасы, Биектау районы, Алат авылы, Ленин урамы, 2 нче йорт адресы буенча, шәхсән яисә почта аша ("Устав турында фикер алышу" яки "тавами тыңлаулар" дигән конвертта тамгасы белән), шулай ук 8843-65-77-236 факсы буенча бирелә.

2. Гражданнарның тәкъдимнәре Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлеге Советы хезмәткәрләре тарафыннан теркәлгән һәм карау өчен ачык тыңлаулар нткәргн комиссиясенә тапшырыла.

Тертип Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлеген Советиның «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлеген муниципаль беремлеген Уставы проекты турында» карары проекты буенча ачык тыңлаулар нткерн турында

1. Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлеген Советиның «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлеген муниципаль беремлеген Уставының карар проекты турында» гы карары проекты буенча (алга таба - гавами тыңлаулар) ачык тыңлаулар «Россия Федерациясенде жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында» гы ФЗның 28 статьясы, Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлегенде 2009 елның 8 декабрендеге 171/1 номерлы карары белген расланган ачык тыңлауларны оештыру нтем нткерн тертибеген турындагы Нигезлемеген нигезенде нткерелеген.

2. Гавами тыңлауларда катнашучылар нз текъдимнерен делилленген очен чыгыш ясау хокукы белген гавами тыңлаулар нткерн датасына кадер жиде эш көненнен де сонга калмыйча язмача гаризалар тапшырган затлар катнаша.

Шул ук вакытта керн датасы булып тора керн көне текъдимнер керген органга, гамелгеген ашыра мондый текъдимнер.

3. Ачык тыңлауларда Алат авыл жирлегенде яшгенчелер де чыгыш ясау хокукыннан башка катнаша ала.

4. Катнашучыларны теркен ачык тыңлаулар башланганчы 30 минуттан башлана.

5. Халык алдында тыңлауларда жирлек башлыгы, авыл жирлеген башкарма комитеты житекчесе, Жирлек башлыгы векалетле башка затлар реислек ите.

6. Халык алдында тыңлаулар реислек итгченен кереш снзеген белген ачыла, ул утырышта катнашучыларга фикер алышына торган месъелеген асылы, тыңлауларны нткерн тертибеген турында хебер ите.

7. Беркетмеген ресмилештерн, керген текъдимнерне, текъдимнерне исепке алу очен, реислек итгчеген текъдимеген буенча гавами тыңлауларның серкатибеген (секретариаты) сайлана.

8. Чыгышларның элеклегеген нтем вакыты, карала торган месъелеген эчтелеген, гавами тыңлауларда катнашу очен керген язма гаризаларның санын нтем башка месъелелерне исепке алып, гавами тыңлаулар уздыру регламенты белген билгелеген.

9. Ачык тыңлауларда катнашучылар чыгыш темамланганнан сон чыгыш ясаучыларга реислек итгчеген рехсеген белген сораулар бирергеген хокуклы.

10. Ачык тыңлаулар уздырганда тертипне нтен ачык тыңлауларда катнашу очен межбнри шарт булып тора. Халык тыңлауларында катнашучылар ачык тыңлаулар барышына тыкшынырга, аларны өзегеген нтем аларны нткернтгеген комачауларга хокуклы тнгел.

11. Реислек итгчеген гавами тыңлаулар алып бара нтем гавами тыңлауларның көн тертибегендегеген месъелелер буенча фикер алышунуң тертибеген кнзегеген, кирек булганда, утырышлар залынан месъелелер буенча фикер алышу тертибеген бозучыларны бетерн буенча чаралар кнрергеген хокуклы.

12. Ачык тыңлаулар вакытында беркетмә алып барыла. Ачык тыңлауларда катнашучыларның барлык искәрмәләре һәм текъдимнәре сәркатипкә (секретариатка) язма рәвештә тапшырыла һәм гавами тыңлаулар беркетмәсенә кушып бирелә.

13. Халык тыңлауларының беркетмәсенә рәислек итнче кул куя һәм Алат авыл жирлегә Советында саклана.

14. Алат авыл жирлегенә мөгълнмат стендында урнаштыру юлы белән халыкка халыкка житкерелергә тиешле ачык тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә мөжбүри йомгаклау документи булып тора.

15. Ачык тыңлаулар нткәрнне оештыру һәм матди-техник яктан тәэмин итн Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлегә Советы тарафыннан башкарыла.